Click or tap here to enter text.

सुनवर्षी नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

डाइनिया, मोरङ, १ नं. प्रदेश

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन २०७८

प्रस्तुतकर्ता

एकता मिडिया प्रा.लि.
सुन्दरहरैंचा-१०, विराटचोक, मोरङ

नेपालको नयाँ राजनीतिक तथा प्रशासनिक नक्सा

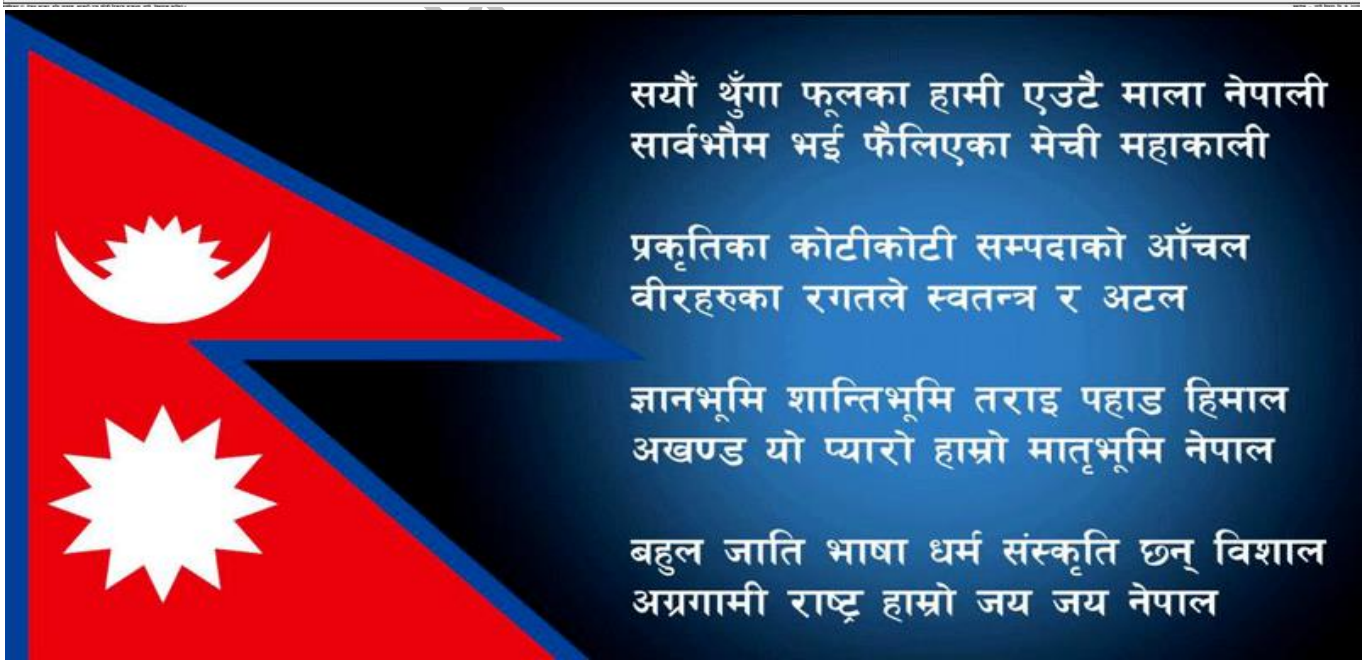

मोरङ्ग जिल्ला
(गाउँपालिका/नगरपालिका)
DHANKUTA
PANCHTHAR
ILAM
SUNSARI
INDIA
N
केराबारी गाउँपालिका
लेटाङ नगरपालिका
मिक्लाजुङ गाउँपालिका
सुन्दरहरैचा नगरपालिका
बेलबारी नगरपालिका
उर्लाबारी नगरपालिका
पथरी शनिश्चरे नगरपालिका
कानेपोखरी गाउँपालिका
बुढीगंगा गाउँपालिका
ग्रामथान गाउँपालिका
रंगेली नगरपालिका
सुनवर्षी नगरपालिका
रतुवामाई नगरपालिका
कटहरी गाउँपालिका
धनपालथान गाउँपालिका
विराटनगर उपमहानगरपालिका
जहदा गाउँपालिका
संकेत
N वडा नम्बर
वडा सीमाना
गाउँपालिका/नगरपालिका सीमाना
जिल्ला सीमाना
अन्तर्राष्ट्रिय सीमाना
Scale
0 2.5 5 10
Km
स्रोत: स्थलरुप नक्सा (स्केल १:२५०००/१:५००००), नापी विभाग र जनगणना २०६८, केन्द्रिय तथ्यांक विभाग, संघीय मामीला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय
तयार पार्ने: स्थानीय शासन तथा सामुदायिक विकास कार्यक्रम।
Projection System: MUTM, Spheroid - Everest 1830
© MOFALD 2017

हाम्रो भन्नु

नेपालको राजनैतिक कालखण्डमा सधैं चर्चामा रहेको प्रदेश नं. १ मा रहेको मोरङ जिल्लाको १७ वटा स्थानीय तह मध्ये सुनवर्षी नगरपालिका पनि एउटा हो । नेपाल सरकारको निर्णय अनुसार देशभरी गठन भएका ६ महानगरपालिका, ११ उप-महानगरपालिका, २७६ नगरपालिका, ४६० गाउँपालिका गरि ७५३ वटा स्थानीय तह मध्ये सुनवर्षी पनि एक नगरपालिका हो । मोरङ्ग जिल्लाको सदरमुकाम विराटनगरबाट करिब ३० किलोमिटर पूर्व दक्षिण क्षेत्रमा अवस्थित सुनवर्षी नगरपालिकालाई नेपाल सरकारको मिति २०७३/११/२२ गतेको निर्णयानुसार साविकका अमरदह गाविस, डाइनिया गाविस र आंशिक रुपमा गोविन्दपुरको वडा नं २, ५, ६, ८ र ९, रंगेली नगरपालिकाको ९, १०, ११ र वरडङ्गा गाविसको २, ३, ६, ८ र ९ समावेश गरी सुनवर्षी नगरपालिकाको रुपमा घोषणा भएको हो । यस सुनवर्षी नगरपालिकाको नामाकरण प्रसिद्ध सुनवर्षी महाराजथानको नामबाट गरिएको छ । यस नगरपालिकाको कार्यालय डाईनियामा राखिएको छ ।

२०७३/११/२२ गते स्थापना भएको सुनवर्षी नगरपालिकाको पूर्वमा यसै जिल्लाको रतुवामाई न.पा, पश्चिममा रंगेली न.पा र कानेपोखरी गाउँपालिका, उत्तरमा पथरी शनिश्चरे न.पा र दक्षिणमा भारतीय बोर्डरसँग सिमाना जोडिएको छ भने यस नगरपालिकाको कुल क्षेत्रफल १०६.४ वर्ग कि.मि रहेको छ । यस नगरपालिकालाई जम्मा ९ वटा वडाहरुमा विभाजन गरिएको छ भने यस नगरपालिकाको कुल जनसंख्या ५०,७५८ रहेको छ ।

भौगोलिक हिसाबले ८७° २९' ५६" देखि ८७° ३६' १" पूर्वी देशान्तर र २६° २३' ३६" देखि २६° ३४' ३५" उत्तरी अक्षांशमा अवस्थित सुनवर्षी प्रदेश नं. १ क्षेत्रको एउटा प्रमुख धार्मिक, ऐतिहासिक तथा व्यवसायिक औद्योगिक क्षेत्र हो । यस सुनवर्षी नगरपालिकाले स्थानीय नागरिकहरुको नगरपालिका प्रति भएको सकारात्मक सोच सँगै पूर्वमै सम्भावना बोकेको नगरपालिका भएबाट सामाजिक जिम्मेवारी निर्वाहको पाटोमा समेत यो नगरपालिका स्थापित हुनपर्ने कुरामा दुई मत नै छैन । सोही सन्दर्भलाई अंगिकार गरी सार्वजनिक जवाफदेहिता प्रवर्द्धन सामाजिक परीक्षण नमुना कार्यविधि २०७७ र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को परिच्छेद १० दफा ७८ को उपदफा ५ बमोजिम सुनवर्षी नगरपालिकाले एक आर्थिक वर्षमा समग्र सामाजिक जिम्मेवारीको लेखाजोखा गर्ने कार्यलाई व्यवस्थित गर्न सामाजिक परीक्षण कार्यविधि तर्जुमा गरेको हो । उक्त व्यवस्था अनुसार नगरपालिकाले आर्थिक वर्षको (अघिल्लो सालको) सामाजिक परीक्षण कार्य गरिसक्नु पर्ने व्यवस्था गरिएको छ । नगरपालिकाको सामाजिक जिम्मेवारी, त्यसलाई पालना गर्न भएको प्रयास तथा कार्य सम्पादनको लेखाजोखा गर्ने प्रकृयालाई मार्गदर्शन गर्नु यस सामाजिक परीक्षणको उद्देश्य रहेको छ ।

एकता मिडिया प्रा.लि.
सुन्दरहरैंचा-१०, बिराटचोक, मोरंग

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन २०७८

१. सार्वजनिक जवाफदेहिता प्रवर्द्धन सामाजिक परीक्षण नमुना कार्यविधि २०७७ को भूमिका)

यस स्थानीय तहले सामाजिक परीक्षण अनिवार्य रूपमा गर्नुपर्ने सम्मको व्यवस्था गरेको छ । यसै व्यवस्था अनुरूप सुनवर्षी नगरपालिकाको आ.व. २०७७/०७८ को सामाजिक परीक्षण सम्पन्न गरिएको छ । यस संस्थालाई दिइएको जिम्मेवारी पुरा गर्ने क्रममा यस नगरपालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, इन्जिनियर, लेखा प्रमुख, विषयगत शाखा (स्वास्थ्य शाखा, कृषि शाखा, पशुपन्क्षि विकास शाखा, रोजगार शाखा, शिक्षा शाखा, सामाजिक विकास उपशाखा, राजश्व उपशाखा) फाँटमा कार्यरत कर्मचारी मित्रहरूको अमूल्य सुझाव, सल्लाह र सहयोग प्राप्त भएको छ । तसर्थ उहाँहरूलाई संस्थाको तर्फबाट हृदयदेखि नै धन्यवाद दिन चाहन्छौं । यस नगरपालिका क्षेत्रमा निर्वाचित जनप्रतिनिधीहरु, दलका प्रतिनिधी तथा समाजसेविहरुले दिएको अमूल्य सुझाव र सरसल्लाह प्रति समेत हामी आभारी छौं । साथै यस सुनवर्षी नगरपालिकाको सामाजिक परीक्षणका लागि खटिनु भएका यस संस्थाका सबै कर्मचारीहरु प्रति समेत हामी आभारी बन्दै आ.व. २०७७/०७८ को सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन सुनवर्षी नगरपालिकामा प्रस्तुत गर्दछौं ।

२. सामाजिक परीक्षण पृष्ठभूमी :

स्थानीय तहमा प्राप्त बजेट त्यहाँ रहेका विषयगत शाखा समेटी स्थानीय तह मै संचालन गर्ने र जवाफदेहि बनाउने लक्ष्य सहित आवस्यक बजेट स्थानीय तहमा प्राप्त भएको छ । यसले स्थानीय तहलाई पूर्ण जिम्मेवार र उत्तरदायी बनाएको छ । जनतासंगको सबै भन्दा नजिकको "घरको सरकार भनेकै स्थानीय सरकार हो" । जसमा मुलत : नगरपालिकाले नागरिकहरुको दुःख बेदना अनि मर्महरुलाई नजिकबाट नियालेर सोही विषय बस्तुसँग साक्षात्कार भई काम गर्ने भएबाट नागरिकहरुका आशा, अपेक्षा र दायित्व समेत सोही रुपमा बढ्ने अवश्यम्भावी देखिन्छ । सेवा प्रदायकको काम पारदर्शिता र सेवाग्राहीप्रति जवाफदेहिता अभिवृद्धि गर्न र शुसासन कायम गर्नका लागि नेपाल सरकारले विभिन्न नीतिहरु अवलम्बन गर्दै आएको छ । स्थानीय स्तरमा भए गरेका काम कारबाहीको जनताप्रति सामाजिक उत्तरदायित्व बहन गर्नका लागि अवलम्बन गरिएका विभिन्न विधि मध्ये सामाजिक परीक्षण वर्षभरि गरिएका आर्थिक सामाजिक क्षेत्रमा गरिएको लगानीबाट कति उपलब्धी भयो र आगामी वर्ष कस्ता कदम चाल्दा विकास प्रभावकारी बनाउन सकिन्छ भन्ने महत्वपूर्ण कसिको रुपमा सामाजिक परीक्षणलाई लिन सकिन्छ । यसरी सामाजिक परीक्षण कार्यलाई व्यवस्थित तरिकाले सम्पन्न गर्नका लागि नेपाल सरकारले स्थानीय सरकार संचालन ऐनमा सामाजिक परीक्षण गर्नुपर्ने छ भन्ने व्यवस्था गरेको छ । स्थानीय तहमा कानुन र कार्य विधि निर्माण भई नसकेकोले सामाजिक परीक्षण कार्यका लागि **स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को परिच्छेद १० दफा ७८ उपदफा (५) को कार्यका लागि** सार्वजनिक जवाफदेहिता प्रवर्द्धन सामाजिक परीक्षण नमुना कार्यविधि २०७७ लाई आधार मानि गरिएको छ । सामाजिक परीक्षणलाई अनुसन्धानात्मक ढंगबाट अध्ययन पश्चात् सम्पूर्ण सरोकारवाला सहितको समावेशी उपस्थितिमा प्रस्तुत गरिएको छ । छलफलमा उठेका सवाल र जवाफलाई समेटी सामाजिक परीक्षकद्धारा अन्तिम प्रतिवेदन तयार गरिएको छ । यसलाई स्थानीय तहको योजना तर्जुमाको विभिन्न चरणमा राजश्व परामर्श समिति, न्यायिक समिति, योजना अनुगमन समिति, कार्यपालिका र नगरपरिषद्मा समेत पेश गर्न अनुरोध गरिन्छ । यसरी स्थानीय तहबाट भएका कामहरूले सामाजिक उपलब्धि कति हासिल भए ? सोको विश्लेषणात्मक प्रभाव सम्मको अवस्थाको आँकलन गर्न सामाजिक परीक्षण निकै प्रभावकारी हुन्छ । सामाजिक परीक्षणको सैद्धान्तिक पक्षको अनुशरण नै सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन सामाजिक परीक्षण कार्यविधिको महत्वपूर्ण पाटो भएकाले यसको सफल कार्यान्वयनबाट आफ्नो सामाजिक विकासको उत्तरदायित्व पुरा गर्नमा सुनवर्षी नगरपालिकालाई ठूलो टेवा पुऱ्याउन मद्दत गर्दछ भन्ने हामीले अपेक्षा गरेका छौं । यसै परिप्रेक्षमा

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन

स्थानीय सरकार संचालन ऐनमा सामाजिक परीक्षण सम्बन्धि व्यवस्था भएको र यस एकता मिडिया प्रा.लि. ले सुनवर्षी नगरपालिकाको आ.व. २०७७/०७८ को सामाजिक परीक्षण सम्पन्न गरी यो प्रतिवेदन पेश गरेको छ ।

३. सामाजिक परीक्षणको उद्देश्य

यस सुनवर्षी नगरपालिकाको कार्य सम्पादन स्तरलाई सुधार गर्न सहयोग पुऱ्याउनु नै यस सामाजिक परीक्षणको प्रमुख उद्देश्य हो । जसबाट नगरपालिकाले समाजमा पुऱ्याएको योगदान र सम्पादन गरेका कामको मूल्याङ्कन गरिन्छ । उल्लेखित उद्देश्यका अलावा यस नगरपालिकाको सामाजिक परीक्षण गर्नुका अन्य उद्देश्यहरु निम्न बमोजिम रहेका छन् ।

- निर्वाचित जनप्रतिनिधि र जनताको बिचमा विकास र समृद्धिलाई आत्मसाथ गरी कसरी अगाडी बढ्न सकिन्छ र जनताले सहज रुपमा कसरी सेवा प्राप्त गर्न सक्दछन् भन्ने सुझाव सेवा प्रदायकलाई प्राप्त हुनेछ ।
- नगरपालिकाले निर्वाह गरेको सामाजिक जिम्मेवारीको मूल्याङ्कन गर्ने ।
- नगरपालिकालाई नागरिक मैत्री बनाउँदै सेवा प्रवाहलाई थप प्रभावकारी, सुलभ र भरपर्दो बनाउन समग्र कार्य सम्पादनमा सुधार ल्याउन सुझाव दिने ।
- समुन्नत सुनवर्षी नगरपालिका निर्माणको सामाजिक फाइदाको समिक्षा गर्ने ।

४. सामाजिक परीक्षणका आधार

सुनवर्षी नगरपालिकाको लक्ष्य, उद्देश्य कार्य सम्पादनको अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा मापन गर्नको लागि सामाजिक कार्य प्रभावको लेखाजोखा गर्न गरिएको यो सामाजिक परीक्षणको आधार देहाय बमोजिम गरिएको छ ।

- सुनवर्षी नगरपालिकाको सोच
- लक्ष्य
- उद्देश्य, आगामी कार्यक्षेत्र र सो को प्रभावकारिता ।
- कार्यक्रम र वजेट व्यवस्थापन ।
- वातावरण संरक्षण र दीगो विकासमा नगरपालिकाले खेलेको भूमिका ।
- सेवाग्राहीको हित एवम् नागरिक मैत्री सेवा प्रवाहमा नगरपालिकाको भूमिका ।
- नगरपालिकाको कार्यक्षेत्र र सोको अनुगमन र मूल्यांकन ।
- महिला, बालबालिका, अपाङ्गता, जेष्ठ नागरिक, एकल महिला, विपन्न एवं पिछडा वर्ग, समुदायको हितका लागि नगरपालिकाले खेलेको भूमिका ।
- सुनवर्षी नगरपालिका कार्यालयको संगठन संरचना ।
- शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, पशु , सहकारी, उद्योग, पर्यटन, कला, संस्कृति संरक्षण र विकासमा नगरपालिकाले दिएको योगदान ।
- सुनवर्षी नगरपालिकाको सामाजिक योगदान ।
- सरकारी एवम् गैह्र सरकारी, निजी क्षेत्र, नागरिक समाज प्रतिको दायित्व निर्वाह ।

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन २०७८

५. सामाजिक परीक्षण प्रक्रिया

सकेसम्म परिमाणात्मक तथ्याङ्क र आवस्यकता अनुसार थप गुणात्मक तथ्याङ्कको प्रयोग तथा अध्ययन विश्लेषण गरी सामाजिक कार्य सम्पादन स्थितिको मूल्याङ्कनका साथै सामाजिक योगदान बढाउन अँगाल्नु पर्ने उपायहरुको समेत सुझाव उल्लेख गरी प्रतिवेदन तयार गरिएको छ । सारभूत रुपमा गर्नु पर्ने धेरै कामहरु भएको र नागरिकहरुको नगरपालिका प्रतिको अपेक्षा समेत अत्याधिक बढ्दो रहेको परिस्थितिको संयोजनलाई समायोजन गर्नु पर्ने कुराको चुनौतिका बिचमा सुनवर्षी नगरपालिका मुख्य विषयलाई आधार लिई नगरपालिकाले सामाजिक दायित्व निर्वाह गर्नु पर्ने विषयमा केन्द्रित रहि सामाजिक परीक्षण प्रकृया अगाडी बढाईएको अवस्था छ । जस अन्तर्गत देहायका प्रक्रियालाई उपयोग गरिएको छ ।

- कार्यालय अभिलेख जाँच ।
- सर्वेक्षण तथा सूचना संकलन ।
- सरोकारवाला र मुख्य सूचना दातासँगको अन्तरक्रिया ।
- उपलब्धी, परिणाम र प्रभावआदि सूचकको आधारमा मूल्याङ्कन ।
- विषयगत शाखाका प्रमुखहरु संगको छलफल ।
- अन्तरवार्ता ।

६. मस्यौदा प्रतिवेदन प्रस्तुति तथा छलफलको खाका :

- कार्यक्षेत्रको परिचय ।
- स्थानीय तहको प्राथमिकता तथा लक्ष्यहरू ।
- गत वर्षका मुख्य मुख्य उपलब्धिहरू ।
- सामाजिक जिम्मेवारी बहन गर्ने क्षमता ।
- सामाजिक जिम्मेवारी बहनमा परेका समस्याहरू ।
- सुधारको लागि चाल्नुपर्ने कदम तथा सुझावहरू, खुल्ला छलफलको माध्यमबाट सहभागीहरूको प्रतिक्रिया ।
- स्थानीय तहले गरेका नीतिगत निर्णय तथा प्रक्रियागत सुधारले पारेको प्रभाव, स्थानीय तहले गरेका विकास योजनाहरूमा जन सहभागिताको स्थिति ।
- स्थानीयतहले समयमा सेवा सुविधा दिन नसकेको अवस्थामा जनताले भोग्नु परेका समस्याहरू ।

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन ०७८

परिच्छेद ५ संग सम्बन्धित

७. सामाजिक परीक्षण कार्यक्रमको आचार संहिता

छलफल कार्यक्रममा सहभागिले पालना गर्नुपर्ने आचार संहिता

सामाजिक परीक्षण प्रारम्भिक प्रतिवेदन प्रस्तुत गरिने कार्यक्रममा उपस्थित आयोजक, सहजकर्ता तथा सहभागीहरूले पालना गर्नुपर्ने आचार संहिता।

- विषय वस्तुमा मात्र केन्द्रित रही छलफल गर्ने।
- तथ्यांक र सूचनाको आधारमा रही विचार राख्ने।
- निजी वा व्यक्तिगत कुरामा टिप्पणी नगर्ने तथा व्यक्तिगत आक्षेप नलगाउने।
- सहभागीहरूले व्यक्त गरेका विचारमा प्रतिवादन गर्ने, प्राप्त प्रतिक्रिया, सुझाव तथा टिप्पणीलाई सकारात्मक रूपमा लिने।
- व्यक्ति वा संस्थाको सार्वजनिक मर्यादा र शिष्टाचारलाई कायम राख्ने।
- सहभागीहरूलाई विचार राख्न प्रोत्साहन गर्ने र विचारका लागि धन्यवाद दिने।
- सामाजिक परीक्षकले बोल्ने समय दिए पछि मात्र सहभागीहरूले आफ्ना कुराहरू राख्ने।
- बोल्दा पालै पालो बोल्ने र एउटा व्यक्तिले एक पटक मात्र बोल्ने।
- आफ्नो कुरालाई छोटकरीमा स्पष्ट रूपमा राख्ने र बीचमा अर्काको कुरा नकाट्ने।

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन ०७८

८. सामाजिक परीक्षणका सीमाहरु :

सामाजिक परीक्षण निर्देशिका अनुसार सामाजिक परीक्षणको विधी अनुशरण गर्नुपर्ने देखिए पनि यस परीक्षण प्रतिवेदन तयार गर्ने क्रमसम्म आईपुग्दा तर्क संगत पेश गरिने आधारहरुको रुपमा आधारित भई कार्यालय अभिलेखको जाँच गरिएको, मुख्य सूचना दातासँग अन्तरवार्ता लिइएको र लक्षित सरोकारवाला सँगको अन्तरक्रियाको आधार लिईएको छ । नीति निर्माणको चरणमा रहेको अवस्थामा सामाजिक परीक्षण आधारभूत अवयवहरुको अध्ययन गर्नु परेको कारणवाट यसमा केही सिमीतता रहेको हुन सक्ने कुरालाई स्वीकार गरिएको छ ।

९. सामाजिक परीक्षण कार्य सञ्चालन प्रक्रिया :

- कार्यक्रमलाई व्यवस्थित रुपमा सञ्चालन गर्न कार्यक्रम तालिका अग्रिम रुपमा तयार पारि आपसी सहमतिमा सञ्चालन भएको छ ।
- सामाजिक परीक्षण कार्यक्रमको उद्देश्य, कार्यक्रम संचालन विधि, समय र आचार संहिता बारे सहजकर्ताले कार्यक्रमका सहभागीहरूलाई जानकारी गराइएको छ ।
- सहजकर्ताले मस्यौदा विवरण भेलामा प्रस्तुत गरेको छ मस्यौदा विवरण प्रस्तुत भै सकेपछि सहभागीहरूलाई आफ्नो बिचार राख्ने अवसर दिइयो ।
- सहभागीले प्रस्तुत गरेका प्रतिक्रिया तथा सुझाव माथि स्पष्ट पार्न वा जवाफ दिने कर्तव्य भएका पक्षहरुलाई जवाफ दिन लगाइएको थियो ।
- सहभागीहरूबाट प्राप्त भएका प्रतिक्रिया तथा सुझावहरू अभिलेख गरिएको छ ।

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन ०७८

अनुसूची-३

सामाजिक परीक्षणको शिलशिलामा नगरपालिकाका प्रमुख, उपप्रमुख, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत तथा विभिन्न विषयगत शाखाका प्रमुखहरुसंगको छलफल सत्रका झलकहरु

Figure 1

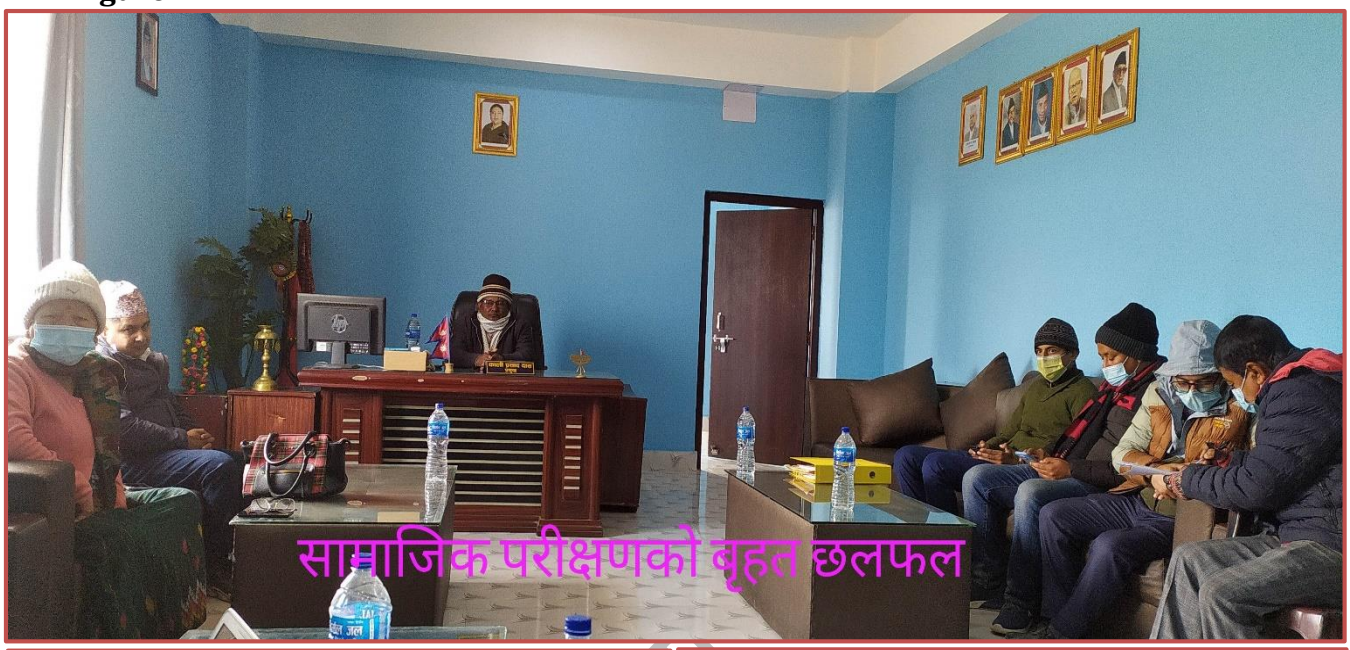

नगरपालिका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत तथा शाखा प्रमुखहरु संगको बैठक तथा छलफल सत्रको उपस्थिति पुस्तिका

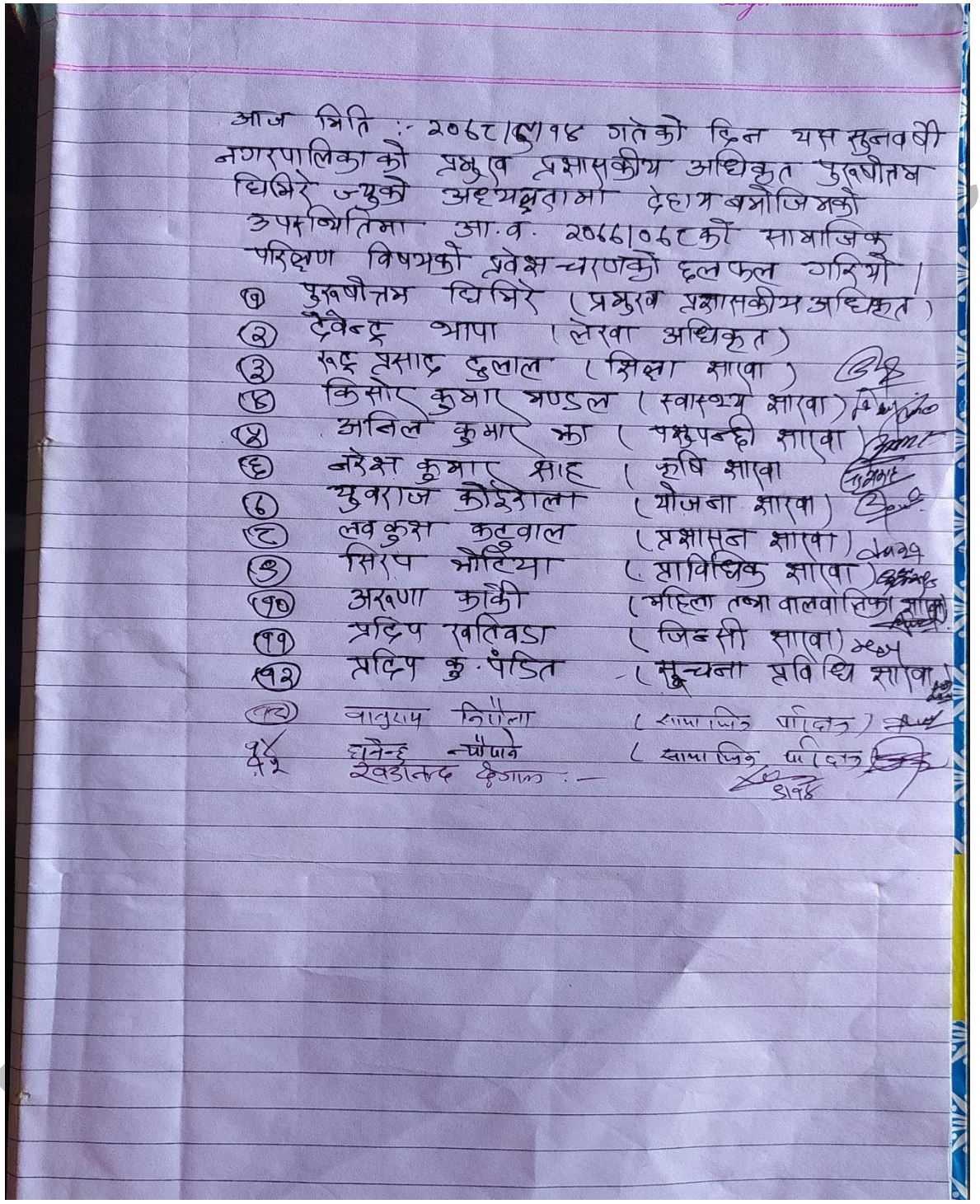

आज मिति :- २०७८/०९/१४ गतेको दिन यस सुनवर्षी नगरपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत पुरुषोत्तम घिमिरे ज्यूको अध्यक्षतामा देहाय बमोजिमको उपस्थितिमा आ.व. २०७७/०७८को सामाजिक परिक्षण विषयको प्रवेश-चरणको छलफल गरियो।

(१) पुरुषोत्तम घिमिरे (प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत)
(२) देवेन्द्र भापा (लेखा अधिकृत)
(३) रुद्र प्रसाद दुलाल (शिक्षा शाखा)
(४) किसोर कुमार मण्डल (स्वास्थ्य शाखा)
(५) अनिल कुमार झा (पशुपन्छी शाखा)
(६) नरेश कुमार साह (कृषि शाखा)
(७) युवराज कोइराला (योजना शाखा)
(८) लव कुश कटुवाल (प्रशासन शाखा)
(९) सिरप भोटिया (प्राविधिक शाखा)
(१०) अरुणा काकी (महिला तथा बालबालिका शाखा)
(११) प्रदिप खतिवडा (जिडसी शाखा)
(१२) प्रदिप कु. पंडित (सुचना प्रविधि शाखा)
(१३) बालकृष्ण निपौला (सामाजिक परिक्षक)
(१४) घनेन्द्र न्यौपाने (सामाजिक परिक्षक)
(१५) रेवतानन्द कृष्णाल :-

आज मिति २०७८ साल माघ १२ गते बुधवारका दिन सुनवर्षि नगरपालिका मोरंगको आ.व. ०७७/०७८ को सामाजिक परीक्षणको सिलशिलामा एकता मिडिया प्रा. लि. रेडियो सुखेलीले सम्पन्नगरेको अन्तिम प्रस्तुति माथि वृहत छलफल सुनवर्षि नगरपालिका नगरप्रमुख श्रीकाली प्रसाद दास ज्यूको अध्यक्षतामा तथा उपप्रमुख श्री मंजुकुमारी राई ज्यूको सहभागितामा नगरपालिका का विषयगत शाखा प्रमुख हरूको देहायबमोजिम उपस्थितिले निम्न बमोजिम निर्णय पारित गरियो।

उपस्थिति

१. नगरप्रमुख श्री काली प्रसाद दास
२ उपप्रमुख श्री मंजुकुमारी राई
३ प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत - श्री पुरुषोत्तम घिमिरे
४ लेखा अधिकृत - श्री देवेन्द्र थापा
५ शिक्षा शाखा - श्री रुद्र प्रसाद दुलाल
६ स्वास्थ्य शाखा - श्री किशोर कुमार मण्डल
७ पशुपन्छि शाखा श्री अनिल कुमार झा
८ कृषि शाखा - श्री नरेश कुमार शाह
९ योजना शाखा - श्री युवराज कोइराला
१० प्रशासन शाखा श्री लवकुश कुइवाल
११ प्राविधिक शाखा श्री सिरप मोरिया
१२ महिला तथा बालबालिका शाखा श्री अरुणा कार्की
१३ भिन्सी शाखा - श्री प्रदिप खतिवडा
१४ सूचना प्रविधि शाखा श्री प्रदिप कुमार पंडित
१५ घर-नक्सा शाखा - मोनिका कार्की
१६ का.म.प श्री बाबुराम निरौला
१७ वातावरण श्री रुद्रानन्द ढुंगाना
१८ " श्री विपुल युवेदी
१९ " श्री

परिच्छेद-३ को ५.२
सामाजिक परीक्षणको शिलशिलामा नगरका विभिन्न वडाहरुमा गरिएको अवलोकनका दृश्यहरू

REDMI NOTE 7S

REDMI NOTE 7S

वि.पी.कोईराला सेवाकेन्द्र
REDMI NOTE 7S

REDMI NOTE 7S

REDMI NOTE 7S
रेडियो सुसेली

वडा नं ५ मा रहेको जनता आधारभूत विद्यालयका शिक्षक तथा शिक्षिकासंगको कुराकानी

पटिया पाडाबाट पूर्व जाने बाटो वार्ड नं ६

झुगी टोल बाट टकुवा जाने सडक

REDMI NOTE 7S
झुगि टोल बाट तकुवा जाने सडक

REDMI NOTE 7S
झुगि टोल बाटको धान खेतीको दृश्य

पीपल चौक देखि वडा नं ३ को कार्यालय जाने सडक
REDMI NOTE 7S

सुनवर्षी नगरपालिका वडा नं ३ कार्यालय
REDMI NOTE 7S

वडा नं ३ मा रहेको स्वास्थ्य चौकी भवन
REDMI NOTE 7S
2021/11/21 14:20

उपभोक्तासंग सडक बारे जानकारी लिँदै इन्जिनियर र
सोसियलअडिट टोली
REDMI NOTE 7S
रेडियो सुसेली
2021/11/21 14:35

पीपल चोक बाट गृदलिया हुँदै बराल चोक जाने बाटो
REDMI NOTE 7S

अमदहा बजार देखि सुङ्गा बजार जोड्ने कर्भट र कालो पत्रे
वडा नं २

अनूसूची २ बमोजिम

१. नगरपालिकाको संक्षिप्त परिचय

१.१ ऐतिहासिक पृष्ठभूमि :

मोरङ जिल्लाको सुनवर्षी नगरपालिका ऐतिहासिक, धार्मिक, पर्यटकिय र पर्यावरणीय क्षेत्र हो । विभिन्न समुदायको बाहुल्यता रहेको यो नगरपालिका एक उदयीमान नगरपालिका हो । रंगेली नगरपालिका तथा रतुवामाई नगरपालिकासंग सिमाना जोडिएको सुनवर्षी नगरपालिका भने विकासको पथमा निरन्तर लम्किरहेको छ ।

मोरङ्ग जिल्लाको सदरमुकाम विराटनगरबाट करिब ३० किलोमिटर पूर्व दक्षिण क्षेत्रमा अवस्थित सुनवर्षी नगरपालिकालाई नेपाल सरकारको मिति २०७३/११/२२ गतेको निर्णयानुसार साविकका अमरदह गाविस, डाइनिया गाविस र आंसिक रुपमा गोविन्दपुरको वडा नं २, ५, ६, ८, ९, रंगेली नगरपालिकाको ९, १०, ११ र वरडंगाको गाविसको २,३,६,८,९ समावेश गरी सुनवर्षी नगरपालिकाको रुपमा घोषणा भएको हो। यस सुनवर्षी नगरपालिकाको नामाकरण प्रसिद्ध सुनवर्षी महाराज थानको नामबाट गरिएको छ । यस नगरपालिकाको कार्यालय डाईनियामा राखिएको छ ।

२०७३/११/२२ गते स्थापना भएको सुनवर्षी नगरपालिकाको पूर्वमा यसै जिल्लाको रतुवामाई न.पा, पश्चिममा रंगेली न.पा र कानेपोखरी नगरपालिका, उत्तरमा पथरी शनिश्चरे न.पा र दक्षिणमा भारतीय बोर्डरसँग सिमाना जोडिएको छ भने यस नगरपालिकाको कुल क्षेत्रफल १०६.४ वर्ग कि.मि रहेको छ । यस नगरपालिकालाई जम्मा ९ वटा वडाहरुमा विभाजन गरिएको छ भने यस नगरपालिकाको कुल जनसंख्या ५०,७५८ रहेको छ ।

भौगोलिक हिसाबले ८७° २९' ५६" देखि ८७° ३६' १" पूर्वी देशान्तर र २६° २३' ३६" देखि २६° ३४' ३५" उत्तरी अक्षांशमा अवस्थित सुनवर्षि प्रदेश नं. १ क्षेत्रको एउटा प्रमुख धार्मिक, ऐतिहासिक तथा व्यवसायिक औधोगिक क्षेत्र हो ।

१.२.राजनैतिक तथा प्रशासनिक केन्द्र

नेपाल संविधान धारा २९५ को उपधारा (३) बमोजिक गठित गाउँपालिका , नगरपालिका तथा विशेष,संरक्षित वा स्वात्तय क्षेत्रको संख्या तथा सिमाना निर्धारण आयोगले मिति २०७३ पुस २२मा पेश गरेको प्रतिवेदन अनुसार माननिय सैघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रीको संयोजकत्वमा गठित समितिले मिति २०७३/११/२० मा पेश गरेको प्रतिवेदनको आधारमा नेपाल सरकारले मिति २०७३/११/२२ मा देहाय बमोजिम साविकमा रंगेली नगरपालिका (९-११), अमरदह, गोविन्दपुर (२,५,६,८,९), वरडङ्गा (२,३,६,८,९) र डाईनिया गाविस समावेश गरी ९ वडाहरु कायम गरि सुनवर्षी नगरपालिका गठन गरिएको हो । हाल सुनवर्षी नगरपालिका को संरचना यस प्रकार रहेको छ ।

सामाजिक परिक्षण प्रतिवेदन २०७८

तालिका नं.१ : सुनवर्षी नगरपालिकाको वडा विभाजन

वडा नं.	समावेश भएका गा.वि.स र न.पा. हरु	साविकको वडा नं.
१	अमरदह	४-६
२	अमरदह	१-३
३	अमरदह	८
	गोविन्दपुर	२
४	अमरदह	७, ९
	रंगेली	११
५	रंगेली	९, १०
६	गोविन्दपुर	५, ६, ८, ९
७	वरडङ्गा	२, ३, ६, ८, ९
८	डाइनिया	१-४
९	डाइनिया	५-९

१.३. माटोको बनावट र उर्वराशक्ति

प्राकृतिक सम्पदाको हिसावले यो नगर कृषिको लागि उपयुक्त उर्वर माटोको धनी नगरपालिका हो । यहाँको ८८.५७ % भूभाग खेतियोग्य जमिनले ओगटेको छ । त्यस्तै ०.३१ % जमिन वनजंगलले ओगटेको छ भने २.६३ % जल क्षेत्रले ओगटेको छ । नगरपालिकाको प्रमुख खाद्यान्न तथा अन्न बालीमा धान, गहुँ, मकै र दलहन बालीमा मास, मुसुरो , रहर आदी हुन् ।

१.४. नगरपालिकाको सम्भाव्यता र अवसरहरु

नगर क्षेत्र सेवामूलक , व्यवसाय, साना तथगा ठूला उद्योगहरु, व्यापार, नोकरी वित्तीय सेवा जस्ता अवसरहरु छन् भने पोखरीहरुमा माछापालन व्यवसाय, आधुनिक कृषि व्यवसाय जस्ता थप आर्थिक विकासका सम्भाव्यताका क्षेत्रहरु रहेका छन् ।

समग्रमा यस सुनवर्षी नगरपालिकाको नगर क्षेत्रमा हेर्दा कृषि पेशा अंगाल्ने घर परिवारको संख्या उच्च रहेको छ । नगरमा रहेको खेती योग्य जमिनमा खाद्यान्को साथै अन्य नगदे बाली, फलफुल, उखु,तोरी, तरकारी मसला तथा जडीबुटी र पशुजन्य उत्पादन बृद्धि गर्न सकिने प्रशस्त सम्भावनाहरु रहेको छ । आधुनिक कृषि प्रविधि, मल तथा औजारको अभाव हुनाको साथै सो को अधिकतम लागत मुल्यले गर्दा सो को प्रयोगमा कमि हुनगइ कृषि उत्पादनमा आवस्यकता अनुसार बृद्धि हुन सकेको छैन । जनचेतना, सीप तथा व्यवसायिकरणको अभिबृद्धि, प्रविधि हस्तान्तरणको साथै आवस्यक प्रविधि, मल, कर्जा बीउ बिजनको उपलब्धतामा सरलिकरण गरेर कृषि तथा पशुजन्य उत्पादनमा बृद्धि ल्याई आर्थिक स्थितिमा सुधार ल्याउन सकिने प्रशस्त सम्भावनाहरु रहेकोछ । विभिन्न ऐतिहासिक, धार्मिक, साँस्कृतिक एवम् पुरातात्विक महत्वका स्थलहरु रहेको यो नगरपालिकाका गहनाको रुपमा विभिन्न किसिमका जातजातीका रहनसहन तथा चाडपर्व रहेका छन् भने धार्मिक, पौराणिक महत्वका स्थलहरु शिवालय मन्दिर, महाराजथान मन्दिर, दुर्गा मन्दिर,

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन ०७८

महाराजथान, विष्णु मन्दिर, शिव मन्दिर, ग्रामथान, काशीधाम, नुरीजामे मस्जिद आदि नगरका प्रमुख पर्यटकिय आकर्षणको रुपमा रहेका छन् ।

प्रदेश नं. १ को प्रमुख शहर अस्थायी राजधानी बिराटनगरबाट २९ कि.मि. को दुरीमा रहेको यस नगरपालिका तराई क्षेत्रमा रहेको र राष्ट्रिय राजमार्ग सञ्जालमा सहज ढंगले जोडिएको नगरपालिका हो । यो नगरपालिका क्षेत्रभित्र स-साना बजार केन्द्रहरु जस्तै : अमरदह, डाइनिया, टकुवा, डङ्ग्राहा आदि रहेका छन् ।

१.५ नगरपालिकाको अन्तर गाउँपालिका/नगरपालिकासँग सम्बन्ध :

नगरपालिकाहरु बिच कुनै न कुनै रुपमा एक आपसमा सम्बन्ध रहेको हुन्छ । सम्बन्धको प्रकृति र दुरी नगरपालिकाहरु बिच फरक-फरक हुन सक्छ । मानव विकासको निम्ती विभिन्न स्थानहरुमा आवत जावत गर्नु पर्ने , उपलब्ध स्रोत र साधनको परिचालन गर्ने क्रममा एक गाउँले अर्को गाउँमा निर्भर रहनुपर्ने हुन्छ । ती अन्तरनिर्भरताका मुख्य क्षेत्रहरु, यातायात, बसाइ सराई कृषि तथा पशु उपज, वन पैदावर, पर्यटन, रोजगारी, प्राकृतिक श्रोत उपयोग एवम् व्यवस्थापन, शिक्षा, स्वास्थ्य आदि हुन् । यस नगरपालिकाको ज्यादा सम्बन्ध नजिकमा रहेका अन्य नगरपालिकाका बजार केन्द्रहरुसँग रहेको छ । विशेषगरी नजिकमा रहेका पथरी र रङ्गेली साथै भारतको सिक्टि बजारमा यहाँका मानिसहरुको आवतजावत तथा बस्तुभाउ किनबेच र अन्य हुने सम्बन्ध रहेको छ । यहाँका बासिन्दाहरुलाई एक आपसमा सम्पर्क स्थापित गर्ने प्रमुख सडकहरुमा डाइनियाँ-अमरदह-हसनदह हुँदै पथरी जोड्ने सडक र दोहमना-केचना-शनिश्चरे हुँदै पथरी जोड्ने सडकहरु छन् साथै हुलाकी राजमार्गले समेत अन्तरनगरपालिका सम्बन्धलाई सहज बनाएको छ । विशेषगरी दोहमना बजार केन्द्रमा पशुपंक्षीहरुको खरिद बिक्रि हुने गर्दछ । मुलतः दैनिक उपभोग्य बस्तुहरु र अन्य प्रमुख सामग्रीहरु बिराटनगर साथै पथरी र रङ्गेलीबाट आगात गर्ने गरिन्छ । यस अलावा भारतिय सिमा बजार सिक्टीबाट समेत सर-सामानहरु भित्रिने गर्दछन् । खुल्ला सिमाका कारण भारतीय सिमाका इलाकाहरुबाट सर-सामान मात्र नभएर ऐतिहासिक कालदेखि नै बैबाहिक सम्बन्ध समेत गाँस्ने परम्परा रहेकोले सुनवर्षीमा समेत यो लागू हुन्छ । तराइ क्षेत्र पहाडी क्षेत्रको तुलनामा सुविधा सम्पन्न भएकोले बसाइ-सराईको प्रबृत्ति निकै बढी देखिन्छ । भौगोलिक रुपमा एउटै क्षेत्रमा व्यवस्थित भएतापनि सडक यातायातको सुविधाका कारणले सुविधा उपलब्ध गाउँहरुमा सेवा लिन आउने जाने चलन रहेको छ । मौसमी रोजगारको लागि पहाडबाट तराइ झर्ने प्रचलन रहेको देखिन्छ । यी विविध कारणले नगरपालिकाहरु बीचको सम्बन्ध अझ बढी सुदृढ भएको देखिन्छ ।

अनुपम प्राकृतिक सौन्दर्य, प्रचुर जैविक विविधता, बहुजातीय, बहुभाषीय, बहुधर्म र सामाजिक विविधता एवम् ऐतिहासिक तथा साँस्कृतिक सम्पदाले भरिपूर्ण नेपाल विश्व पर्यटन मानचित्रमा प्रमुख पर्यटकिय गन्तब्य स्थलको रुपमा सुपरिचित छ । यसका लागि प्रायः सबै वडामा हिन्दु धर्म अनुसारका धार्मिक स्थलहरु रहेका छन् । ग्रामथान तथा मन्दिर र मस्जिदहरु प्रशस्त संख्यामा छन् । दुइवटा चर्च पनि यहाँ छन् तिनीहरु मध्ये केहिको नाम सूचि यहाँ प्रस्तुत गरिएकोछ ।

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन २०७८

क्र.सं.	मन्दिर	वडा	मस्जिद	वडा	चर्च	वडा
१	श्री शिवालय मन्दिर	२	श्री नुरी जामे मस्जिद	७	चर्च	२
२	श्री महाराज थान मन्दिर	२	श्री मसजिद	७	चर्च	८
३	श्री दुर्गा मन्दिर	२	श्री मस्जिद	८		
४	श्री महाराज थान	२	मस्जिद	९		
५	श्री विष्णु मन्दिर	४				
६	श्री शिव मन्दिर	४				
७	श्री ग्रामथान	४				
८	श्री काशीधाम	४				
९	श्री शिव मन्दिर	५				
१०	श्री महाराज थान	५				
११	श्री राधाकृष्ण मन्दिर	५				
१२	श्री राम जानकी मन्दिर	५				
१३	श्री मठमन्दिर (चार वटा)	६				
१४	श्री ग्रामथान (पटियापाडा)	६				
१५	श्री ग्रामथान (गजाधर)	६				
१६	श्री ग्रामथान (सन्यासी)	६				
१७	श्री ग्रामथान (खिखिरडाँगी)	६				
१८	श्री शिव मन्दिर	७				
१९	श्री लक्ष्मी मन्दिर	७				
२०	श्री मोरियाचौढ	७				
२१	श्री राजावली महाराज (कुडेली)	७				
२२	श्री महाराज थान (बरडङ्गा)	७				
२३	श्री महाराज थान (चैता)	७				
२४	श्री महाराज थान (बरडङ्गा)	७				
२५	श्री महाराज थान (बरडङ्गा)	७				
२६	श्री महाराज बली (कुडेली)	७				
२७	श्री दिनाभद्री मन्दिर	८				
२८	श्री सन्सारीमाई मन्दिर	८				
२९	श्री महाराज थान	८				
३०	श्री काली मन्दिर	८				
३१	श्री नागेश्वरनाथ महादेव	९				
३२	श्री सामेनाथ मन्दिर	९				
३३	श्री महाबीर मन्दिर	९				
३४	श्री दुर्गा मन्दिर	९				
३५	श्री सरस्वती मन्दिर	९				
३६	श्री महाराज थान	९				

१.६ मुख्य चाडपर्वहरु :

यस नगरपालिकामा विभिन्न जाती, धर्म, सम्प्रदाय र भेषभूषाका मानिसहरु बसोबास गर्दछन् । यहाँ अधिकांश मुस्लिम धर्म मान्ने मधेसी मुलका मानिसहरु छन् साथै केही पहाडी मुलका मानिसहरु पनि यहाँ रहेका छन् । सबै जातजाती र सम्प्रदायका आ-आफ्नै खाले धर्म सँस्कृति र चालचलनहरु छन् । जसमा बडादशैं, तिहार, रामनवमी ,इद, महारम, महाशिवरात्री, हरितालिका, श्रीपञ्चमी, श्रीकृष्ण जन्माष्टमी, विवाह पञ्चमी, छठ, होली, चैते दशैं, साउने सक्रान्ती, माघे सक्रान्ती, मातातिर्थ औंसी, अक्षय तृतिया, हरिशयनी-हरिबोधनी एकादशी, नागपञ्चमी, रक्षाबन्धन, कुशे औंशी, बालाचतुर्दशी, कोजाग्रत पूर्णिमा, श्री स्वस्थानी पूर्णिमा, नयाँ वर्ष, सोह्रश्राद्ध, बुद्ध जयन्ती, क्रिसमस डे, अंग्रेजी नयाँ वर्ष, भ्यालेन्टाइन डे आदि चाडपर्वहरु रहेका छन् । सुनवर्षि नगरपालिकाका जनताले मनाउने चाडपर्व तथा जात्राहरु केही आफ्नै विशिष्ट किसिमका छन् भने केही राष्ट्रिय प्रकृतिका छन् । सुनवर्षीका जनताले मनाउने केही प्रमुख पर्व तथा चाडहरु निम्न अनुसार रहेका छन् ।

२. जात्रा तथा मेला :

२.१ सुनवर्षी मेला :

सुनवर्षी मेला वैशाख १ गते मनाइने एउटा पूर्वाञ्चलको ठूलो मेलाको रुपमा लिइन्छ । यो मेलामा पूर्वाञ्चलका मानिसहरुको उल्लेख्य उपस्थिति हुने गरेको पाइन्छ । विशेषगरि यहाँका आदिबासी राजबंशीहरुको आराध्यदेव महाराजा धनपाल आउने दिनको रुपमा यो पर्व मनाइन्छ ।

२.२. काँटा मेला :

यो मेला अमरहमा हरेक वर्ष वैशाखमा लाग्ने यहाँको चर्चित र लोकप्रिय मेला हो । विशेष गरि थारु र मैथली भाषी समुदायले काँटा नृत्य गरेर मनाउने भएकोले काँटा मेला भनिएको हो ।

२.३. कमलपोखरी मेला :

विशेषगरि बौद्ध धर्ममा आस्था राख्ने किराँत समुदायका मानिसहरुले बुद्ध जयन्तीको बेला अमरदहमा रहेको कमल पोखरीमा यो मेला मनाउने गर्दछन् । यस मेलामा साकेला थानमा चण्डीनाच (साकेला) नाच्ने गरिन्छ ।

२.४. महाराज थान मेला:

चैत्र बैशाखमा महिनामा मनाइने यो मेला विशेषगरी राजबंशीहरूका आराध्यदेव महाराज धनपालको पूजा आजा तथा सम्झना गरेर मनाइने गर्दछन् ।

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन २०७८

३. जनसंख्याको विवरण:

नेपालमा नगरस्तरमा जनसंख्याको विविध पक्षको तथ्याङ्क प्रत्येक १० वर्षमा हुने राष्ट्रिय जनगणनाको साथै नगरस्तरमा घरधुरी तथ्याङ्क संकलन मार्फत समेत प्राप्त हुने गरेको छ । यहाँ राष्ट्रिय जनगणनाबाट प्राप्त नतिजाको आधारमा जनसंख्याका विविध पक्षहरुको विश्लेषण गरिएको छ ।

जनसंख्याको विवरण

विवरण	वि.सं. २०६८
जम्मा जनसंख्या	५०७५८
पुरुष	२४९५७ (४९.१७ प्रतिशत)
महिला	२५८०१ (५०.८३ प्रतिशत)
लैंगिक दर(१०० महिलामा पुरुषको संख्या)	९६.७३
जम्मा घरधुरी	१०,७९५
औषत परिवार आकार	४.७०
५ वर्ष र सोभन्दा माथिको साक्षरता दर	५७.१४
जनघनत्व (प्रतिवर्ग कि.मी.)	४७७

स्रोतः राष्ट्रिय जनगणना २०६८

माथिको तालिकामा सुनवर्षी नगरपालिकाको जनसंख्याको विवरण दिईएको छ । राष्ट्रिय जनगणना, २०६८ अनुसार सुनवर्षी नगरपालिकाको जनसंख्या ५०,७५८ रहेको छ जस मध्ये पुरुष ४९.१७ प्रतिशत (२४,९५७ जना) र महिला ५०.३८ प्रतिशत (२५,८०१ जना) रहेका छन् । सोही अनुसार लैंगिक अनुपात (Sex Ratio) अर्थात् प्रति १०० महिलामा पुरुषको संख्या ९६.७३ रहेको छ । जनघनत्व ४७७ जना प्रति वर्ग किलो मिटर रहेको छ । राष्ट्रिय जनगणना २०६८ अनुसार यस नगरपालिकाको कुल जनसंख्या मध्ये ५६.७३ प्रतिशत १५ देखि ५९ वर्ष उमेर समूहका, ३५.५९ प्रतिशत १४ वर्ष वा सो भन्दा कम उमेरका र ७.६७ प्रतिशत ६० वर्ष वा सो भन्दा माथिल्लो उमेर समूहका रहेका छन् । राष्ट्रिय जनगणना २०६८ अनुसार सुनवर्षी नगरपालिकामा १०,७९५ घरपरिवार रहेका छन् । पछिल्लो राष्ट्रिय जनगणना, २०६८ बमोजिम यस नगरपालिकाको कुल जनसंख्या मध्ये १.८५ प्रतिशत (९४२ जना) अपाङ्गता भएकाहरू रहेका छन् । जस मध्ये ५६४ जना पुरुष र ३७८ जना महिला छन् । हाल यस नगरपालिकामा प्रति परिवार औषत ४.७० जना सदस्य रहेको देखिन्छ ।

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन ०७८

२.६ वडा अनुसार क्षेत्रफल, जनसंख्या तथा घरधुरी विवरण वडा अनुसार क्षेत्रफल, जनसंख्या तथा घरधुरी

विवरण

वडा नं.	जम्मा क्षेत्रफल	औषत घरधुरी आकार	जम्मा घरधुरी संख्या	पुरुष	महिला	जम्मा जनसंख्या	जनघनत्व
१	१२.६८	४.३९	१०९०	२२०४	२५७७	४७८१	३७७
२	६.७	४.३७	७८४	१६३७	१७८९	३४२६	५११
३	८.०९	४.५६	५९५	१३०३	१४११	२७१४	३३५
४	१७.०६	४.६३	१४७२	३२६१	३५५२	६८१३	३२९
५	९.०४	४.३५	१२०३	२५८१	२६४९	५२३०	५७९
६	१५.५	४.६२	१४५५	३२४१	३४८५	६७२६	४३४
७	११.०२	५.२१	१२८२	३४१०	३२७०	६६८०	६०६
८	१६.९५	५.०३	१३७२	३५५६	३३५६	६९१२	४०८
९	९.३५	४.८५	१५४१	३७६४	३७१२	७४७६	८००
जम्मा	**१०६.३९**	**४.७०**	**१०७९५**	**२४९५७**	**२५८०१**	**५०७५८**	**४७७**

स्रोतः राष्ट्रिय जनगणना २०६८

कुल ९ वडाहरुमा संरचित यस सुनवर्षी नगरपालिकाको वडागत जनसंख्याको तुलनात्मक विश्लेषण गर्दा सबैभन्दा धेरै जनसंख्या भएको वडा नं ९ रहेको छ जसमा जम्मा जनसंख्या ७,४७६ मध्ये जहाँ पुरुषको संख्या ३,७६४ जना र महिलाको ३,७१२ जना रहेका छन् । यस वडाको औषत परिवार आकार ४.८५ र घरधुरी संख्या १,५४१ रहेको छ । त्यस्तै सबैभन्दा थोरै जनसंख्या भएको वडा नं. ३ रहेको छ जसको जनसंख्या २,७१४ जहाँ पुरुषको संख्या १,३०१ जना र महिलाको संख्या १,४४१ जना रहेको छ भने घरधुरी संख्या ५९५ र औषत परिवार संख्या ४.५६ रहेको छ ।

२.७ जातजाती समूह अनुसार जनसंख्याको विवरण

सुनवर्षी नगरपालिकामा मुसलमान, राजवंशी, केवत, मुसहर, गंगाई, क्षेत्री, यादव तेली, ब्राम्हण (पहाडी), सतार, मल्लाहा, हजाम/ठाकुर, दुसाध/पासवान/पासी, खात्वे, राई, माझी, तामाङ, कामी, सन्यासी, सार्की, दमाई, नेवार, ताजपुरिया, जनजाति अन्य, दलित अन्य, तराई अन्य आदि जातका मानिसहरु बसोवास गर्दछन । सुनवर्षी नगरपालिका मुख्य तराई भागमा भएको हुदा यहांको सामाजिक जनजीवन तथा पद्धतिमा पनि आफ्नै विशेषता छन् । यहां विशेषत मुसलमान, मुसहर, राजवंशी, केवत वस्तीहरु छन् भने यी जाती लगायत विभिन्न जातिको बसोबास रहेको तथ्याङ्क देखाउँछ । यहाँ कुल जनसंख्यामा मुसलमान जाति सबैभन्दा बढी १६.६४ प्रतिशत रहेको देखिन्छ । यसैगरी सुनवर्षी नगरपालिकाको जाती अनुसार जनसंख्याको वितरणलाई तल तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन २०७८

सुनवर्षी नगरपालिकाको जनसंख्या र जात जातीको विवरण :

क्र.सं.	जातजाति	जम्मा	प्रतिशत	क्र.सं.	जातजाति	जम्मा	प्रतिशत
१	मुसलमान	८४४७	१६.६४	१२	दुसाध/पासवान/पासी	९५१	१.८७
२	राजवंशी	५७५३	११.३३	१३	हजाम/ठाकुर	७७९	१.५३
३	केवत	४८६९	९.५९	१४	खात्वे	६४९	१.२८
४	मुसहर	४२१९	८.३१	१५	राई	६३२	१.२५
५	गंगाई	४२१०	८.२९	१६	नेवार	६०७	१.२०
६	क्षेत्री	२८४३	५.६०	१७	माझी	५८७	१.१६
७	यादव	२४४४	४.८२	१८	तामाङ	५४६	१.०८
८	तेली	१९८७	३.९१	१९	ताजपुरीया	५२१	१.०३
९	ब्राम्हण (पहाडी)	१८४७	३.६४	२०	आदिवासी/जनजाती अन्य	१५४९	३.०५
१०	सतार/सन्थाल	१६७४	३.३०	२१	दलित अन्य	१६९२	३.३३
११	मल्लाह	११९७	२.३६	२२	अन्य	२७५५	५.४३
					जम्मा	५०७५८	१००.००

स्रोत : केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, वि.सं. २०६८

यस नगरपालिकाको सामाजिक संरचना विविधतायुक्त रहेको पाईन्छ । नगरपालिकाको सामाजिक संरचना हेर्दा बहुभाषी, बहुधार्मिक र बहुजातिय संरचना रहेको देखिन्छ । पछिल्लो राष्ट्रिय जनगणना, २०६८ अनुसार सुनवर्षी नगरपालिकामा विभिन्न किसिमका जातजाति रहेको देखिन्छ । यसरी मोरङ जिल्लामा अवस्थित सुनवर्षी न.पा. मा विभिन्न जातजाति, समूह अनुसार जनसंख्याको अवस्थालाई हेर्दा सबैभन्दा बढी मुसलमान ८,४४७ जना (१६.६४ प्रतिशत), दोस्रोमा राजवंशी ५,७५३ (११.३३ प्रतिशत), तेस्रोमा केवत ४,८६९ (९.५९ प्रतिशत) रहेको देखिन्छ । त्यसैगरी मुसहर ४,२१९ (८.३१ प्रतिशत) र गंगाई ४,२१० (८.२९ प्रतिशत) रहेका छन् । यस्तै क्षेत्री, यादव तेली, ब्राम्हण (पहाडी), सतार, मल्लाहा, हजाम/ठाकुर, दुसाध/पासवान/पासी, खात्वे, राई, माझी, तामाङ, कामी, सन्यासी, सार्की, दमाई, नेवार, ताजपुरिया, जनजाति अन्य, दलित अन्य, तराई अन्य जातिहरुको पनि बसोबास रहेको देखिन्छ ।

२.७ घरमूलीको लैङ्गिक विवरण

चौधौं योजनामा उल्लेख भए अनुसार महिला घरमूली २५.७ प्रतिशत, सम्पतिमाथि महिलाको स्वामित्व २६ प्रतिशत, महिला साक्षरता दर ५७.४ प्रतिशत र श्रम सहभागिता दर ५४ प्रतिशत रहेको छ । यसै तथ्यांकलाई आधार मानी स्थानिय सरकारको रुपमा गठित सुनवर्षी नगरपालिकाको महिला घरमूलिको विवरण उल्लेख गरिएको छ ।

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन २०७८

घरमुलीको लैङ्गिक विवरण

वडा	पुरुष घरमुली भएको घरधुरी संख्या	महिला घरमुली भएको घरधुरी संख्या	जम्मा घरधुरी संख्या
१	७५०	३४०	१०९०
२	५९४	१९०	७८४
३	४९२	१०३	५९५
४	१२२४	२४८	१४७२
५	१०६६	१३७	१२०३
६	१२३०	२२५	१४५५
७	११२०	१६२	१२८२
८	१२२५	१४८	१३७३
९	१३४३	१९८	१५४१
कुल जम्मा	९०४४	१७५१	१०७९५
प्रतिशत	८३.७८	१६.२२	१००

श्रोत : केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०६८

नेपालको राष्ट्रिय जनगणना २०६८ को नतिजाअनुसार जम्मा १०,७९५ घरधुरी संख्या रहेको यस नगरपालिकामा ८३.७८ प्रतिशत घरमा चाहिँ पुरुषहरु नै घरमुली भएर घरको मुख्य जिम्मेवारी लिइएको पाइन्छ भने सानो हिस्सामा १६.२२ प्रतिशत महिलाहरु घरमुली भई घरको मुख्य जिम्मेवारी लिइएको देखिन्छ। विवरणलाई तल स्तम्भ चित्रमा देखाईएको छ।

२.८ नगरपालिका भू-उपयोगको विवरण

सुनवर्षी नगरपालिका विद्यमान भू-उपयोग हेर्दा नगरका ८८.७५ प्रतिशत (९४.४३ वर्ग कि.मी.) जग्गा खेतियोग्य जमिनको रुपमा रहेको छ भने ०.३१ प्रतिशत (०.३४ वर्ग कि.मी.) वनले ओगटेको छ। नगरपालिकामा बगिरहेका विभिन्न खोलानालाको किनारमा अवस्थित यस नगरपालिका खेतीयोग्य जमिनको उर्वराशक्ति उच्च रहेको छ। त्यस्तै नगरपालिकामा जल क्षेत्रले २.६३ प्रतिशत (२.८१ वर्ग कि.मी) भूभाग ओगटेको छ। फार्मले २.०३ प्रतिशत (२.१६ वर्ग किलोमिटर), बस्तीले ५.६४ प्रतिशत (६ वर्ग किलोमटर) र अन्यले ०.६० प्रतिशत (०.६५ वर्ग किलोमिटर) ओगटेको छ।

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन २०७८

नगरपालिकाको नाम		सुनवर्षी नगरपालिका	
क	नगरपालिकाको स्थापना	२०७३ साल फागुन २२	
ख	क्षेत्रफल	१०६.४ वर्ग कि.मी.	
ग	राजनैतिक तथा प्रशासनिक सिमाना	पूर्व	रतुवामाई नगरपालिका
		पश्चिम	रंगेली नगरपालिका र कानेपोखरी गाउँपालिका
		उत्तर	पथरी शनिश्चरे नगरपालिका
		दक्षिण	भारतीय सिमाना
घ	राजनैतिक, प्रशासनिक बिभाजन	संघिय प्रदेश नं १	
		विकास क्षेत्र	पूर्वाञ्चल
		अञ्चल	कोशी
		जिल्ला	मोरङ
		जिल्ला सदरमुकाम	विराटनगर
		जम्मा वडा संख्या	९
		वडा कार्यालय संख्या	९
ङ	भौगोलिक अवस्था/उपयोग तथा क्षेत्रफल		
१	भौगोलिक अवस्था		
२	हावापानी	समसितोष्ण	
३	कृषियोग्य जमिन	८८.५ प्रतिशत	
४	घरधुरी संख्या	१०७९५	
५	कुल जनसंख्या	५०७५८ २०७६ को सर्वेक्षण अनुसार	
६	महिला	२५८०१	
७	पुरुष	२४९५७	
८	जनघनत्व	४७७ प्रति वर्ग कि.मि	
९	औषत जनसंख्या बृद्धिदर (वार्षिक)	१.८१ प्रतिशत	
	विद्यालय/स्वास्थ्य संस्था		
१०	खोप केन्द्र	२१	
११	बर्थिङ सेन्टर	१ वटा	
१२	सामुदायिक विद्यालयहरु	३६ वटा	
१३	साक्षारता दर	५७.१४ प्रतिशत (०६८ को जनगणना अनुसार)	
१४	सहकारी संस्था	२१ वटा	
१५	निजी अस्पताल	२	
१६	बाल क्लब	३१	
१७	धार्मिक स्थल	३६	

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन २०७८

अनुसूची-२ को २

सुनवर्षी नगरपालिकाको आ.व. २०७७/०७८ को नीति तथा कार्यक्रम

आ.व. २०७७/०७८ को बजेटको उद्देश्य तथा प्राथमिकता :

चालु आ.व. ०७७/०७८ को बजेटको उद्देश्य **"कृषि शिक्षा, स्वास्थ्य र पूर्वाधार सुनवर्षी विकासको मुख्य आधार"** भन्ने रहेको छ। बजेटको उक्त उद्देश्य हासिल गर्न देहायका प्राथमिकताहरु रहेका छन् :

१. कृषि, सिँचाई तथा पशुपंक्षी क्षेत्रको विकास गरी आत्मनिर्भर नगरपालिकाको दिशामा अग्रसर हुने।

२. स्वास्थ्य, शिक्षा र पूर्वाधार लगायत सामाजिक तथा समावेशी विकास मार्फत समृद्ध नगर निर्माण गर्ने।

३. पर्यटन, वातावरण संरक्षण तथा संस्थागत क्षमता अभिबृद्धि गर्ने तथा सेवा प्रवाहमा प्रभावकारिता कायम गर्दै सुशासनमा जोड दिने।

४. नगरबाट प्रदान गरिने सेवा प्रवाहको गुणस्तर बढाई नगर सरकारको अनुभुति गराउने।

५. बजेटका उद्देश्यहरु हासिल गर्न तथा बजेटका प्राथमिकता कार्यान्वयन गर्न प्रदेश र संघीय सरकारसँग समन्वय र साझेदारी गरिनेछ भने निजी क्षेत्र नागरिक समाज, राजनैतिक दल, संघसंस्थाहरु सँग सहकार्य गर्दै प्रभावकारी कार्यान्वयनमा जोड दिइनेछ।

१. सोच, लक्ष्य, उद्देश्य र अपेक्षित उपलब्धि :

"कृषि, शिक्षा, स्वास्थ्य र पूर्वाधार सुनवर्षी विकासको मुख्य आधार" भन्ने सोचका साथ यस नगरपालिकाको सार्वाङ्गिण विकासको लक्ष्यलाई निःशर्त रुपमा यस नगरपालिकाले निरन्तरता दिने लक्ष्य रहेको छ।

१.१ वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा अवलम्बन गरिएका प्रमुख नीति तथा आधारहरु :

१.२ क्षेत्रगत नीति तथा आधारहरु :

आर्थिक विकास क्षेत्र

(क) कृषि, पशु तथा पर्यटन

१. निर्वाहमुखि कृषि प्रणालीलाई व्यवसायीकरण गर्नका लागि चक्लाबन्दी खेती, उन्नत बिउ, बिजन, मलखादको व्यवस्था गर्ने नीति लिइनेछ।

२. कृषियोग्य जमिनको खण्डीकरणलाई निरुत्साहित गर्न सहकारीमा आधारित खेती प्रणालीलाई प्रश्रय दिइनेछ तथा कृषियोग्य जमिनमा सिँचाइको उचित प्रबन्ध गर्दै लगिनेछ।

३. सबै प्रकारको कृषिजन्य व्यापारमा उपभोक्ता हित संरक्षणको नीति लागू गरिनेछ।

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन ०७८

४. कृषि, पशु सेवा क्षेत्रको विकासका लागि क्षमता शिप र सशक्तीकरणमा जोड दिदै शीपमूलक तालिम तथा आय आर्जनको कार्यक्रम संचलन गर्दै लगिनेछ ।

५. कृषि तथा पशु उत्पादनबाट लाभान्वित गराउनको लागि स्थानीय हाट बजारको व्यवस्थापन तथा बजारीकरणलाई प्रोत्साहित गरिनेछ तथा कृषि व्यवसायलाई व्यवसायीकरण गर्न माटो परीक्षण गरी खेति गर्ने व्यवस्थालाई प्राथमिकता दिइने छ । यस कार्यलाई निर्देशित गर्न कृषि विकास गुरुयोजना निर्माण समेत भई सकेको छ ।

६. उत्पादित कृषि बस्तुको भण्डारणको लागि शित भण्डार निर्माण गर्न नीजि क्षेत्र सँगको साझेदारीलाई प्रोत्साहित गरिनेछ । यसको लागि नगरको केन्द्र भागमा एउटा चिस्यान केन्द्र को व्यवस्था गर्न DPR निर्माणको कार्य भइसकेको छ र उक्तचिस्यान केन्द्र निर्माणको लागि प्रदेश तथा संघ सरकार सँग आवश्यक सहयोग माग गरिनेछ ।

७. वागवानी विकास कार्यक्रम अन्तर्गत तरकारी, कम्पोजिट प्याकेट, वर्षे फल-फूल विरुवा वितरण (आँप, लिची, कागती) बहुद्देश्यीय नर्सरी तथा नमुना तरकारी नर्सरी र बहुमुखी नर्सरी स्थापना (नर्सरी ट्रे, कोकोपिट) जस्ता कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

८. वाली संरक्षण अन्तर्गत आकस्मिक वाली संरक्षण सेवा (सायायनिक तथा जैविक विषादी), फेरोमिन ट्याप तथा कृषक पाठशाला संचालन तथा विषादी न्यूनीकरण सम्बन्धी होडिङ्ग बोर्डको स्थापना गरी कृषि विकासमा आधुनिकीकरण गर्दै लगिनेछ ।

९. गाई, भैंसी, बाख्रा, बंगुरको कृत्रिम गर्भाधारणद्वारा नश्ल सुधार गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइने छ ।

१०. कृषि पेशालाई व्यवसायिकरण बनाउन सिंचाईको लागि बोरिङ्ग तथा सिंचाइ लक्षित ग्रामिण विद्युतीकरणमा जोड दिइनेछ । सिँचाईमा विद्युतीकरणको व्यवस्था सबै वडाहरुमा क्रमशः गरिदै लगिनेछ । यसका लागि सिंचाइमा विद्युतीकरणको लागि आवश्यक रकम विनियोजन गरिनेछ ।

११. नगरपालिका क्षेत्रभित्रको विभिन्न स्थानको उत्पान र उत्पादकत्व विश्लेषण गरी स्थान विशेषको खेतीका लागि प्रोत्साहन गरिनेछ । यसका लागि संघीय तथा प्रदेश सरकारसँग समन्वय गरी नगरस्तरीय कृषि अनुसन्धान केन्द्र स्थापनामा जोड दिइनेछ ।

१२. बाख्राको व्यवसायिक उत्पादनको लागि पकेट क्षेत्र स्थापनामा जोड दिइने छ ।

१३. कृषि तथा पशुपालन व्यवसायलाई प्रविधिमा आधारित बनाउन प्रोत्साहित गरिने छ ।

१४. मासु पसल सुधार कार्यक्रम ५०% साझेदारीमा संचालन गरिने छ ।

१५. व्यवसायिक गाई/भैंसी/बाख्रा/बंगुर/कुखुरा सम्बन्धी तालिम संचालन गरिने तथा पशु स्वास्थ्य शिविर संचालन कार्यक्रम समेत गरिनेछ ।

१६. पशु आहार सेवा कार्यक्रम संचालन गरी मौसम अनुसारको घाँस विउ नगरभित्रै उत्पादनका लागि स्रोत केन्द्र स्थापनाको लागि प्रोत्साहन गरिनेछ ।

१७. साँस्कृतिक, धार्मिक क्षेत्रहरुको पहिचान गर्दै त्यसको संरक्षण तथा प्रबर्द्धन गरी यस नगरपालिकालाई पर्यटकीइ गन्तव्य स्थलको रुपमा विकास गरिनेछ । यसका लागि हाल

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन २०७८

कमलपोखरीको तथा झुवरी देवी तालको DPR निर्माण भई पर्यटकीय गन्तव्य स्थल निर्माणको प्रारम्भिक कार्य शुरु भइसकेको अवस्था रहेको छ । यसैगरी वडा नं. ५ चन्दननगरमा काली मा.वि. काशीजान, टकुवा आ.वि. र आदर्श मा.वि. डाइनियाँको स्वामित्वमा रहेको प्रसस्त पर्यटकीय गन्तव्य निर्माणको सम्भावना बोकेको जग्गा रहेको हुँदा त्यसको बहुउद्देश्यीय विकासको लागि विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन (DPR) तयार गरी निर्माण सञ्चालन तथा हस्तान्तरणको आधारमा नीजि क्षेत्रसँग सहकार्य गरिनेछ । साथै प्रदेश तथा संघीय सरकारका निकायहरुसँग कार्यक्रम तथा योजनाहरु माग गर्न आवश्यक प्रयत्न गरिनेछ ।

१८. सार्वजनिक स्थलहरुको पहिचान गरी उक्त स्थानहरुमा आवश्यकतानुसार विपद उद्दारका लागि आवश्यक स्थलहरु तथा बालबलिकाको सार्वाङ्गीण विकासका लागि ज्ञानवर्द्धक एवं सूचनामूलक सार्वजनिक पार्कहरु निर्माण गरिनेछ ।

१९. परम्परागत धार्मिक, प्रकृतिका विद्यालय मदरसा, गुरुकुल, गुम्बा, आश्रम, अनाथालय सञ्चालन, संरक्षण, सम्बर्द्धन, धर्मगुरु मौलवी व्यवस्थापन, स्तरोन्नति, नियमन, अनुगमन तथा सहयोग सम्बन्धी कार्यविधि तयार गरिनेछ । यस्ता संस्थाहरुको विकास र विस्तारका लागि सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रसँग समन्वय गरिनेछ ।

(ख) शिक्षा, युवा तथा खेलकुद

१. सुनवर्षी नगरपालिका भित्रका विद्यालय बाहिर रहेका बालबालिकाको तथ्याङ्क यकिन गरी सम्पूर्ण जनप्रतिनिधी, कर्मचारी, शिक्षक, संघ संस्थाहरुको सहयोगमा बालबालिका हरुलाई विद्यालय भर्ना गराई आफ्नो सेवा क्षेत्र भित्र विद्यालय बाहिर बालबालिका नरहेको अवस्था घोषणा गर्न विद्यालयलाई जिम्मेवार बनाउने यसरी घोषणा गर्ने विद्यालयलाई विद्यार्थी नियमितता र गुणस्तर सुधारका लागि थप सहयोग गरिनेछ ।

२. सामुदायिक विद्यालयमा आधारभूत शिक्षा अनिवार्य र निःशुल्क साथै माध्यमिक शिक्षा निःशुल्कको सुनिश्चितता गर्न नगरपालिका भित्रका अभिभावकहरुले अनिवार्य रुपमा छोराछोरीहरुलाई विद्यालय भर्ना गरी नियमित विद्यालय पठाउने वातावरण तयार गरिने छ । विद्यालय भर्ना नगर्ने बाल बालिकाका अभिभावकहरुलाई नगरपालिकाबाट उपलब्ध हुने सेवा सुविधाबाट बञ्चित गर्ने गरी अनिवार्य आधाभूत शिक्षाको कार्यान्वयन हुने वातावरण बनाइनेछ ।

३. आधारभूत शिक्षालाई गुणस्तरीय बनाउन अग्रेजी माध्यमबाट शिक्षण, शिक्षणमा प्रविधिको प्रयोग, बालमैत्री वातावरण र भौतिक पूर्वाधार विकासका लागि विद्यालयहरुलाई सहयोग गरिनेछ ।

४. सम्पूर्ण सामुदायिक र नीजि विद्यालयहरुको भौतिक सम्पत्ति जनशक्ति विद्यार्थी लगायत सबै पक्षको अभिलेख अध्यावधिक गरिनेछ ।

५. नगरभित्र आइपर्ने सबै खालका विपदहरुमा विद्यालयलाई नै आश्रयस्थल बनाइदै आइएको छ । हालैका दिनमा कोभिड १९ संक्रमण नियन्त्रणका लागि विद्यालयहरुमा नै क्वारेन्टाइन

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन २०७८

बनाइएको छ । विपदजन्य अवस्थामा प्रयोग हुने विद्यालयहरु सुरक्षित हुनुपर्ने आवश्यकता हालैको घटनाबाट समेत बोध गराएको हुँदा यो आर्थिक वर्षमा विद्यालयको कम्पाउण्ड सुरक्षाका लागि घेराबारा तथा गेट निर्माणलाई प्राथमिकता साथ कार्यान्वयन गरिने छ ।

६. प्रधानाध्यापकले विद्यालय विकास प्रस्ताव तयार गरी नगरपालिकासँग र शिक्षकहरुले प्रधानाध्यापक सँग कार्यसम्पादन करार सम्झौता गराइनेछ । करार सम्झौता बमोजिमका कार्यको प्रत्येक ६ महिनामा मूल्याङ्कन गरी आवश्यक कार्यवाही गरिनेछ ।

७. नगर भित्रका सबै शिक्षण संस्थाको नक्साङ्कन गरी जनसंख्या, भौगोलिक अवस्था, विद्यालय बीचको दुरी र समुदायको आवश्यकताका आधारमा गाभ्ने, बन्द, स्थानान्तरण गर्ने र शिक्षक विद्यार्थी, भौतिक पूर्वाधारको पर्याप्तत सहित शिक्षण संस्था सञ्चालन हुन सक्ने व्यवस्था गरिने छ ।

८. सामुदायिक विद्यालयहरुमा विद्यार्थी संख्या, कक्षा संख्या र विषयगत आधारमा शिक्षक पदपूर्ति तथा बदबन्दी मिलान गर्दै नगरपालिका भित्रका विद्यालयहरुमा शिक्षक व्यवस्थापन गरिनेछ ।

९. अगुवा सामुदायिक विद्यालय छनौट गरी नमुना विद्यालयको रुपमा विकास गर्न आवश्यक सहयोग गरिनेछ । नमुना विद्यालयको मापदण्ड पुरा गर्न सफल सामुदायिक विद्यालय छनौट गरी नमुना विद्यालय घोषणा गरिनेछ ।

१०. विपन्न र सिमान्तकृत परिवारका अभिभावकहरुको समूह बनाई आय तथा रोजगार मूलक कार्य गर्न विद्यालय मार्फत सहुलियत ऋण उपलब्ध गराउन सुरुवात गरिनेछ । यसका लागि सामुदायिक/नीजि विद्यालय, नगरपालिका/गैर सहकारी संस्था बीच सहकार्य गरिनेछ ।

११. नीजि विद्यालयको बर्गीकरण गरी व्यवहारिक र वैज्ञानिक शुल्क प्रणाली लागु गर्दै बालबालिका र अभिभावक मैत्रिपूर्ण वातावरण निर्माण गर्ने र कानुन बमोजिम नगरपालिकाले छनौट गरेका गरिब तथा जेहेन्दार विद्यार्थीहरुलालाई नीजि विद्यालयहरुकले निःशुल्क छात्रबृत्ती उपलब्ध गराउनुपर्ने व्यवस्था गरिनेछ ।

१२. प्रत्येक बालबालिकालाई विद्यालयमा वा समुदायमा सञ्चालित पूर्वाधार युक्त बालविकास विद्यालय वा मन्टेश्वरी कक्षाको अनुभव सहित कक्षा १ मा भर्ना हुने व्यवस्था गरिनेछ ।

१३. विद्यालयहरुले देश विदेशका नगर स्थित उत्कृष्ट विद्यालयहरु बीच भगिनी सम्बन्ध बनाई विद्यार्थी, शिक्षक, अभिभावक, सरोकार वालाहरुको सहकार्य र अनुभव आदान प्रदान गर्न आवश्यकत वातावरण निर्माण गरिनेछ ।

१४. प्रत्येक शैक्षिक संस्थाबाट वार्षिक बजेट तथा कायक्रम निर्माण तथा परित गर्ने, पारदर्शी खर्च तथा लेखा व्यवस्था, सामाजिक परिक्षण, वार्षिक लेखापरीक्षण गराई अभिभावक भेलाबाट अनुमोदन गर्नुपर्ने व्यवस्था गरिनेछ ।

१५. खेलकुद विकास तथा प्रबर्द्धनका लागि मेयर कप क्रिकेट टुर्नामेन्ट कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन २०७८

१६. विद्यालयका वि.व्य.स. पदाधिकारी, प्र.अ. शिक्षक, कर्मचारीलाई योगदानका आधारमा प्रत्येक वर्ष उत्कृष्ट घोषणा गरी सम्मान गरिनेछ ।

१७. नगरपालिका भित्रका प्रत्येक वडामा बालपुस्तकालय, E Library, खेलमैदान, बालक्रिडा तथा सिकाइ केन्द्र (Children Park) को सञ्चालन गर्न तयारी गरिनेछ ।

(ग) जन-स्वास्थ्य

१. औषधी अभाव हुन नदिनको लागि स्वास्थ्य चौकीहरुबाट उपलब्ध हुने औषधीहरु सेवाग्राहीले वर्ष भरी नै औषधी पाउन सकुन भनेर आवश्यक रकम विनियोजन गरिएकोछ ।

२. स्वस्थ्य चौकीहरुमा सर्जिकल सामानहरुको अभाव हुन नदिन आवश्यक रकम विनियोजन गरिनेछ ।

३. गत आर्थिक वर्ष देखि नै यस नगरपालिकाको स्वास्थ्य चौकी डाइनियामा शुरु गरेको प्रयोगशाला सेवाबाट यहाँका नगरवासीहरुको उत्साहजनक सहभागिता तथा नगरवासीहरुले लिएको प्रत्यक्ष लाभ लिएको देखेर प्रयोगशाला सेवालाई यस आ.व. देखि स्वास्थ्य चौकी बरडंगा र स्वास्थ्य चौकी अमरदहमा विस्तारको लागि उपरकरण खरि द गरिएको छ ।

४. गत आ.व. देखि नै साञ्चालित वर्थिङ सेन्टर डाइनिया र सुववर्षी एम्बुलेन्स सेवालाई निरन्तरता दिदै यस नगरभित्रका गर्भवती आमाहरुले नगरपालिकाको स्वास्थ्य चौकी डाइनियामा प्रसुति गराउन चाहेमा शत प्रतिशत निशुल्क तथा नगर बाहिर संस्थागत सुत्केरी गराउन चाहेमा जनुसुकै अस्पतालमा सुत्केरी गराउन लगेमा पचास प्रतिशत छुट दिइने व्यवस्था गरिनेछ ।

५. महिला दिदी बहिनी तथा आमाहरुलाई पाठेघर, विस्टुला जस्ता समस्याहरुले ग्रसित पारी दैनिक जीवनयापनमा पनि समस्या आएकोर हाम्रो समाजमा त्यस्ता रोगहरुबाट धेरै नै आमाहरु तथा दिदी बहिनीहरु पिडीत भैरहेको हुनाले संघीय तथा प्रादेशिक ठूला अस्पतालहरुसँग समन्वय गरी स्त्री रोग सम्बन्धी स्वास्थ्य शिविरको आयोजना गरिने छ ।

६. महिला स्वास्थ्य स्वयम् सेविकाहरुको कामलाई उच्च मुल्याङ्कन गर्दै गत आ.व. देखि नै मासिक रुपमा प्रदान गरिदै आएको दुई हजार प्रोत्साहन भत्तालाई निरन्तरता दिइने छ ।

७. नगरपालिकाबाट जारी गरिएको जेष्ठ नागरिक परिचय पत्र भएका नागरिकहरुलाई पनि पचास प्रतिशत छुटमा एम्बुलेन्स सेवा प्रदान गरिने छ ।

८. आगामी आर्थिक वर्ष देखि प्रत्येक वडामा स्वास्थ्य सेवालाई बिस्तार गर्दै आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र तथा शहरी स्वास्थ्य केन्द्र संचालन गरिने छ ।

९. यस नगरपालिकाका गर्भवती आमाहरुले गत आ.व. देखि नै लागू भएको सुनवर्षी सुरक्षित आमा कार्यक्रम अनुसार चार, छ, आठ र नौ महिना तथा स्वास्थ्य चौकी डाइनियामा प्रसुति गराउन आउने गर्भवती आमाहरुलाई ठूलो छाता प्रदान गरिने छ ।

१०. कुनै पनि स्वास्थ्य योजना बनाउनको लागि तथ्याङ्कको आवश्यकता हुने भएकोले यस आ.व. देखि स्वास्थ्यको वार्षिक प्रतिवेदन बनाइने छ ।

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन २०७८

११. स्वास्थ्य सूचना व्यवस्थापन प्रणालीलाई चुस्त र दुरुस्त पार्न चार वटै स्वास्थ्य चौकीमा डि.एच. आई. प्रणाली विस्तार गरिने छ ।

१२. हाम्रा केही बस्ती टोल गाउँहरुमा अझै पनि आफ्नो बच्चालाई खोप नलगाएको पाइएकोले आगामी आर्थिक वर्ष देखि पूर्ण खोप लगाएको बच्चालाई झोला तथा सर्टिफिकेटको व्यवस्था गरिनेछ भने सेवा पहुँच नपुगेका टोल समुदायमा खोप सम्बन्धी विशेष कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

(घ) युवा स्वरोजगार तथा शीप विकास

१. प्राविधिक शिक्षामा विशेष जोड दिइनेछ । नगर भित्रका युवाहरुलाई शीप विकास प्रशिक्षण तथा विक्रि केन्द्र मार्फत CTEVT र अन्य सरकारी तथा गैर सरकारी संघ संस्थाहरुको सहकार्यमा विभिन्न विषयका प्राविधिक शिक्षा कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

२. प्रत्येक वडामा युवाक्लव गठन गरी नगरस्तरीय युवा सञ्जाल बनाई युवालाई व्यक्तित्व, नेतृत्व र उद्यमसिलताको शीप विकास सहित सामाजिक अभियानमा सकारात्मक प्रवेश गराइनेछ ।

३. युवा तथा विद्यार्थीहरुका लागि शिक्षा, तालिम, उद्यमशिलता, खेलकुद तथा मनोरञ्जनका अवसरहरुको सृजनामा जोड दिइनेछ ।

४. स्थानीय श्रोत र साधनको यथोचित प्रयोग गरी उत्पादकत्व बृद्धिका लागि स्थानीय बेरोजगार युवाहरुलाई रुची तथा क्षमताका आधारमा विभिन्न शीप विकास गरी स्वरोजगारको अवसर प्रदान गरिनेछ ।

५. उत्पादकत्व बृद्धि लगायत उत्पादित वस्तुको बाजारीकरण समेत गरिनेछ । यसका लागि शीप विकास प्रशिक्षण तथा विक्रि केन्द्रबाट विभिन्न तालिमका क्रममा वा तालिम प्राप्त गरी सके पछि प्रशिक्षार्थीहरु द्वारा उत्पादित वस्तु खरिद गरी विक्रि गर्ने समेतको व्यवस्था गरिनेछ ।

६. समृद्धि आयोजनाबाट विपन्न महिला युवा तथा वैदेशिक रोजगार सम्बद्ध लक्षित समुदायमा सम्भाव्य कृषि वस्तुको आपूर्ति श्रृखलाको प्रबर्द्धन एवं प्राविधिक तथा व्यवसायिक शीपको विकासका माध्यमबाट रोजगारी सीर्जन ।गर्ने र गरिबी न्यूनीकरण तथा दीगो शान्ति स्थापनामा सहयोग पुऱ्याइनेछ ।

७. सबृद्धि आयोजनाको माध्यामबाट वित्तीय सेवाबाट बञ्चित विपन्न तथा सीमान्तकृत परिवारलाई वित्तीय सेवाको प्रयोग र पहुँचमा बृद्धि गरिनेछ ।

८. प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

(ङ) सामाजिक विकास :

१. जातीय, भाषिक, सांस्कृतिक, धार्मिक विविधताले युक्त नगरपालिकाका विभिन्न क्षेत्रमा बसोबास गर्ने सबै समुदायहरुमा क्रमिक विकास र समान सहभागितालाई बढावा दिदै भेदभावमुक्त, पारस्परिक सदाशयता तथा एकताबद्ध समाज निर्माण गर्ने निरन्तर प्रयासका कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन २०७८

२. फोहोर व्यवस्थापनको लागि सार्वजननिक स्थानहरुमा डस्टविनको व्यवस्था गरिनेछ ।
३. महिलाहरुलाई सशक्तीकरण कार्यक्रम अन्तर्गत दिगो शीप, आय अर्जन तथा उद्यमशिलता बनाइनेछ ।
४. एक वडा एक नमुना वस्तीको विकास गर्दै लगिने र विपन्न दलित पिछडा वर्गलाई बसोबासका लागि नगरबाट आवश्यक सहयोग गरिनेछ । दलित, जनजाति, पिछडा, मुस्लिम, आदिवासी, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, महिलाहरुलाई आय आर्जन हुने स्वरोजगार मुलक लक्षित कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
५. छुवाछुत, भेदवाव, कुरीति, कु-संस्कृति, अन्धविश्वास र सामाजिक बिकृतिहरु हटाउने कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।
६. नगरक्षेत्र भित्रका विभिन्न प्रकृतिका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु, एकल महिला, दलित जेष्ठ नागरिक, दलित वालपोषण जस्ता भत्तालाई सहज ढंगले वितरण गर्ने थप व्यवस्था मिलाइनेछ ।
७. महिला माथी हुने बहुविवाह, बालविवाह, लगायत सबै प्रकारका हिंसाको अन्त्य गर्न जनचेतनाको साथै आयमूलक, शीपमूलक, उत्पादनमूलक कार्यक्रमहरु संचालन गरी क्षमता र शीपको समेत विकास गर्दै लगिनेछ ।
८. जातीय भेदभाव विरुद्धका अभियानहरु संचालन तथा जेष्ठ नागरिकहरुको अनुभव, शीप र क्षमताको उचित कदर गर्दै उहाँहरुका अनुभवहरुलाई व्यवहारिक रुपमा लागु गर्दै अगिनेछ ।
९. महिला विकास कार्यक्रम अन्तर्गत नया समितिहरु गठन गरी अनुशिक्षण तालिम प्रदान गरिने तथा समिति संचालन गर्नका लागि विउ पूँजिकोष रकम समेत अनुदान प्रदान गरिनेछ ।
१०. लैगिक हिँसा तथा प्रजनन स्वास्थ्य सम्बन्धी आवश्यक सचेतना तालिम कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
११. वडास्तरीय बालक्लबहरु गठन गरी बाल अधिकार सम्बन्धी क्षमता अभिबृद्धि कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
१२. सामाजिक विकास मन्त्रालय नगरपालिका र करुणा फाउन्डेसनको सहकार्यमा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुका लागि पुनर्स्थापना कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

(च) गैर सरकारी संस्था र सहकारी

१. हाल संचालनमा रहेका र अब संचालनका लागि अनुमति लिने सामुदायिक संस्था र सहकारी संस्थाले नगरपालिकामा अनिवार्य दर्ता र नवीकरण गर्नुपर्नेछ । यसको लागि नगरपालिकाबाट आवश्यक कानुन तथा कार्यविधि तर्जुमा गराई व्यवस्थित गरिनेछ ।
२. नगर भित्र दर्ता भएका सामुदायिक संस्था र सहकारी संस्थाको दर्ता, नियमन, खारेजी र विघटन कार्यविधि अनुसार हुने व्यवस्था गरिनेछ । यसका लागि सहकारी कार्यलाई सरलीकरण गर्न विज्ञबाट आवश्यक कार्यविधि निर्माण गरिनेछ ।

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन २०७८

३. नगरक्षेत्र भित्र कार्य गर्न चाहने गैर सरकारी संस्था, सामुदायिक संस्था, सहकारी संस्थाहरुले आफ्नो कार्यक्रम र बजेट गनरसभाबाट स्वीकृत गराई कार्यान्वयन गराउने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
४. महिला, गरिब, सिमान्तकृत, सपाङ्ग, भुमिहिन तथा पिछडिएको वर्गको साथै आम नागरिकको जीवनमा सुधार ल्याउन सहकारीको पहुँच अभिबृद्धि गर्न प्रोत्साहित गरिनेछ ।
५. नगरमा क्रियाशील संस्थाहरुको क्षमता अभिबृद्धि गर्न तालिम तथा अभिमुखीकरणको आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ ।
६. गरिबी निवारण कोषद्वारा प्रबद्धित सामुदायिक संस्थाहरुलाई रोजगारमूलक सहकारी संस्थामा परिवर्तन गरिनेछ ।

१.२.२ पूर्वाधार विकास क्षेत्र

(छ) पूर्वाधार विकास

१. विकासका लागि भौतिक पूर्वाधार नै पहिलो आवश्यकता भएकोले पूर्वाधार विकासका कार्यक्रमहरुलाई आगामी आर्थिक वर्षमा पनि प्राथमिकतामा, राखिने यथेष्ट प्रयत्न गरिएको छ ।
२. नगरपालिका कार्यपालिकाको कार्यालयको हालको भौतिक पूर्वाधारको अवस्थाले लोक सेवा उत्तिर्ण भई यस कार्यालयमा आउने जनशक्तिलाई कार्य स्थान अपुग हुने भएकोले हालको संरचना मर्मत संभार तथा आवश्यकत फर्निचर लगायतका सामानको व्यवस्थापन गरिने छ ।
३. पूर्वाधार विकास निर्माण सम्बन्धी आवश्यक कानुन बनाई सडक मापदण्ड तोकी कडाईका साथ कार्यान्वयन गरिने छ । यसका लागि नगर सडक गुरु योजना (::ढए) बनाई लागु गरी सकिएको छ ।
४. भौतिक पूर्वाधारहरु निर्माण गर्दा तोकिएको मापदण्ड कायम गर्न अनुमान प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।
५. उपभोक्ता समिति र निर्माण व्यवसायी मार्फत निर्माण गरिने भौतिक पूर्वाधारहरुको निर्माण कार्यमा अनवाश्यक ढिला सुस्ती गर्ने, गुणस्तरहिन काम गर्ने उपभोक्ता समिति र निर्माण व्यवसायीलाई दण्डित गरिने, कालो सूचिमा राखिने, भविष्यमा कुनै यस्तो कार्य गर्न अयोग्य ठहराउन सक्ने जमानत जफत गर्ने जस्ता कार्यहरु मार्फत नियमन गरिने छ ।
६. नगरपालिका क्षेत्र भित्र निर्माण वा विकास गरिने भौतिक पूर्वाधारहरु महिला मैत्री, नागरिक मैत्री, अपाङ्गमैत्री, वातावरण मैत्री तथा बालमैत्री बनाइनेछ ।
७. ठूला, मझौला, साना तथा नगरस्तरीय विकासका पूर्वाधारका लागि संघ प्रदेश स्तरको बजेटमा समावेश गरी भौतिक पूर्वाधार विकास तथा निर्माण गर्न आवश्यक समन्वय र अग्रसरता लिइनेछ ।

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन ०७८

८. तोकिएको लागत सहभागिता र जनसभागिता नहुने, विकास निर्माणमा असहयोग गर्ने तथा उपभोक्ता समितिमा रहने पदाधिकारीहरुले नियनानुसार कर चुक्ता प्रमाण संलग्न नभएको भेटिएमा नगरपालिकाबाट प्रदान गरिने सेवा सुविधाहरुमा रोक लगाइनेछ ।

९. बक्राहा, मरिया तथा डाँस खोला नियन्त्रण कार्यक्रमका लागि आवश्यक विशेष पहल गरिने छ ।

१०. हरित नगरको कार्यक्रम ल्याएर सार्वजनिक स्थलमा बृक्षारोपण गर्दै मानिसहरुलाई पनि बृक्षारोपण गर्दै नगरवासीहरुलाई बृक्षारोपाण गर्न प्रोत्साहन गरिने छ ।

११. सुरक्षाको लागि बाटोको सिमाङ्कन भित्र पनि बाटो अवरोध हुने गरी पशुजन्य वस्तु तथा अन्य गतिविधि बन्द गर्न सार्वजनिक सूचाना प्रम्प्रषण गर्दै कडाईका साथ कार्यान्वयन गरिने छ ।

१२. नगर क्षेत्र भित्रका मुख्य बजारहरुमा कृषि तथा नमुना बजारहरुको विकासका गरी व्यवस्थित सहरीकरण गर्दै लगिने छ ।

१३. नगरपालिका द्वरा बहुवर्षीय योजना अन्तर्गत आ.व. २०७५/७६ मा संचालन भएको पूर्वाधार विकास सम्बन्धी सडक आयोजनालाई निरन्तरता दिइनेछ ।

१४. उपभोक्ता समिति मार्फत हुने पूर्वाधारका योजनाहरुलाई अधिकतम सिमा तोक्न आवश्यक निर्देशिका तयारी गरिनेछ ।

१५. नगरपालिका द्वारा निर्मित विभिन्न सार्वजनिक सम्पत्तिहरुको आवश्यकता अनुसार ममृत सम्भार गरी चालु अवस्थामा ल्याई अधिकतम उपयोगिता हासिल गरिनेछ ।

(ज) सिँचाइ तथा खानेपानी व्यवस्थापन :

१. सिँचाई सुविधा विस्तार गर्न आवश्यक पहल गर्दै हालको सिँचाई प्रणालीको समुचित रेखदेख र मर्मत सम्भार गरिनेछ ।

२. नगरवासीलाई स्वच्छ, सफा खानेपानी व्यवस्थापनको लागि आवश्यक योजना बनाइ कार्यान्वय गरिनेछ ।

३. ट्युवेलबाट पानी उपयोग गर्ने उपभोक्ताहरुको पानीको श्रोत, आइरन, अर्सेनिक लगायतका रसायनिक पदार्थहरुको परीक्षण गरी पानी पिउन योग्य नभएमा त्यस्ता पानीका श्रोतहरु बन्द गरी वैकल्पिक खानेपानीको श्रोतहरु व्यवस्थापन गरिनेछ ।

४. नगरपालिका क्षेत्रभित्र रहेका विभिन्न ताल, पोखरी र सिमसार क्षेत्रहरुको संरक्षण गरी त्यसलाई पर्यटकीय गन्तब्य स्थल बनाउने तथा व्यवसायिक रुपमा प्रबार्द्धन गरिने छ ।

५. सिँचाईको अधिकतम संभाव्यता भएको श्रोत पहिचान गरी सो को लागि आवश्यक कार्य गरिनेछ ।

६. तराई मधेश समृद्धि कार्यक्रम अन्तर्गत सिँचाइका लागि प्राप्त बजेटको उपयुक्त कार्यान्वयन गरिनेछ ।

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन २०७८

१.२.३ वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन

(झ) वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन

१. सफा र हरियालीपूर्ण नगर निर्माणको लागि नारिकहरुलाई प्रोत्साहित गर्दै नगर क्षेत्रको सरसफाईको लागि समय समयमा विविध अभियानहरु संचालन गर्दै लगिनेछ ।

२. विपद् बाट हुन सक्ने क्षतिको तत्काल उद्दार, राहत र पूनर्स्थापनाका लागि आवश्यक जनशक्ति सामाग्री र श्रोतको पहिचान गरी प्राकृतिक प्रकोप एवम् विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी जनचेतनामूलक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

३. विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी काम गर्ने राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय संघ संस्थाहरुलाई सहकार्य को लागि प्रेरित गरिनेछ ।

४. विपदको समयमा आइपर्ने समस्या समाधानको लागि नगरपालिकाले आवश्यक बन्दोवस्तीका सामानको व्यवस्था गर्नेछ साथै स्वास्थ्य चौकी तथा स्वास्थ्य क्लिनिकहरुमा आपतकालिन स्वास्थ्य सेवाका लागि औषधी उपचारको व्यवस्था मिलाइने छ ।

५. सम्भावित विपद्हरुको सामान्यीकरण, न्यूनीकरण एवं व्यवस्थापनको लागि विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना बनाइने छ । साथै सरोकारवाला निकायहरुको एकिकृत प्रयास र श्रोत साधानहरुको परिचालन गरेर धकजनको क्षति हुन नदिई विपद् व्यवस्थापन कार्य गरिनेछ ।

६. कोभिड १९ (कोरोना भाइसर) संक्रमण तथा नियन्त्रणका लागि स्थानीय तहलाई प्रापत जिम्मेवारीलाई निर्वाह गर्न आवश्यक बजेट बिनियोजन गरिनेछ ।

१.२.४ संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन

(ञ) सूचना सम्बन्धी व्यवस्था

१. सूचना प्रवाहलाई व्यवस्थित गर्न सामाजिक सन्जाल, वेवसाइट लगायत विद्युतीय माध्यमको प्रयोग गरिनेछ

२. नगरपालिकामा एक छुट्टै सूचना अधिकारी र प्रत्येक वडामा सम्बन्धित वडा अध्यक्ष मार्फत नगरवासीहरुलाई सूचना अधिकारीको हैसियतमा सूचना प्रदान गर्ने कार्य भइरहेकोमा सोलाई यस आ.व. समेत निरन्तरता दिइनेछ ।

३. नगरपालिकाको सम्पूर्ण क्षेत्रहरुमा आवश्यक पर्ने संचार माध्यमको पहुँच स्थापना गरिने छ ।

४. नगरपालिकाको सूचना र गतिविधिहरु नगरपालिकाको आफ्नै वेवसाइट www.sunawarshimun.gov.np तथा नगरपालिकाको आफ्नै Android App मार्फत अध्यावधिक गरिदै लगिने छ ।

५. नगरपालिकाले सम्पादन गर्ने गतिविधिहरुको आवधिक रुपमा संचारका विभिन्न माध्यमहरुद्वारा प्रसारण गरिने व्यवस्था मिलाइनेछ ।

६. यस नगरपालिकाले गरेका विभिन्न कार्यहरुको सूचाना तथा संचार व्यवस्थापनको जानकारी जनसमक्ष पुऱ्याउन एफ.एम. संचालन कार्य प्रक्रिया अगाडि बढाइनेछ ।

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन ०७८

(ट) तथ्याङ्क

१. स्थानीय अभिलेख व्यवस्थापनका लागि नीति, कानुनी मापदण्ड, योजना, बनाई त्यसलाई कार्यान्वयन र नियमन गरिनेछ ।

२. नगर क्षेत्रभित्र रहेका जनसंख्या, भाषा, साँस्कृतिक, प्राकृतिक श्रोत, भौतिक पूर्वाधार, सम्पत्ति, रोजगार, संचार र सुकुम्बासी जस्ता अत्यावश्यक तथ्याङ्क विवरणहरु संकलन तथा अध्यावधिक गरी अभिलेखीकरण गर्दै लगिनेछ ।

३. जन्म, मृत्यु, बसाइसराई, विवाह, सम्बन्ध विच्छेद लगायत व्यक्तिगत घटना तथा विवरणहरुको अनिवार्य रुपमा दर्ता गरी अभिलेखीकरण गरिनेछ र त्यस्ता तथ्याङ्कहरुको विश्लेषण गरी योजना तर्जुमा र कार्यक्रम निर्माणमा उपयोग गरिनेछ ।

४. न्यायिक समितिबाट भएको निर्णय व्यवस्थित र सुरक्षित रुपमा अभिलेख राख्ने व्यवस्था तथा न्यायिक अभिलेख व्यवस्थापनमा नविनतम सुचना प्रविधिको प्रयोग गर्दै लगिनेछ ।

(ठ) घर नक्सा सम्बन्धमा

१. नगरपालिका क्षेत्रभित्र निर्माण हुने सबै प्रकारको नीजि, सार्वजनिक तथा सरकारी भवनहरु नगरपालिकाको इजाजत प्राप्त गरी मात्र निर्माण हुने व्यवस्थालाई कडाईका साथ पालना गरिने छ ।

२. भवन सम्पन्नताको प्रमाणपत्र दिदाँ सार्वजनिक स्थलमा रहेको निर्माण सामाग्रीहरु हटाएपछि मात्र प्रमाणपत्र उपलब्ध गराइनेछ ।

३. स्थानीय स्तरमा भवन तथा पूर्वाधार निर्माण कार्यमा टेवा पुगोस भन्ने उद्देश्यले भवन निर्माण तथा पूर्वाधार निर्माण सम्बन्धी आधारभूत तालिम संचालन गरिनेछ ।

४. भवन तथा अन्य पूर्वाधार निर्माण गर्दा आउन सक्ने संभावित दुर्घटनालाई मध्यनजर गरी निर्माणकर्ता र निर्माण श्रमिकहरुको बीचमा करार गरी विमा गर्ने कार्यलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।

५. भवन निर्माण आचार संहिता (Buildding by Laws) निर्माण भई सकेको र यसलाई कडाईका साथ लागू गरिने छ ।

(ड) राजश्व अभिबृद्धि

१. करको दरलाई समय सापेक्ष जनताहरुको करभार वहन क्षमतालाई मध्यनजर गर्दै बृद्धि गरिनेछ । करको दायरालाई फराकिलो पार्दै सुनवर्सी नगरपालिकाको आन्तरिक आयामा बृद्धि गर्दै आम्मनिर्भर बनाउदै लगिनेछ ।

२. नगरपालिकालाई आवधिक रुपमा सबैभन्दा बढी कर तिर्ने करदातालाई सम्मान तथा पुरस्कृत गरिनेछ ।

३. उपभोक्ता समिति मार्फत काम कारवाही गर्दा यस नगरपालिकालाई नियमानुसारको कर दस्तुर असुलउपर गरेपश्चात माात्र नगरपालिका, वडा कार्यालयबाट सेवा प्रवाह गरिने तथा सो समितिमा रहने पदाधिकारीहरुको कर दाखिला प्रमाणहरु पेश भए पश्चात मात्र समितिले गर्ने काम कारवाही अघि बढाइनेछ ।

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन ०७८

४. राजश्व अभिबृद्धि गर्ने उद्देश्यले राजश्व अभिबृद्धि सम्बन्धी तालिम कार्यक्रम संचालन गर्न बजेट व्यवस्था गरिने छ ।

५. वडा तथा नगरपालिकाबाट राजश्व आयको लेखा हाते रसिदको आधारमा भई रहेकोमा नगरपालिकाको सर्भर सँग आवद्ध गरी राजश्व खाय लेखा प्रणाली पूर्ण रुपमा कम्प्युटराइज्ड गरिनेछ ।

६. कम्प्यूटरकृत राजश्व आम्दानीको लेखा र श्रेस्ता नगरपालिकाको कार्यालयमा मात्र भएकोमा आ.व. २०७७/०७८ देखि सम्पूर्ण वडामा कम्प्युटरकृत राजश्व आम्दानी लेखा प्रणाली लागू गरिनेछ ।

७. आगामी आ.व. २०७७/०७८ को लागि प्रस्तावित आथिक ऐन बमोजिम अनुसूची १ देखि अनुसूची ११ सम्म विभिन्न करका दर तथा दस्तुरहरु उल्लेख गरिएको छ ।

(ढ) न्यायीक कार्य सम्बन्धी

१. न्यायिक समितिले कानुन बमोजिमको विवादहरुमा न्याय निरुपण सर्वसम्त गर्ने, नभएमा बहुमतको राय अनुसार न्यायीक समिकि निर्णय हुने तथा विवदको सम्बन्धमा न्यायकर्ता सदस्यहरुको कुनै पनि प्रकारको स्वार्थ रहेमा त्यस्तो व्यक्तिले विवादको कारवाही किनारा लगाउन नपाउने व्यवस्था अबलम्बन गरिनेछ ।

२. विवादको निरुपण गर्दा सम्भव भए सम्म मेलमिलापलाई प्राथमिकता दिई दुबै पक्षको सहमतिमा मिलापत्र गर्न प्रोस्साहन गरिनेछ । न्यायिक क्षेत्रमा सबैको पहुँच अभिबृद्धि गर्न हरेक वडामा मेलमिलाप समिति गठन गरी मेलमिलाप कर्तालाई तालिमको व्यवस्था गरिनेछ । सो को लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिनेछ ।

३. न्यायिक समितिलाई प्रभावकारी बनाउनका लागि समितिका सदस्यहरुलाई न्यूनतम पुर्वक्ष र कार्यविधि एवम् अधिकारको विषयमा अनुशिक्षण तालिमको व्यवस्था गरिनेछ ।

४. न्यायिक समितिको व्यवस्थापनको लागि नगरपालिकाले छुट्टै इजलास, उजुरी प्रशासन र कानुनी सल्लाहकारको व्यवस्था गरी न्याय सम्पादन कार्यलाई थप प्रभावकारी बनाइनेछ ।

५. न्यायिक समितिले मुद्दा तथा विवादको सुनुवाईको क्रममा आवश्यकता अनुसार सम्बन्धित विज्ञ र सरोकारवालाहरुको सहायता लिन व्यवस्था गरिनेछ ।

६. न्यायिक समितिलाई व्यवस्थित र मर्यादित बनाउन आवश्यक रकम बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन २०७८

(ण) सुशासन सम्बन्धी

१. नगरकार्यपालिकाको कार्यालय, वडा समितिको कार्यालयबाट प्रवाह हुने सेवा र सुविधाहरु प्रभाव गर्दा जेष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु, अशक्त व्याक्तिहरु, बालबालिका र महिलाहरुलाई पहिलो प्राथमिकता दिइनेछ ।

२. नगरपालिकाबाट प्रवाह हुने सेवाहरुलाई प्रभावकारी बनाउनका निमित्त जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीहरुलाई क्षमता विकास तथा नेतृत्व नेकास तालिम प्रदान गरिनेछ साथै उत्कृष्ठ सेवा प्रदान गर्ने वडालाई पुरस्कृत समेत गरिनेछ ।

३. कर्मचारीहरुको कार्यक्षमताको मुल्याङ्कन गरी उत्कृष्ट कार्य गर्ने कर्मचारीलाई पुरस्कृत गरिने छ । साथै उत्कृष्ट कार्य गर्ने टोल विकास संस्था, उपभोक्ता समिति नगरपालिकाको सूचनालाई जनस्तर सम्म प्रवाह गरी उत्कृष्ट कार्य गर्ने संचारकर्मीलाई समेत पुरस्कृत गरिनेछ ।

४. नगरपालिकाबाट प्रदान हुने सेवाहरुलाई पारदर्शी जवाफदेही, नियमित, मितव्ययी बनाइनेछ । यसका लागि सार्वजनिक सुनवाई, सार्वजनिक परिक्षण, सामाजिक परिक्षण, खर्च सार्वजननिकीकरण जस्ता विधि अपनाइनेछ ।

५. सूचना अधिकारी मार्फत सूचना उपलब्ध गराइने व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइनेछ ।

६. नगर कार्यपालिकामा कार्यरत कर्मचारीहरुको क्षमता अभिबृद्धिका लागि विभिन्न तालिम, गोष्ठी तथा अध्ययन भ्रंमणको आयोजना गरिनेछ ।

७. वित्तीय प्रणाली तथा योजना व्यवस्थाप प्रक्रियालाई कम्प्यूटराइज्ड प्रविधिमा संचालनलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

८. सार्वजनिक खरिदलाई थप व्यवस्थित र पारदर्शी बनाउन खरिद तथा निर्माण कार्य E-bidding प्रणाली मार्फत गरिने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

९. यस नगरपालिकामा सेवा ग्राहीहरुको काम कारवाहीहरु छिटो, छरितो तवरले सेवा प्रदान गर्न दर्ता तथा चलानी कार्य कम्प्यूटराइज्ड प्रक्रियाबाट सञ्चालन गरिनेछ ।

१०. सेवाग्राही मैत्री सुशासनको लागि शोधपुछ कक्ष, सहायता कक्ष (हेल्प डेस्क) स्थापना गरी सेवालाई प्रभावकारी र सेवाग्राहीलाई सहज वातावरण निर्माण गरिने तथा नगरकार्यपालिकाको वैठकका निर्णयहरुलाई प्रवक्ता मार्फत जानकारी गराइनेछ ।

११. सामाजिक सरक्षा, पंजीकरण तथा वडा कार्यालयका विभिन्न काम कारवाहीहरुलाई नगर कार्यपालिकामा लिंक गर्न फाइवर/Wireless कनेक्टिभिटी गरी नेटवर्किङ्ग सम्बन्धी संजाल बिस्तारका कार्यक्रम गरिनेछ ।

१२. नगरपालिकाबाट प्रभाह हुने सेवालाई प्रभावकारी रुपमा संचालन गर्नका निमित्त आवश्यक ऐन, नियम, कार्यविधि, निर्देशिकाहरु विज्ञ तथा परामर्शदाताहरु सँग परामर्श लिई निर्माण गरिनेछ ।

१३. सुशासन कायम गर्न मिडिया सहयोग, सार्वजनिक सुनुवाई, राष्ट्रिय पर्व उत्सव, दिवस संचालन, नागरिक, वडा पत्र, सूचना पार्टी, गुनासो पेटिका, सूचना अधिकारी तथा प्रवक्ता

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन २०७८

नगर सूचना केन्द्र व्यवस्थापन, सार्वजनिक सामाजिक परिक्षण, उत्कृष्ट कर्मचारी सम्मान कार्यक्रम, राजश्व संकलनमा उत्कृष्ठ सम्मान कार्यक्रम, उपभोक्ता समितिलाई आय व्यय सार्वजनिक गर्ने अनिवार्य व्यवस्था जस्ता कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।

१४. पारदर्शिता र सुशासनको लागि सुशासन ऐन तथा नियमावली बमोजिमको व्यवस्था लागु गरिने छ ।

१५. नगरपालिका समक्ष विभिन्न कार्यक्रम तथा योजना माग गरी योजना प्रकृयाबाट वडा तथा नगरमा आएका सिलिङ्ग बाहिर रहेका योजनाहरुलाई DPR तयार भइसकेको भए सोही बमोजिम प्रदेश तथा संघीय सरकारमा श्रोत माग गरिनेछ । नगरपालिकाले Demand Base/Need Base बाट प्रकृयागत चरणबाट आएका योजनालाई मात्र विनियोजन गर्न सकिने नीति अख्तियारी गरिनेछ ।

(त) शान्ति सुरक्षा

१. नगर क्षेत्रभित्र सामाजिक न्याय र सुशासन कायम गर्न सामाजिक अपराजहरु, दुर्व्यसन तथा कुसंस्कारहरु न्यूनीकरण गर्ने प्रभावकारी कार्ययोजना बनाइनेछ ।

२. न्यायिक समितिको न्यायिक क्षेत्राधिकार भित्र पर्ने विषयहरु किनारा लगाउने सिलसिलामा आवश्यकतानुसार स्थानीय प्रशासन र सुरक्षा निकायसँग समन्वय गरिनेछ ।

३. नगरपालिका भित्रको सार्वजनिक जग्गाको सुरक्षा, छाडा पशु नियन्त्रण, नगरपालिकाको शान्ति सुरक्षा, नगरको चल अचल सम्पत्ति आदिको सुरक्षाको लागि सुनवर्षी नगर प्रहरीको व्यवस्था गरिनेछ ।

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन २०७८

आ.व. २०७७/०७८ को बार्षिक बजेट तथा योजना तर्जुमा तथा योजना प्राथमिकीकरण सम्बन्धी मार्गदर्शन, २०७६

(क) वार्षिक योजना तथा बजेट तर्जुमाका प्राथमिकताहरु

(स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ दफा २४ (३) बमोजिम योजना तर्जुमा गर्दा देहाय बमोजिमको प्राथमिकताका आधारमा आयोजना छनौट गर्नु पर्नेछ । प्राथमिकताका क्षेत्रहरु तथा स्थानीयतहको बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन २०७४ (परिमार्जित) दफा ३ अनुसार योजना छनौटका आधार र प्राथमिकताहरु :

क) आर्थिक विकास तथा गरिबी निवारणमा प्रत्यक्ष योगदान पुग्ने,
ख) उत्पादनमूलक तथा छिटो प्रतिफल प्राप्त गर्न सकिने,
ग) जनताको जीवनस्तर, आम्दानी र रोजगार बढ्ने,
घ) स्थानीय बासिन्दाहरुको सहभागिता जुट्ने, स्वयम् सेवा परिचालन गर्न सकिने तथा लागत कम लाग्ने,
ङ) स्थानी यश्रोत, साधन र सीपको अधिकतम प्रयोग हुने,
च) महिला, बालबालिका तथा पिछडिएका वर्ग, क्षेत्र र समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ पुग्ने,
छ) लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण अभिबृद्धि हुने,
ज) दीगो विकास, वातावरणीय संरक्षण तथा सम्बर्द्धन गर्न सघाउ पुऱ्याउने,
झ) भाषिक, साँस्कृतिक पक्षको जगेर्ना र सामाजिक सद्भाव तथा एकता अभिबृद्धिमा सघाउ पुऱ्याउने

(ख) संघीय सरकारबाट प्राप्त मार्गदर्शन:

१. नेपालको संविधानको अनुसूचीहरुमा उल्लेखित आधारभूत जिम्मेवारीमा रहने कार्य एवम्विभिन्न तहका सरकारबाट सम्पादन हुनुपर्ने कार्य जिम्मेवारी सम्बन्धमा नेपाल सरकारबाट स्वीकृत कार्य विस्तृतीकरणमा उल्लेखित कार्यमध्ये स्थानीय सरकारबाट सम्पादन गर्नुपर्ने देहाय बमोजिमका कार्यका लागि यथेष्ट रकम विनियोजन गरेपछि मात्र अन्य कार्यक्रम तथा आयोजनामा रकम विनियोजन गर्नुपर्ने,
२. स्थानीय सरकारको शिक्षा सम्बन्धी नीति, कानुन, योजना कार्यान्वयन कार्य ,
३. स्थानीय स्वास्थ्य सम्बन्धी नीति, कानुन, योजना कार्यान्वयन र नियमन सम्बन्धी कार्य,
४. विद्युत, सिंचाई, खानेपानी, सरसफाई तथा परिवहन सम्बन्धी स्थानीय नीति, कानुन,योजना कार्यान्वयन र नियमन सम्बन्धी कार्य,
५. कृषि तथा पशु विकास सम्बन्धी स्थानीय नीति, कानुन, योजना कार्यान्वयन र नियमनसम्बन्धी कार्य।

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन ०७८

६. स्थानीय भौतिक पूर्वाधारहरुको निर्माण तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य,

७. साविकमा संघीय तथा प्रादेशिक सरकारबाट सञ्चालन हुँदै आएका तर हाल स्थानीय सरकारले निरन्तरता दिनुपर्ने भई हस्तान्तरण भई आएका कार्यक्रम वा आयोजनाहरु,

८. स्थानीय सरकारले वहन गर्नुपर्ने अनिवार्य दायित्वका विषयहरु,

९. सामाजिक एवम् आर्थिक दृष्टिले कमजोर तथा तुलनात्मक रुपमा विकासको मूलप्रवाहमा पछिपरेका वर्ग वा समूहको उत्थान एवम् मूलप्रवाहीकरणमा योगदान पु-याउने कार्यक्रम तथाआयोजनाहरु,

१०. प्रशासनिक खर्चका लागि आवश्यक रकम आन्तरिक राजस्व र राजस्व बाँडफाँडबाट प्राप्तरकम मध्येबाट मात्र गर्नुपर्नेछ ।

११. वित्तिय समानीकरण अनुदान वापत प्राप्त रकम अध्ययन भ्रमण, वैदेशिक भ्रमण र अन्य प्रशासनिकएवम् सञ्चालन खर्चका लागि विनियोजन नगरी विकास निर्माण तर्फ खर्च गर्ने गरी प्राथमिकता निर्धारण गर्नुपर्नेछ।

(ग) प्रदेश सरकारबाट प्राप्त बजेट खर्च मार्गदर्शन:

१. नेपालको संविधानको अनुसूचीहरुमा उल्लेखित आधारभूत जिम्मेवारीमा रहने कार्य, स्थानीय सरकारसंचालन ऐन, २०७४ एवं नेपाल सरकारबाट स्वीकृत कार्य विस्तृतीकरण प्रतिवेदनमा विभिन्न तहको उल्लेखित कार्यहरुमध्ये स्थानीय तहबाट सम्पादन गर्नुपर्ने देहाय बमोजिमका कार्यका लागि यथेष्ट रकम विनियोजन गरेपछि मात्र अन्य कार्यक्रम तथा आयोजनामा रकम विनियोजन गर्नुपर्ने ।

२. आधारभूत तथा माध्यमिक शिक्षा सम्बन्धी कार्य,

३. आधारभूत स्वास्थ्य र सरसफाई सम्बन्धी कार्य,

४. कृषि तथा पशुपालन, कृषि उत्पादन व्यवस्थापन, पशु स्वास्थ्य र सहकारी सम्बन्धी कार्य,

५. कृषि प्रसारको व्यवस्थापन, सञ्चालन र नियमन सम्बन्धी कार्य,

६. स्थानीय खानेपानी सम्बन्धी नीति, योजना कार्यान्वयन र नियमन एवं खानेपानी सेवा व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य,

७. स्थानीय साना सतह तथा भूमिगत सिंचाई प्रणालीको, सञ्चालन र मर्मत-संभार सम्बन्धी कार्य,

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन २०७८

८. स्थानीय तटबन्ध नदी नियन्त्रण तथा नदी व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य,

९. सामुदायिक भू-संरक्षण, स्थानीय पहिरो नियन्त्रण र व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य,

१०. विकास र प्रवर्द्धन सम्बन्धी कार्य,

११. स्थानीय यातायात व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य,

क साविकमा संघीय सरकारबाट सञ्चालन हुँदै आएका तर हाल स्थानीय सरकारले निरन्तरता दिनुपर्ने भई हस्तान्तरण भई आएका कार्यक्रम तथा आयोजनाहरु।

ख स्थानीय तहले बहन गर्नुपर्ने अनिवार्य दायित्वका विषयहरु ।

ग सामाजिक एवं आर्थिक दृष्टिले कमजोर तथा तुलनात्मकरुपमा विकासको मूलप्रवाहमा पछि परेका वर्ग वा समूहको उत्थान एवं मूलप्रवाहीकरणमा योगदान पुऱ्याउने कार्यक्रम तथा योजनाहरु ।

घ प्रशासनिक खर्चका लागि आवश्यक बजेट आन्तरिक राजस्व र राजस्व बाँडफाँडबाट प्राप्त रकम मध्येबाट मात्र विनियोजन गर्नुपर्नेछ।

ङ वित्तिय समानीकरण अनुदान वापत प्राप्त रकम अध्ययन भ्रमण, वैदेशिक भ्रमण र अन्य प्रशासनिक एवं सन्चालन खर्चका लागि विनियोजन नगरी विकास निर्माणतर्फ खर्च गर्ने गरी प्राथमिकता निर्धारण गर्नुपर्नेछ।

द वित्तिय समानीकरण अनुदानबाट बजेट विनियोजन एवम् खर्च गर्दा स्थानीय तहले देहाय बमोजिम प्राथमिकताक्रम निर्धारण गरी खर्च गर्नुपर्दछ ।

(घ) स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ (परिच्छेद ६ को दफा ४ देखि ६ सम्म) योजना तर्जुमा सम्बन्धी भएको व्यवस्था ।

क नगरपालिकाले योजना बनाउँदा तथा दिर्घकालिन प्रकृतिका योजनाको सूचि समेत तयार गर्नु पर्नेछ ।

ख नगरपालिकाले योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन गर्दा स्थानीय बुद्धिजिवी, विषयविज्ञ, अनुभवी, पेशाविद्, सिमान्तकृत तथा लोपोन्मुख समुदाय, महिला, बालबालिका, दलित, युवा, अल्पसख्यक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, जेष्ठ नागरिकहरुको सरोकारवालाहरुको अधिकतम सहभागिता गर्नु पर्नेछ ।

ग योजना तर्जुमा गर्दा योजनाको सम्भाव्यता अध्ययनको आधारमा स्रोत साधनको पुर्वानुमान, आयोजनाको प्राथमिकिकरण, योजना कार्यान्वयन तालिका र अनुगमन तथा मूल्याङ्कन योजना समेत तयार गर्नु पर्नेछ ।

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन २०७८

घ वडा समितिले प्राप्त आयोजना/कार्यक्रमहरुको प्राथमिकीकरण मापदण्डको आधारमा टोल वा बस्तीस्तरबाट प्राप्त कार्यक्रमहरुलाई निम्नानुसारका विषयगत समिति अनुसार छुट्याई प्राथमिकिकरण गरी बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति मासिफारिस गरि पठाउनु पर्नेछ ।

५. विषयगत समिति र समितिको कार्यक्षेत्र

(क) सार्वजनिक सेवा तथा क्षमता विकास समितिको कार्यक्षेत्र :

१. सङ्गठन संरचना, दरबन्दी र कार्य विवरण,
२. सुशासन र सेवाप्रवाह,
३. क्षमता विकास सम्बन्धी विषय

(ख) सामाजिक विकास समितिको कार्यक्षेत्र :

१. शिक्षातथा खेलकुद सम्बन्धि,
२. विज्ञान तथाप्रविधि सम्बन्धि,
३. स्वास्थ्यतथा जनसङ्ख्या सम्बन्धि,
४. लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धि,
५. सरकारी तथा गैरसरकारी सङ्घ-संस्था सम्बन्धि ।

(ग) पूर्वाधार विकास समितिको कार्यक्षेत्र :

१. अल्पकालीन तथा दीर्घकालीन नीति, योजना र कार्यक्रम सम्बन्धि,
२. सिँचाइ विकास सम्बन्धि,
३. पर्यटन प्रवर्द्धन सम्बन्धि,
४. सूचना तथा सञ्चार सम्बन्धि,
५. खानेपानी तथा सरसफाइ, सडक तथा भौतिक योजना र पूर्वाधार विकास सम्बन्धि,
६. विद्युत् र ऊर्जा सम्बन्धि,
७. बस्ती विकास सम्बन्धि
८. शहरी योजना र भवन निर्माण सम्बन्धि ।

(घ) विधेयक समितिको कार्यक्षेत्र :

१. नगरसभामा पेस हुने विधेयक सम्बन्धि,
२. नगरसभामा पेस हुने नियम, विनियम, कार्यविधि सम्बन्धि,
३. कुनै कानुनी प्रश्न समावेश भएको नीति तथा कार्यक्रम सम्बन्धि ।

(ङ) आर्थिक विकास समितिको कार्यक्षेत्र :

१. बजेट तथा स्रोत परिचालन सम्बन्धि,
२. कृषि सहकारी र गरिबी निवारण सम्बन्धि,
३. पशुपन्छी विकाससम्बन्धी,
४. नागरिकको आयआर्जन सम्बन्धि,
५. श्रोतहरूको पहिचान सम्बन्धि,
६. भूमि तथाा भूमि व्यवस्थापन सम्बन्धि,
७. उद्योग, वाणिज्य, श्रम, रोजगार तथा बजार व्यवस्थापन सम्बन्धि

(च) वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन समितिको कार्यक्षेत्र :

१. वातावरण संरक्षण तथा हरियाली प्रवर्द्धन सम्बन्धि,
२. फोहोरमैला व्यवस्थापन सम्बन्धि,

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन ०७८

३ नगरपालिकाको सौन्दर्यको संरक्षण तथा विकास सम्बन्धि,
४ वन संरक्षण सम्बन्धि,
५. विपद् पूर्व तयारी सम्बन्धि,
६. विपद्को समयमा गर्नुपर्ने कामहरू सम्बन्धि,
७. विपद् पछाडिको व्यवस्थापन सम्बन्धि,
८. वन, वातावरण व्यवस्थापन सम्बन्धि ।

(६) दिग्दर्शनको दफा ५.३ अनुसार बस्तीस्तरको योजना छनौट गर्दा ध्यानदिनु पर्ने विषयहरु

१. वडा समितिले आफ्नो वडामा प्रतिनिधित्व गर्ने सदस्यहरुलाई विभिन्न बस्ती/टोलको योजनातर्जुमा गर्न सहजीकरण गर्ने गरी जिम्मेवारी प्रदान गर्नु पर्दछ ।
२. प्रत्येक वडाले वडाभित्रका बस्तीहरुमा योजना तर्जुमाको लागि वैठक हुने दिन, मिति र समय कम्तिमा ३ दिन अगावै सार्वजनिक सूचना मार्फत जानकारी गराउनु पर्नेछ ।
३. बस्ती तहका योजना छनौट गर्दा सो बस्ती भित्रका सबै वर्ग र समुदाय (महिला, दलित, आदिवासीजनजाती, मधेशी, थारु, मुस्लिम, उत्पीडत वर्ग, पिछडा वर्ग, अल्पसख्यक, सिमान्तकृत, युवा, बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, लैंङ्गिक अल्पसंख्यक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति आदी) को प्रतिनिधित्व सुनिश्चित गर्नु पर्दछ ।
४. टोल/बस्तीमा हुने योजना तर्जुमा प्रक्रियामा टोल/बस्ती भित्रका क्रियाशिल सामुदायिक संस्था, टोल विकास संस्था, आमा समुह, बाल क्लव, बाल सञ्जाल, युवा क्लव, कृषक समुह लगायत सेवा केन्द्रलाई सहभागि गराउनु पर्दछ ।
माथी उल्लेखित सरोकारवालाहरुको अधिकाधिक सहभागिता हुने गरी वडा समितिका सदस्यको संयोजकत्वमा निर्धारित समय, मिति र स्थानमा उपस्थिति भई योजना छनौट सम्बन्ध मा व्यापक अन्तरक्रिया र छलफल गरि योजनाहरुको छनौट गर्ने । यसरी छनौट भएको योजनाहरुको सूची संयोजकले लिखित रुपमा वडा समितिमा पठाउनु पर्दछ ।

(७) नगरपालिकाको प्राथमिकताका क्षेत्रहरु :

क आर्थिक विकास र गरिबी न्यूनिकरण (कृषि, पशु, आयआर्जन, सिप विकास, स्वरोजगार श्रृजना व्यवसायिक उद्यम ।
ख विभिन्न क्षेत्रगत लक्षित कार्यक्रमहरु ।
ग पूर्वाधार विकास (सडक, पुलकल्भर्ट, सिंचाई, नदि नियन्त्रण ।
घ शिक्षा तथा स्वास्थ्य
ङ पर्यटन प्रबर्द्धन तथा सिमसार व्यवस्थापन
द बालमैत्री सुशासन तथा लैङ्गिक सहभागिता
ज वातावरण संरक्षण तथा फोहर व्यवस्थापन
झ सामाजिक परिचालन
ञ बिपद् ब्यवस्थापन र बिपद् निरोधात्मक कार्यक्रमहरु
ढ दुई वा दुई भन्दा बढी वडाहरु जोड्ने योजनाहरु
ण नगरपालिका स्तरीय गौरवका योजनाहरु
त दिगो विकासका लक्ष्यहरु हासिल गर्ने कार्यक्रमहरु

सामाजिक परिक्षण प्रतिवेदन २०७८

(८) वार्षिक विकास योजना तर्जुमा गर्दा ध्यान दिनुपर्ने विषयहरु :

क संघ र प्रदेश सरकारको नीति, लक्ष्य, उद्देश्य, समयसिमा र प्रक्रियासँग अनुकूल हुने ।
ख आवधिक विकास योजना अनुसार प्राथमिकताका विषयहरु ।
ग वातावरण संरक्षण, जलवायु परिवर्तन अनुकुलन, विपद् व्यवस्थापन ।
घ सुशासन, लैङ्गिक तथा सामाजिक समावेशीकरण र लक्षित वर्गको सशक्तिकरण गर्ने जस्ता विकासका अर्न्तसम्बन्धित विषयहरु ।
ङ समाजका सबै वर्ग, क्षेत्र र समुदायको अधिकतम सहभागिता सुनिश्चित गर्ने विषयहरु ।
द अर्न्तस्थानीय तहको योजना कार्यान्वयनमा सघाउ पुग्ने विषयहरु ।
ज विषय क्षेत्रगत तथा भौगोलिक सन्तुलन कायम गर्ने पक्षहरु ।
झ अन्तर स्थानीय तहसँगको सहकार्यमा संचालन हुने योजनाहरु ।

सुनबर्षी नगरपालिकाको सहयोग ऐन, २०७७

सुनबर्षी नगरपालिकाको अर्थ सम्बन्धी प्रस्तावलाई कार्यान्वयन गर्न बनेको ऐन ।

सुनवर्षी नगरपालिका आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ को अर्थ सम्बन्धी प्रस्तावलाई कार्यान्वयन गर्नको निमित्त स्थानीय कर तथा शुल्क संकलन गर्ने, छुट दिने तथा आय संकलनको प्रशासनिक व्यवस्था गर्न वाञ्छनीय भएकोले, नेपालको संविधानको धारा २२८ को उपधारा (२) बमोजिम सुनबर्षी नगर सभाले यो ऐन बनाएको छ ।

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :** (क) यस ऐनको नाम "आर्थिक ऐन, २०७७" रहेको छ ।

(ख) यो ऐन २०७७ साल श्रावण १ गते देखि सुनवर्षी नगर क्षेत्रमा लागु हुनेछ ।

२. **सम्पत्ति कर :** नगरपालिका क्षेत्र भित्र अनुसूची (१) बमोजिम एकिकृत सम्पत्ति लगाइने र असुल गरिने छ ।

३. **भूमि कर (मालपोत) :** नगरपालिका क्षेत्र भित्र अनुसूची (२) बमोजिम भूमि र कर (मालपोत) लगाइने र असुल उपर गरिनेछ ।

४. **घर जग्गा बहाल कर :** नगरपालिका क्षेत्र भित्र कुनै व्यक्ति वा संस्थाले भवन, घर, पसल, ग्यारेज, गोदाम, टहरा, छप्पर, जग्गा वा पोखरी पूरै आंकि तवरले वहालमा दिएकोमा अनुसूची (३) बमोजिम घर जग्गा बहाल कर लागाइने र असुल गरिनेछ ।

५. **व्यवसाय कर :** नगरापालिका क्षेत्र भित्र व्यापार, व्यवसाय वा सेवामा पूँजीगत लगानी र आर्थिक कारोबारका आधारमा अनुसूची (४) बमोजिम व्यवसाय कर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन ०७८

६. **जडिबुटि कवाडी र जिवजन्तु कर :** नगरपालिका क्षेत्र भित्र कुनै व्यक्ति वा संस्थाले जडिबुटी, वनकस, कवाडी माल र प्रचलित कानुनले विषेध गरिएको जीवजन्तु बाहेकका अन्य मृत वा मारिएका जीवजन्तुको हाड, सिंग प्वाँख, छाला जस्ता वस्तुको व्यवसायिक कारोबार गरेवापत अनसूचि (५) बमोजिमको कर लगाइने र असुल उपर गरिनेछ ।

७. **सवारी साधन कर :** नगरपालिका क्षेत्रभित्र दर्ता भएका सवारी साधन अनुसूची (६) बमोजिम सवारी साधन कर लगाइने र असुल उपर गरिनेछ । तर, प्रदेश कानुन स्वीकृत भई सो कानुन अन्यथा व्यवस्था भएको अवस्थामा सोही बमोजिम हुनेछ ।

८. **विज्ञापन कर :** नगरपालिका क्षेत्रभित्र हुने विज्ञापनमा अनुसूची (७) बमोजिम विज्ञापन कर लगाइने र असुल उपर गरिनेछ । तर, प्रदेश कानुन स्वीकृत भई सो कानुनमा अन्यथा व्यवस्था भएको अवस्थामा सोही बमोजिम हुनेछ ।

९. **मनोरञ्जन कर :** नगरपालिका क्षेत्रभित्र हुने मनोरन्जन व्यवसाय सेवामा अनुसूची (८) बमोजिम व्यवसाय कर लगाइने र असुल उपर गरिनेछ । तर, प्रदेश कानुन स्वीकृत भई सो कानुनमा अन्यथा व्यवस्था भएको अवस्थामा सोही बमोजिम हुनेछ ।

१०. **बहाल बिटौरी शुल्क :** नगरपालिका क्षेत्रभित्र आफुले रेखदेख वा संचालन गरेका हाट बजार पसल वा सरकारी जग्गामा अनुसूची (९) मा उल्लेख भए अनुसार बहालविटौरी शुल्क लगाइने र असुल उपर गरिनेछ ।

११. **पार्किङ शुल्क :** नगरपालिका क्षेत्र भित्र कुनै सवारी साधनलाई पार्किङ सुविधा उपलब्ध गराए वापत अनुसुची (१०) बमोजिम पार्किङ शुल्क लगाइने र असुल उपर गरिने छ ।

१२. **सेवा शुल्क, दस्तुर :** नगरपालिकाले निर्माण, संचालन वा व्यवस्थापन गरेका अनुसूचीमा व्यवस्था भए अनुसार शुल्क लगाइनेछ ।

१३. **कर छुट :** यस ऐन बमोजिम कर तिर्ने दायित्व भएका व्यक्ति वा संस्थालाई कुनै पनि किसिमको कर छुट दिइने छैन ।

१४. **कर तथा शुल्क संकलन सम्बन्धित कार्यविधि :** यो ऐनमा भएको व्यवस्था अनुसार कर तथा शुल्क संकलन सम्बन्धी कार्यविधि नगर कार्यपालिकाले तोक अनुसार हुनेछ ।

१५. **नगरपालिकाले निर्माण, संचालन वा व्यवस्थापन गरेको स्थानीय पूर्वाधार वा उपलब्ध गराएको देहायको कुनै सेवा उपयोग गरे वापत सम्बन्धित सेवा प्रदायक वा सेवाग्राहीलाई सेवा शुल्क लगाउन सक्नेछ ।**

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन २०७८

क सामुदायिक भवन, पुस्तकालय र त्यस्तै अन्य सेवा सुविधा ।

ख फोहोरमैला व्यवस्थापन, सरसफाई, सडक बत्ती जस्ता सेवा सुविधा ।

ग शौचालय, पार्क, पर्यटकीय स्थल, हाटबजार, पशु बधशाला र त्यस्तै अन्य सुविधा ।

घ सडक, बसपार्क, बत्ती जस्ता सेवा ।

ङ अचल सम्पत्ति वा कुनै विषयको मुल्याङ्कन सम्बन्धी ।

द सिफारिस सम्बन्धी कुनै पनि सेवा ।

ज नगरपालिकाले माथि उल्लेखित भए बमोजिम सेवा सुविधा उपलब्ध गराउने वा त्यस्तै सेवा सुविधा प्रयोग गरे बापत लाग्ने सेवा शुल्क उठाउने कार्य गर्न वा व्यवस्थापन करार वा नीजि क्षेत्र मार्फत गराउन सक्नेछ

झ नगरपालिकासँगको सिमा नदी वा एक भन्दा बढी गाउँपालिका वा नगरपालिकालाई समेटिएर संचालन हुने सेवा व्यवसायमा शुल्क लगाउँदा सम्बन्धित गाउँपालिका वा नगरपालिका सँग समन्वय गरिनेछ ।

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन २०७८

सुनबर्षी नगरपालिकाको विनियोजन ऐन २०७७ :

सुनबर्षी नगरपालिका, मोरङको आर्थिक वर्ष ०७७/०७८ को सेवा र कार्यहरुको लागि स्थानीय सञ्चित कोषबाट केही रकम खर्च गर्ने र बिनियोजन गर्ने सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको ऐन

सुनबर्षी नगरपालिका, मोरङको आर्थिक वर्ष ०७७/७८ को सेवा र कार्यहरुको लागि सञ्चित कोषबाट केही रकम खर्च गर्ने अधिकार दिन र सो रकम विनियोजन गर्न वाञ्छनीय भएकोले, नेपालको संविधानको धारा २२९ को उप-धारा (२) बमोजिम सुनबर्षी नगरपालिका, मोरङको नगर सभाले यो ऐन बनाएको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्ररम्भ : (१) यस ऐनको नाम "सुनवर्षी नगरपालिका, मोरङको विनियोजन ऐन, २०७७" रहेको छ ।

(२) यो ऐन तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. आर्थिक वर्ष ०७७/०७८ को निमित्त सञ्चित कोषबाट रकम खर्च गर्ने अधिकार :

(१) आर्थिक वर्ष ०७७/७८ को निमित्त नगर कार्यपालिका, वडा कार्यालय, विषयगत शाखाले गर्ने सेवा र कार्यहरुका निमित्त अनुसूची १ मा उल्लेखित चालु खर्च, पूँजिगत खर्च र वित्तीय व्यवस्थाको रकम समेत गरी जम्मा रकम रु. ६६,३८७५८४६। (अक्षरेपी रुपैया छैसट्ठी करोड अठ्तीस लाख पचहत्तर हजार आठ सय छयालिस) मा नबढाई निर्दिष्ट गरिए बमोजिम सञ्चित कोषबाट खर्च गर्न सकिनेछ ।

(२) उपदाफा (१) मा उल्लिखित रकमले कुनै खर्च शिर्षकमा अपुग हुन गएमा गत वर्षको मौज्दातको रकमबाट खर्च गर्न कार्यपालिकाले निर्णय गर्न सक्नेछ ।

(३) उपदाफा (१) मा उल्लिखित रकम अपुग हुन गई अनुमानित आयमा संशोधन गर्नुपर्ने भई विनियोजित कार्यक्रमको बजेटमा पर्न गएको प्रभावलाई न्यूनीकरण गर्न कार्यक्रमको बजेट रकम संशोधन गर्न कार्यपालिकाले निर्णय गर्न सक्नेछ ।

३. विनियोजन : यस ऐनद्वारा सञ्चित कोषबाट खर्च गर्न अधिकार दिइएको रकम आर्थिक वर्ष ०७७/७८ को निमित्त सुनवर्षी नगरपालिका, मोरङको नगर कार्यपालिका, वडा कार्यालय र विषयगत शाखाले गर्ने सेवा र कार्यहरुको निमित्त विनियोजन गरिनेछ । (२) उपदफा (१) मा जुनसकै कुरा लेखिएको भए तापनि कार्यपालिका, वडा कार्यालयर विषयगत शाखाले गर्ने सेवा र कार्यहरुको निमित्त विनियोजन गरेको रकममध्ये कुनैमा बचत हुने र कुनैमा अपुग हुने देखिन

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन २०७८

आएमा नगर कार्यपालिकाले बचत हुने बजेट उप शीर्षकबाट नपुग हुने शीर्षकमा रकम सार्न सक्नेछ ।

(३) उपदफा (३) मा ८ जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि एक बजेट उप शीर्षकबाट सो बजेट शीर्षकको जम्मा स्वीकृत रकमको १० प्रतिशत भन्दा बढ्ने गरी कुनै । उप शीर्षकहरुमा रकम सार्न परेमा नगर सभाको स्वीकृति लिनु पर्नेछ ।

(४) एउटै बजेट उपशिर्षक भित्रको खर्च शिर्षकमा रकमान्तर गर्दा सम्बन्धित खर्च शिर्षकमा पच्चिस प्रतिशतमा नबढ्ने गरी रकमान्तर गर्न सकिनेछ ।

४. वित्तीय अनुशासन : (१) संघीय संसदले बनाएको विनियोजित ऐन २०७७ को दफा (७) को उपदफा (१) र उपदफा (२) को प्रावधान बमोजिम देहायको व्यवस्था हुनेछ ।

क) यस ऐनको दफा (३) को उपदफा (३) मा जुनसुकै कुरा उल्लेख भएता पनि पूँजिगत खर्चको रुपमा विनियोजन भएको रकम चालु खर्चमा रकमान्तर गर्न वा सार्न पाइने छैन ।

ख प्रचलित संघीय कानुनले निर्धारण गरे बमोजिमको आय व्ययको वर्गिकरण, मुल्याङ्कन तथा लेखा प्रणाली राख्न लगाइने छ ।

५. योजना वा कार्यक्रम कार्यान्वयन सम्बन्धी विशेष व्यवस्था :

(१) यस ऐन बमोजिम सशर्त अनुदान अन्तर्गतका योजना वा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्दा रकम आवश्यक भएमा नेपाल सरकार, अर्थ मन्त्रालय संग सम्बन्धित योजना वा कार्यक्रम प्रगतिका आधारमा थप रकम माग गर्न कार्यपालिकाले निर्णय गर्न सक्नेछ ।

(२) यस ऐन बमोजिम स्विकृत बजेट तथा कार्यक्रममा समावेश भएको कुनै योजना वा कार्यक्रम नेपाल सरकारको सम्बन्धित कार्यालय मार्फत कार्यक्रम गराउन आवश्यक ठानेमा नेपाल सरकारको सम्बन्धित मन्त्रालयको स्विकृती लिई त्यस्तो योजना वा कार्यक्रम नेपाल सरकारको सम्बन्धित कार्यालय मार्फत कार्यान्वयन गर्न कार्यपालिकाले निर्णय गर्ने पर्ने छ । (३) उपदफा (२) बमोजिमको योजना वा कार्यक्रमको कार्यन्वयन गर्ने निर्णयको जानकारी नेपाल सरकार अर्थ मन्त्रालय नेपाल सरकारको सम्बन्धित मन्त्रालय, महालेखा नियन्त्रक कार्यालय र प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालय, प्रदेश नं. १ मा दिनु पर्ने छ ।

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन ०७८

६. अख्तियारी तथा कार्यक्रम स्विकृती :

(१) स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा ७३ उपदफा १ अनुसार नगरसभाबाट बजेट स्विकृत भएको मितिले ७ दिन भित्र नगर प्रमुखले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई बजेट तुरं गर्न अख्तियारी प्रदान गर्नु पर्ने छ ।

(२) स्थानीय तहको संचित कोष व्यवस्थापन प्रणाली (SUTRA) मा समावेश भएका कार्यक्रम त्यस्तो कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने प्रयोजनको लागि स्वीकृत कार्यक्रम मानिनेछ ।

अनुसूची- १ (सम्पत्ती कर)

सि.नं.	विवरण	मूल्याङ्कन रकम	कैफियत
१	आर.सि.सि. फ्रेम स्ट्रक्चर मा आर सि सि ढलान	१.१	प्रति वर्ग फुट
२	आर.सि.सि. फ्रेम स्ट्रक्चर मा जस्ता छाना	०.८	प्रति वर्ग फुट
३	इट्टा र सिमेण्ट जोडाई मा आर सि सि ढलान	०.९	प्रति वर्ग फुट
४	इट्टा र सिमेण्ट जोडाई मा जस्ता छाना	०.७	प्रति वर्ग फुट
५	टाँडे काठको घर	२५०	एकमुष्ठ
६	फुसको घर (सुकुम्बासी बाहेक)	५०	एकमुष्ठ
७	टाँडे काठको घर सेन्टर वेरा गरेको	२००	एकमुष्ठ

नोट : सम्पत्ति कर नतिर्ने नगरवासीहरुको लागि यस नगरपालिकाबाट प्रवाह गरिने सम्पूर्ण सेवाहरु रोक्का गरिने छ ।

अनुसूची २ भूमिकर (मालपोत) दरहरु :

१. साविक अमरदह गा.वि.स. वडा नं ४,५ र ६ हाल वडा नं. १

सि.नं.	विवरण	मूल्याङ्कन रकम	कैफियत
१	अमरदह ५ भ, ५ झ अन्तर्गत गान्धि मनमोहन सडकले छुने सडकका दायाँ बायाँका जग्गा हरु	३३००००।	प्रति कट्ठा
२	अमरदह ५ब, ५भ, ५झ अन्तर्गत प्लटिङ्गका जग्गाहरु	२२००००।	प्रति कट्ठा
३	माथि प्रकरणहरूमा परेका जग्गाहरु बाहेक बाटो हुने जग्गाहरु	१३७०००।	प्रति कट्ठा
४	सबै वार्डको बाटोले नछुने खेति योग्य जग्गा	५५०००।	प्रति कट्ठा

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन, ०७८

२. साविक अमरदह गा.वि.स. वडा नं १, २ र ३ हाल वडा नं. २

सि. नं.	विवरण	मूल्याङ्कन रकम	कैफियत
१	अमरदह १ क अन्तर्गतको बजार क्षेत्र भित्र कि नं ६४४ छाडी सो दक्षिण १२६, ५२४, ५८९, १३४, १४०, १४३, १५४,२८७, २९१ छाडी सो पश्चिमका पथरी डाइनिया बाटो बाट ३०० फिट भित्रका जग्गाहरु	१५,५५,०००।	प्रति कट्ठा
२	माथि प्रकरण १ मा परे बाहेक उल्लेखित क्षेत्रका बाँकी जग्गाहरु	८,४५,०००।	प्रति कट्ठा
३	सा.कि न. १, २, ३, ४, ५,३५, ३७, ३८ हुँदै ४६ सम्मको पथरी डाइनिया बाटोले छुने जग्गाहरु	६,०५,०००।	प्रति कट्ठा
४	प्रकरण ३ मा परी सा. कि. नं. ले सो बाटो छुने हालको कित्ताले नछुने जग्गाहरु	३,३०,०००।	प्रति कट्ठा
५	माथि उल्लेख भए बाहेक कि नं ४८१, ५०२, ३०,३२, ७७, ७६, ३२४, २३८, ५२०, ४१७, ६१५, ५८८, ३४३, ४२९, १६९, १५८, १५७ समेत छाडी सो पश्चिमका जग्गाहरु	३,३०,०००।	प्रति कट्ठा
६	माथि उल्लेख भए वाहेकका प्लटिङ्गका जग्गाहरु	२,७५,०००।	प्रति कट्ठा
७	माथि प्रकरणहरुमा परेका जग्गाहरु बाहेक अमरदह १ क का भित्रि बाटो ले छुने जग्गाहरु	१,३२,०००।	प्रति कट्ठा
८	माथि प्रकरणहरुमा परेका जग्गाहरु बाहेक अमरदह १ क का खेति योग्य जग्गाहरु	६६,०००।	प्रति कट्ठा
९	अमरदह १ ख अन्तर्गतको बजार क्षेत्रभित्र कि.नं. ५०४, ५२१, ५१८, ५६२, ३५८, ४१२, ५६८, १७१, १६२, ४७० छाडी सो पश्चिमका कि. नं. १८० उत्तर पथरी डाइनिया बाटोबाट ३०० फिट भित्रका जग्गाहरु	१६,५०,०००।	प्रति कट्ठा
१०	माथि प्रकरणहरुमा परेका जग्गाहरु बाहेक उल्लेखित क्षेत्रका बाँकी जग्गाहरु	८,४५,०००।	प्रति कट्ठा
११	कि.नं. ४७०, ४३०, ३९५ छाडी सो उत्तर कि.नं. ७१३, ३९३, ५५९ छाडी सो पश्चिम कि.नं. ५५९, ५१७, ३६६, २७९ छाडी सो उत्तरका माथि उल्लेखित भए बाहेकका जग्गाहरु	३,३०,०००।	प्रति कट्ठा
१२	माथि उल्लेखित भए बाहेकका प्लटिङ्गका जग्गाहरु	२,७५,०००।	प्रति कट्ठा
१३	माथि प्रकरणहरुमा परेका जग्गाहरु बाहेक अमरदह १ख का भित्रि बाटोले छुने जग्गाहरु	१,३७,०००।	प्रति कट्ठा
१४	माथि प्रकरणहरुमा परेका जग्गाहरु बाहेक अमरदह १ख का खेतियोग्य जग्गाहरु	६६,०००।	प्रति कट्ठा
१५	अमरदह १ग अन्तर्गतको बजार क्षेत्रभित्र पर्ने जग्गाहरु	६,६०,०००।	प्रति कट्ठा

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन २०७८

१६	साविक कि.नं. २, ३, १०, ११, १२, ४७, ४८, ४९, ५० हुँदै दक्षिण ११७ सम्म बाटोले छुने जग्गाहरु	२,७५,०००।	प्रति कट्ठा
१७	अमरदह १ग का प्लटिङ्गका जग्गाहरु	२,७५,०००।	प्रति कट्ठा
१८	प्रकरण क र ख मा उल्लेख भए बाहेक भित्रि बाटोले छुने जग्गाहरु	१,३७,०००।	प्रति कट्ठा
१९	माथि प्रकरणहरुमा परेका जग्गाहरु बाहेक अमरदह १ग का खेतियोग्य जग्गाहरु	६६,०००।	प्रति कट्ठा
२०	अमरदह १घ को बजार क्षेत्रभित्र पर्ने कि. नं. १६६, १६७ देखि दक्षिण कि.नं. ३१२, ३१३,१५३, २१९, २५३, २०२, २०१, ६४५,२०९ छाडी सो पूर्व पथरी डाइनियाँ बाटो देखि ३०० फिट भित्रका जग्गाहरु	१,६५,००००।	प्रति कट्ठा
२१	माथि प्रकरणहरुमा परेका जग्गाहरु बाहेक सा.कि. नं. २६२ देखि दक्षिण १६६, १६७ छाडी सो उत्तर पथरी डाइनियाँ बाटोले छुने जग्गाहरु	८,४५,०००।	प्रति कट्ठा
२२	माथि प्रकरणमा उल्लेख भए बाहेकका अमरदह १घ का प्लटिङ्गका जग्गाहरु	२,७५,०००।	प्रति कट्ठा
२३	माथि प्रकरणमा उल्लेख भए बाहेकका अमरदह १घ का भित्रि कच्ची बाटोले छुने जग्गाहरु	१,३७,०००।	प्रति कट्ठा
२४	माथि प्रकरणमा उल्लेख भए बाहेकका अमरदह १घ का खेतियोग्य जग्गाहरु	६६,०००।	प्रति कट्ठा
२५	अमरदह १ङ अन्तर्गतको पथरी डाइनियाँ बाटोले छुने दायाँ बायाँका जग्गाहरु	४,६५,०००।	प्रति कट्ठा
२६	माथि प्रकरणमा उल्लेख भए बाहेकका अमरदह १ङ का प्लटिङ्गका जग्गाहरु	२,७५,०००।	प्रति कट्ठा
२७	प्रकरण २० मा परि साविक कि.नं.ले बाटो छुने तर हालको कि.नं.ले बाटो नछुने अमरदह १ङ का जग्गाहरु	२,७५,०००	प्रति कट्ठा
२८	साविक कि.नं. १७, ४१, ४२, ४५, ७५, ७९, ८१, ९८ छाडी सो पूर्व पथरी डाइनिया सडक पश्चिम माथि उल्लेख भए बाहेकका अमरदह १ङ का जग्गाहरु	२,००,०००।	प्रति कट्ठा
२९	माथि उल्लेख भए बाहेक भित्रि कच्चि बाटोले छुने अमरदह १ङ का जग्गाहरु	१,३७,०००।	प्रति कट्ठा
३०	माथि उल्लेख भए बाहेक खेतियोग्य अमरदह १ङ का जग्गाहरु	५५,०००।	प्रति कट्ठा
३१	पथरी डाइनियाँ सडकले छुने बाटो दायाँ बायाँका अमरदह १च का जग्गाहरु	४,६५,०००।	प्रति कट्ठा

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन ०७८

३२	प्रकरण ३१ मा उल्लेख भए बाहेक प्लटिङ्गका अमरदह १च का जग्गाहरु	२,७५,०००।	प्रति कट्ठा
३३	प्रकरण ३१ मा परि साविक कि.नं. ले बाटो छुने हालको कि.नं. ले बाटो नछुने अमरदह १च का जग्गाहरु	२,७५,०००।	प्रति कट्ठा
३४	माथि उल्लेख भए बाहेक भित्रि कच्चि बाटोले छुने अमरदह १च का जग्गाहरु	१,३७,०००।	प्रति कट्ठा
३५	माथि उल्लेख भए बाहेक खेतियोग्य अमरदह १च का जग्गाहरु	६६,०००।	प्रति कट्ठा
३६	अमरदह २ क प्लटिङ्गका जग्गाहरु	२,७५,०००।	प्रति कट्ठा
३७	अमरदह २ क प्लटिङ्गका जग्गाहरु	१,३७,०००।	प्रति कट्ठा

३. साविक गोविन्दपुर गा.वि.स. वडा नं. २ हाल वडा नं. ३

सि.नं.	विवरण	मूल्याङ्कन रकम	कैफियत
१	यस वार्डको कच्चि तथा प्लटिङ्ग सडकले छोएको जग्गा	९०,०००।	प्रति कट्ठा
२	यस वार्डको बाटोले नछुने खेति योग्य जग्गा	५५,०००।	प्रति कट्ठा

४. साविक अमरदह गा.वि.स. वडा नं. ८ हाल वडा नं. ३

सि.नं.	विवरण	मूल्याङ्कन रकम	कैफियत
१	पथरी डाइनिया सडक खण्डको कालोपत्रे सडकले छुने दायाँ वायाको जग्गा	२७५०००।	प्रति कट्ठा
२	वडाको ग्राभेल तथा प्लटिङ्ग बाटोले छुने जग्गा	२२००००।	प्रति कट्ठा
३	वडाको कच्चि बाटोले छोएको जग्गा	१३७०००।	प्रति कट्ठा
४	वडाको बाटोले नछुने खेति योग्य जग्गा	५५०००।	प्रति कट्ठा

५. साविक टकुवा गा.वि.स. वडा नं. ६, ७ र ९ हाल वडा नं. ४

सि.नं.	विवरण	मूल्याङ्कन रकम	कैफियत
१	पथरी डाइनिया सडक खण्डको कालोपत्रे सडकले छुने दायाँ वायाको जग्गा	२७५०००।	प्रति कट्ठा
२	सबै वडाको ग्राभेल बाटोले छुने जग्गा	१७६०००।	प्रति कट्ठा
३	सबै वडाको कच्चि तथा प्लटिङ्ग बाटोले छोएको जग्गा	१२५०००।	प्रति कट्ठा
४	सबै वडाको बाटोले नछुने खेति योग्य जग्गा	५५०००।	प्रति कट्ठा

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन ०७८

६. साविक अमरदह गा.वि.स. वडा नं. ७ र ९ हाल वडा नं. ४

सि.नं.	विवरण	मूल्याङ्कन रकम	कैफियत
१	अमरदह ७ क ९ ख अन्तर्गत पथरी डाइनिया सडकले छुने दाया वायाँका जग्गाहरु	२७५०००।	प्रति कट्ठा
२	माथि प्रकारणमा उल्लेख भए बाहेक साविक अमरदह ७ र ९ का प्लटिङ्गका जग्गाहरु	२२००००।	प्रति कट्ठा
३	माथि प्रकरणमा उल्लेख भए बाहेक साबिक अमरदह ७ र ९ का कच्चि बाटोले छुने जग्गाहरु	९५०००।	प्रति कट्ठा
४	माथि प्रकरणमा उल्लेख भए बाहेक साविक अमरदह ७ र ९ का खेतियोग्य जग्गाहरु	४००००।	प्रति कट्ठा

७. साविक टकुवा गा.वि.स. वडा नं. १,२,३,४,५ र ८ हाल वडा नं. ५

सि.नं.	विवरण	मूल्याङ्कन रकम	कैफियत
१	रंगेली उर्लाबारी सडक खण्डको कालोपत्रे सडकले छुने दायाँ वायाको जग्गा	२७५०००।	प्रति कट्ठा
२	सबै वडाको ग्राभेल बाटोले छुने जग्गा	१७५०००।	प्रति कट्ठा
३	सबै वडाको कच्चि तथा प्लटिङ्ग बाटोले छोएको जग्गा	१२००००।	प्रति कट्ठा
४	सबै वडाको बाटोले नछुने खेति योग्य जग्गा	५५०००।	प्रति कट्ठा

८. साविक गोविन्दपुर गा.वि.स. वडा नं. ६, ५, ८ र ९ हाल वडा नं. ६

सि.नं.	विवरण	मूल्याङ्कन रकम	कैफियत
१	रंगेली उर्लाबारी कालोपत्रे सडकले छुने वडा नं. ६ झपडतल बजार क्षेत्रको जग्गा	२७५०००।	प्रति कट्ठा
२	गोविन्दपुर वडा नं. ६ अन्तर्गत ६ को ग्राभेल बाटोले छुने जग्गा	१७५०००।	प्रति कट्ठा
३	डाइनिया उत्तर खिखिरडाँगी हुँदै पथरी जाने गोविन्दपुर वडा नं. ८ र ९ को कालोपत्रे सडकले छुने जग्गा	१२००००।	प्रति कट्ठा
४	गोविन्दपुर वडा नं. ८ ग र ८क टकुवा जोड्ने ग्राभेल बाटोले छुने जग्गा	५५०००।	प्रति कट्ठा
५	गोविन्दपुर वडा नं. ६ को कच्चि तथा प्लटिङ्ग बाटोले छोएको जग्गा	११०००००	प्रति कट्ठा
६	माथि प्रकरणमा उल्लेख भए बाहेकको अन्य वार्डको कच्चि तथा प्लटिङ्ग सडकले छोएको जग्गा	१४०००००	प्रति कट्ठा
७	माथि प्रकरणमा उल्लेख भए बाहेकको अन्य वार्डको कच्चि तथा प्लटिङ्ग सडकले छोएको जग्गा	८८०००	प्रति कट्ठा
८	गोविन्दपुर वडा नं. ६ को बाटोले नछुने खेति योग्य जग्गा	५५०००	प्रति कट्ठा

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन ०७८

९. साविक वरडंगा गा.वि.स. वडा नं. २, ३, ६, ८ र ९ हाल वडा नं. ७

सि.नं.	विवरण	मूल्याङ्कन रकम	कैफियत
१	वडा ९ क गुद्रीबजार वरपरका ग्राभेल सडकले छुने जग्गा	१९००००	प्रति कट्ठा
२	प्रकरण १ मा उल्लेखित वडाको कच्चि तथा प्लटिङ्ग बाटोले छुने जग्गा	१३५०००	प्रति कट्ठा
३	माथि प्रकरणमा उल्लेख भए बाहेकको अन्य वडाको ग्राभेल सडकले छुने जग्गा	१६५०००	प्रति कट्ठा
४	माथि प्रकरणमा उल्लेख भए बाहेकको सबै वार्डको कच्चि तथा प्लटिङ्ग बाटोले छुने जग्गा	१०५०००	प्रति कट्ठा
५	सबै वडाको खेति योग्य जग्गा	५५०००	प्रति कट्ठा

१०. साविक डाइनिया गा.वि.स. वडा नं. १, २, ३ र ४ हाल वडा नं. ८

सि.नं.	विवरण	मूल्याङ्कन रकम	कैफियत
१	रंगेली उर्लाबारी सडकले छुने वडा नं. ४ को सिट नं. ०७२४-४, ०७२५, ७२५-३, ७२६, ०८०६,७६६ को जग्गा	९३५	प्रति वर्ग मि.
२	प्रकरण १ मा उल्लेखित सिट नं. हरुको ग्राभेल बाटोले छोएको जग्गा	७०५	प्रति वर्ग मि.
३	प्रकरण १ मा उल्लेखित सिट नं.हरुको कच्चि तथा प्लटिङ्ग बाटोले छोएको जग्गा	४१०	प्रति वर्ग मि.
४	प्रकरण १ मा उल्लेखित सिट नं. हरुको खेतियोग्य जग्गा	१८५	प्रति वर्ग मि.
५	वडा नं. १, २ र ३ सम्पूर्ण सिट न. हरुको कालोपत्रे सडकले छुने जग्गा	९३५	प्रति वर्ग मि.
६	प्रकरण ५ मा उल्लेखित वडा नं. १, २, र ३ को सम्पूर्ण सिट नं. हरुको ग्राभेल बाटोले छुने जग्गा	७०५	प्रति वर्ग मि.
७	प्रकारण ५ मा उल्लेखित वडा नं. १, २ र ३ को सम्पूर्ण सिट न. हरुको कच्चिी तथा प्लटिङ्ग बाटोले छुने जग्गा	४१०	प्रति वर्ग मि.
८	प्रकरण ५ मा उल्लेखित सिट नं. का साथै वडा नं. १, २ र ३ को सम्पूर्ण सिट नं.हरुको बाटोले नछुने खेतियोग्य जग्गा	१९०	प्रति वर्ग मि.

११. साविक डाइनिया गा.वि.स. वडा नं. ५,६, ७, ८ र ९ हाल वडा नं. ९

सि.नं.	विवरण	मूल्याङ्कन रकम	कैफियत
१	रंगेली उर्लाबारी सडकले छुने वडा नं. ६ र ८ को सिट न. ०७२४-४, ७२५-३, ७२६, ०८०६, ७६६ को जग्गा	१७६०	प्रति वर्ग मि.
२	प्रकरण १ मा उल्लेखित सिट नं. हरुको ग्राभेल बाटोले छोएको जग्गा	८२५	प्रति वर्ग मि.
३	प्रकरण १ मा उल्लेखित सिट नं. हरुको कच्चि तथा प्लटिङ्ग बाटोले छोएको जग्गा	५२०	प्रति वर्ग मि.
४	प्रकरण १ मा उल्लेखित सिट नं. हरुको खेतियोग्य जग्गा	१९०	प्रति वर्ग मि.

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन ०७८

५	रंगेली उर्लाबारी सडकले छुने वडा नं. ६ र ८ को प्रकरण नं. १ मा उल्लेखित सिट नं हरुको बाहेक अन्य सिट नं. हरुको जग्गा	१५७०	प्रति वर्ग मि.
६	प्रकरण १ मा उल्लेखित भए बाहेकको वडा नं.६ र ८ सिट नं. हरुको ग्राभेल बाटोले छोएको जग्गा	७२५	प्रति वर्ग मि.
७	प्रकारण १ मा उल्लेखित भए बाहेकको वडा नं. ६, र ८ सिट न. हरुको कच्चि बाटोले छोएको जग्गा	४७०	प्रति वर्ग मि.
८	प्रकरण १ मा उल्लेखित भए बाहेकको वडा नं. ६ र ८ सिट नं. हरुको खेति योग्य जग्गा	१८५	प्रति वर्ग मि.
९	डाइनिया वडा नं. ६, ७, ८ र ९ को सिट नं. ०७२३, ०७२४, ६८५ का साथै सो सिट सँग जोडिएका वडा नं. ७ र ९ को अन्य सिट नं हरु समेतमा पर्ने कालोपत्रे बाटोले छुने जग्गा	१०९५	प्रति वर्ग मि.
१०	प्रकरण ९ मा उल्लेखित वडा नं. ७ र ९ को सिट नं. हरुको ग्राभेल बाटोले छुने जग्गा	६८५	प्रति वर्ग मि.
११	प्रकरण ९ मा उल्लेखित सिट नं. का साथै वडा नं. ७ र ९ को सिट नं. हरुको कच्चि तथा प्लटिङ्ग बाटोको जग्गा	४१०	प्रति वर्ग मि.
१२	प्रकरण ९ मा उल्लेखित सिट नं. का साथै वडा ७ र ९ को सिट नं. हरुको खेतियोग्य जग्गा	१८५	प्रति वर्ग मि.
१३	वडा नं. ५ सम्पूर्ण सिट नं. हरुको कालोपत्रे सडकले छुने जग्गा	९३५	प्रति वर्ग मि.
१४	प्रकरण १३ मा उल्लेखित वडा नं. ५ को सम्पूर्ण सिट नं. हरुको कच्चि तथा प्लटिङ्ग बाटोले छुने जग्गा	७१०	प्रति वर्ग मि.
१५	प्रकरण १३ मा उल्लेखित वडा नं. ५ को सम्पूर्ण सिट नं. हरुको कच्चि तथा प्लटिङ्ग बाटोले छुने जग्गा	४१०	प्रति वर्ग मि.
१६	प्रकरण १३ मा उल्लेखित सिट नं. का साथै वडा नं. ५ को सम्पूर्ण सिट नं. हरुको बाटोले नछुने खेतियोग्य जग्गा	१९०	प्रति वर्ग मि.

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन ०७८

यस नगरपालिका अन्तर्गत भूमिहरुको उपरोक्त मूल्याङ्कन ्का आधारमा देहाय बमोजिम भूमिकरको दर पारित गरिएको छ । जग्गाहरुको लगत राखि वक्यौता रहेको भूमिकरमा पारित भए बमोजिम जरिवाना लगाइने छ ।

क्र.सं.	विवरण	पारित दर	कैफियत
१	१ लाख सम्म	५०	
२	१ लाख १ देखि ५ लाख सम्म	१५०	
३	५ लाख १ देखि १० लाख सम्म	२५०	
४	१० लाख १ देखि १५ लाख सम्म	३५०	
५	१५ लाख १ देखि २० लाख सम्म	४५०	
६	२० लाख १ देखि २५ लाख सम्म	५५०	
७	२५ लाख १ देखि ३० लाख सम्म	७००	
८	३० लाख १ देखि ३५ लाख सम्म	८५०	
९	३५ लाख १ देखि ४० लाख सम्म	१०००	
१०	४० लाख १ देखि ४५ लाख सम्म	११५०	
११	४५ लाख १ देखि ५० लाख सम्म	१३००	
१२	५० लाख १ देखि ५५ लाख सम्म	१७००	
१३	५५ लाख १ देखि ६० लाख सम्म	१९००	
१४	६० लाख १ देखि ६५ लाख सम्म	२१००	
१५	६५ लाख १ देखि ७० लाख सम्म	२३००	
१६	७० लाख १ देखि ७५ लाख सम्म	२५००	
१७	७५ लाख १ देखि ८० लाख सम्म	२८००	
१८	८० लाख १ देखि ८५ लाख सम्म	३०००	
१९	५८ लाख १ देखि ९० लाख सम्म	३२००	
२०	९० लाख १ देखि ९५ लाख सम्म	३४००	
२१	९५ लाख १ देखि १ करोड सम्म	३६००	
२२	१ करोड १ देखि १ करोड ५० लाख सम्म	४२००	
२३	१ करोड ५० लाख देखि २ करोड सम्म	४५००	
२४	२ करोड १ देखि २ करोड ५० लाख सम्म	४९०००	
२५	२ करोड ५० लाख देखि ३ करोड सम्म	५२००	
२६	३ करोड १ देखि ३ करोड ५० लाख सम्म	५७००	
२७	३ करोड ५० लाख देखि ४ करोड सम्म	६०००	
२८	४ करोड १ देखि ४ करोड ५० लाख सम्म	६६००	
२९	४ करोड ५० लाख देखि ५ करोड सम्म	६९००	
३०	५ करोड भन्दा माथि जतिसुकै	१००००	

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन ०७८

अनुसूची ३ (घर जग्गा बहाल कर)

सि.नं.	विवरण	रकम	कैफियत
१	यस क्षेत्र भित्रको घर, पसल, ग्यारेज, गोदाम टहरा, सेड (छप्पर) कारखाना जग्गा, मेशिनरी सामान हेभि इक्विपमेण्ट, औजार, पोखरी पुरै वा आंशिक रुपमा बहालमा दिएकोमा सम्बन्धित धनीबाट सम्झौता बमोजिमको बहाल रकमको (सम्झौता रकम तथा धनीले बुझ्ने रकममा फरक भएमा अतिरिक्त शुल्क तथा जरिवाना नगरपालिकाले तोके बमोजिम हुनेछ ।	१०	

अनुसूची ४ (व्यवसाय कर)

क) व्यापारिक वस्तुहरु मदिरासँग सम्बन्धित वस्तुहरुको व्यापार व्यवसाय

क्र.सं.	विवरण	पारित दर	कैफियत
१	५ लाख सम्म	१०००।	
२	५ लाख १ देखि २५ लाख सम्म	२०००।	
३	२५ लाख १ देखि १ करोड सम्म	५०००।	
४	१ करोड देखि ५ करोड सम्म	१५०००।	
५	५ करोड १ देखि माथी	३००००।	

ख) क्यामेरा, टेलिभिजन, कम्प्युटर मोवाइल लगायतका विद्युत्तिय सामाग्री, कम्प्यूटर सामाग्री

क्र.सं.	विवरण	पारित दर	कैफियत
१	५ लाख सम्म	१०००।००	
२	५ लाख १ देखि २५ लाख सम्म	१५००।००	
३	२५ लाख १ देखि १ करोड सम्म	५०००।००	
४	१ करोड देखि ५ करोड सम्म	७०००।००	
५	५ करोड १ देखि माथी	१५०००।००	

ग) ट्याक्टर बिक्रि, कार जिप, अटोमोवाइल्स, मोटरपार्टस, मिल, मेसिनरी आदि

क्र.सं.	विवरण	पारित दर	कैफियत
१	५ लाख सम्म	१०००।००	
२	५ लाख १ देखि २५ लाख सम्म	२०००।००	
३	२५ लाख १ देखि १ करोड सम्म	५०००।००	
४	१ करोड देखि ५ करोड सम्म	१००००।००	
५	५ करोड १ देखि माथी	२५०००।००	

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन ०७८

घ) किताब, कापी, तथा स्टेसनरी सँग सम्बन्धित व्यवसाय, औषधी पसल, किराना पसल, फटकर (विक्रेता)

क्र.सं.	विवरण	पारित दर	कैफियत
१	५ लाख सम्म	१०००।००	
२	५ लाख १ देखि २५ लाख सम्म	२०००।००	
३	२५ लाख १ देखि १ करोड सम्म	५०००।००	
४	१ करोड देखि ५ करोड सम्म	७०००।००	
५	५ करोड १ देखि माथी	१५०००।००	

ङ) कृषि सँग सम्बन्धित व्यवसायको हकमा-खाद्यान्न खरिद बिक्री (काँटा-व्यवसाय), जुट, कृषि फार्म गाई पालन, बाखापालन, व्यवसाय आदि । कृषि सामग्री, औजार, मल, विऊ, गाइदाना, चोकर, कुखुरा दाना, पशुपंक्षी आहार

क्र.सं.	विवरण	पारित दर	कैफियत
१	१ लाख सम्म	७००।००	
२	१ लाख १ देखि ३ लाख सम्म	१०००।००	
३	३ लाख १ देखि ५ लाख सम्म	१५००।००	
४	५ लाख १ देखि २० लाख सम्म	२५००।००	
५	२० लाख १ देखि माथी	५०००।००	

च) शिशा, फ्रेमिङ्ग, सजावटका सामान र जनरल गुड्स

क्र.सं.	विवरण	पारित दर	कैफियत
१	१ लाख सम्म	५००।००	
२	१ लाख १ देखि ३ लाख सम्म	७००।००	
३	३ लाख १ देखि ५ लाख सम्म	१०००।००	
४	५ लाख १ देखि २० लाख सम्म	१५००।००	
५	२० लाख १ देखि माथी	३०००।००	

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन २०७८

छ) सुति कपडा रेडिमेड कपडा आदि व्यवसाय

क्र.सं.	विवरण	पारित दर	कैफियत
१	३ लाख सम्म	७००।००	
२	३ लाख १ देखि ५ लाख सम्म	१०००।००	
३	५ लाख १ देखि १५ लाख सम्म	१५००।००	
४	१५ लाख देखि ३० लाख सम्म	२५००।००	
५	३० लाख १ देखि १ करोड सम्म	४०००।००	
६	१ करोड १ देखि ५ करोड सम्म	१००००।००	
७	५ करोड देखि माथि	२००००।००	

ज) विशेषज्ञ परामर्श तथा व्यवसायिक सेवा :

क्र.सं.	विवरण	पारित दर	कैफियत
१	एम.डि डाक्टर	२५००।००	
२	एम.वि.वि.एस/पशु डाक्टर	१५००।००	
३	पशु सहायक	७००।००	
४	कविराज होमियोपेथिक आयुर्वेद डाक्टर	७००।००	
५	सर्जिकल सामाज खुद्रालाई	२५००।००	
६	औषधि पसल थोकलाई	२०००।००	
७	सर्जिकल सामान थोकलाई	१०००।००	
८	भिडियो एक्स-रे	५००।००	
९	औषधी पसल खुद्रालाई	१३००।००	
१०	कविराज होमियोपेथिक आयुर्वेद अ.हे.व.	५००।००	
११	शारीरिक व्यायाम सामग्री बिक्रि	१०००।००	

झ) टेलीचलचित्र, बृत्तचित्र निर्माण परामर्श सेवा अनुसन्धान तथा परामर्श दाता, अनुवादक, छापाखाना, प्रेश स्क्रिनप्रिन्ट आदि)

क्र.सं.	विवरण	पारित दर	कैफियत
१	३ लाख सम्म	१००	
२	३ लाख १ देखि ५ लाख सम्म	१५००	
३	५ लाख १ देखि १५ लाख सम्म	२००	
४	१५ लाख देखि २० लाख सम्म	२५००	
५	२० लाख १ देखि १ करोड सम्म	३००	
६	१ करोड १ देखि ५ करोड सम्म	३५००	
७	५ करोड देखि माथि	७०००	

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन ०७८

त्र) केवल, इन्टरनेट, डिसहोम

क्र.सं.	विवरण	पारित दर	कैफियत
१	३०० ग्राहक सम्म	३०००	
२	३०१ देखि ५०० ग्राहक सम्म	५०००	
३	५०१ देखि १००० ग्राहक सम्म	१००००	
४	१००१ भन्दा माथि ग्राहक भएको हकमा	१०	प्रति ग्राहक

ट) कानुन व्यवसायी

क्र.सं.	विवरण	पारित दर	कैफियत
१	बरिष्ठ अधिवक्ता	२०००	
२	अधिवक्ता	१५००	
३	अभिवक्ता	१०००	
४	लेखापढी व्यवसायी	५००	

ठ) लेखा परिक्षक

क्र.सं.	विवरण	पारित दर	कैफियत
१	श्रेणी क	३०००	
२	श्रेणी ख	१०००	
३	श्रेणी ग	७००	
४	श्रेणी घ	५००	

ड) अन्य सेवा मार्फत

क्र.सं.	विवरण	पारित दर	कैफियत
१	बीमा एजेन्ट विदेशी	५०००	
२	बीमा एजेन्ट स्वदेशी	२०००	
३	विज्ञापन एजेन्सी	३०००	
४	सेयर दलाल	१५०००	

ढ) अन्य सेवा मार्फत

क्र.सं.	विवरण	पारित दर	कैफियत
१	श्रेणी क	७०००	
२	श्रेणी ख	५०००	
३	श्रेणी ग	३०००	
४	श्रेणी घ	२५००	
५	न.पा. भित्र सूचिकृत भएका व्यक्ति तथा फर्महरु	२५००	

नोट : न.पा. मा सूचिकृत नभई घर निर्माणको ठेक्का व्यवसाय सञ्चालन गर्न पाइने छैन ।

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन २०७८

ण) कुटानी पिसानी व्यवसायीको हकमा

क्र.सं.	विवरण	पारित दर	कैफियत
१	कुटानी तथा पिसानी मात्र	६००	
२	कुटानी पिसानी पेलानी	१०००	
३	कुटानी पिसानी पेलानी तथा चिउरा समेत	१५००	
४	कुटानी पिसानी पेलानी तथा चिउरा मसला बेसार	२०००	
५	कुटानी पिसानी पेलानी तथा विक्रि वितारण	२५००	

उत्पादनमूलक उद्योग अर्ध प्रशोधित माल वा खेर गई रहेको माल वा अन्य सामानको प्रयोग र प्रशोधन गरी मालसामान उत्पान गर्ने व्यवसाय जस्तै खेर गई रहेको प्लास्टिकबाट सामान निर्माण गर्ने र फोहोरबाट मल निर्माण गर्ने व्यवसायको हकमा निःशुल्क व्यवसाय दर्ता गरी अभिलेखीकरण गरिनेछ र यस प्रकारका उद्योगलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।

त) पर्यटन सेवा व्यवसाय

आवास, लज, होटल, फाष्टफुड रेष्टुरा रिसोर्ट ट्राभल्स एजेन्सी स्विमिङ

क्र.सं.	विवरण	पारित दर	कैफियत
१	सानो ग्रामिण स्तर चिया पसल वा ५० हजार लगानी भएको होटल	३००	
२	५० हजार देखि १ लाख सम्म	५००	
३	१ लाख देखि २ लाख सम्म	८००	
४	२ लाख देखि ५ लाख सम्म	१०००	
५	२० लाख देखि २ लाख सम्म	१५००	
६	१ लाख देखि २ लाख सम्म	२५००	
७	१ लाख देखि २ लाख सम्म	३०००	

थ) संचार सेवा एफ.एम समेत :

क्र.सं.	विवरण	पारित दर	कैफियत
१	१ लाख सम्म	५००	
२	१ लाख देखि २ लाख ५० हजार सम्म	८००	
३	२ लाख २ लाख ५० हजार भन्द माथि	१०००	
४	एफ.एम रेडियो प्रसारण	२०००	

मोवाइल टावरको हकमा क्षमता र आकार बमोजिम सम्बन्धित कम्पनी सँग वार्ता गरी प्रति टावरका दरले शुल्क लाग्नेछ ।

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन २०७८

द) वित्तीय

क्र.सं.	विवरण	पारित दर	कैफियत
१	निजिक्षेत्र द्वारा संचालित वाणिज्य बैंक विदेशी विमा कम्पनी	१५०००	
२	विकास बैंक	१००००	
३	वित्तीय कम्पनीको मुख्य कार्यालय, बीमा कम्पनी	१००००	
४	मनि ट्रान्सफर लघु वित्तीय कम्पनी	३०००	
५	१ करोड सम्म कारोबार भएका सहकारी	२०००	
६	१ करोड देखि ३ करोड सम्म कारोबार भएका सहकारी	५०००	
७	३ करोड देखि ५ करोड सम्म कारोवार भएका सहकारी	७०००	
८	५ करोड देखि माथि कारोबार नोटः	१००००	
नोट : बचत तथा ऋणको कारोबार नगरी पूर्णतया कृषिमा आधारित सहकारीका हकमा वार्षिक शूल्क लिइने छैन ।			

गैर सरकारी अस्पताल नरसिङ्ग होम, क्लिनिक तथा ल्यावहरु लगायत स्वास्थ्य सेवासँग सम्बन्धित व्यवसायहरु :

क्र. सं.	विवरण	पारित दर	कैफियत
१	५ लाख सम्मको लागि	२५००	
२	५ लाख देखि २० लाख सम्मको	५०००	
३	२० लाख देखि १ करोड सम्मको	१५०००	
४	१ करोड देखि ५ करोड सम्मको	३००००	
५	५ करोड देखि माथि	५००००	
६	संस्थागत विद्यालय स्तरवृद्धि स्विकृती प्रतिक्षा	२०००	

न) तालिम तथा प्रशिक्षण केन्द्रहरु

क्र.सं.	विवरण	पारित दर	कैफियत
१	तालिम तथा अनुसन्धान, कम्प्युटर टाईपिङ्ग लगायत फोटोकपी समेत संचालन भई काम गर्नेहरुको हकमा कम्प्युटर तथा प्रशिक्षण, निजि क्षेत्रबाट दिईने शिक्षा तथा कोचिङ्ग सेन्टर आदि ।	१५००	

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन २०७८

प) मर्मत सेवा

क्र.सं.	विवरण	पारित दर	कैफियत
१	टेक्टर, बस, ट्रक, ह्या इंक्लीमेन्ट कार, जिप सवारी डेन्टिड मोटर पार्टस मिल मेसिनरी टायर रिसोलिङ्ग डाईनामाईट	२५००	
२	मोटरसाईकल	१०००	
३	रेडियो, घडि टि.भि. आदि ईलेक्ट्रोनिक सामान	१०००	
४	ग्यास चुलो सेल्स पम्प टायर पम्पपचर ग्यास बेलहिङ बक्सा मर्मत गर्ने साईकल रिक्सा लुगा सिउने मेसिन अन्य फोटोकपी व्याग	५००	

फ) अन्य सेवा

क्र.सं.	विवरण	पारित दर	कै
१	वैदेशिक रोजगारमा पठाउने संस्था, हाउजिङ्ग कम्पनी	२५०००	
२	उद्योग संघसंस्था आदिमा स्वदेशको लागि जनशक्ति सप्लाई गर्ने	२५००	
३	कलर ल्याब	१०००	
४	घरजग्गा खरिद बिक्री	१५०००	
५	विज्ञापन सेवा फोटो स्टुडियो	१०००	
६	ब्युटि पार्लर, केश श्रृंगार साईन बोर्ड पेन्टीङ्ग सैलुन नर्सरी	५००	
७	मासु (खसि, कुखुरा,रागा, बंगुर आदि) खुद्रा विक्रेता	१०००	
८	मासु (खसि, कुखुरा, रागा, बंगुर आदि) थोक विक्रेता	१५००	
९	पंचेवाजा	निशूल्क	
१०	वेण्ड बाजा	१०००	
११	सित भण्डार	५०००	
१२	टेण्ट हाउस	३०००	
१३	हाफ क्याटरीह	२०००	
१४	साईबर क्याफे	१५००	
१५	एग्रोभेट	१०००	
१६	कवाडी पसल थोक	५०००	
१७	कवाडी पसल खुद्रा	२५००	
१८	ढुवानी सेवा शाखा भएका	३५००	
१९	दुवानी सेवा शाखा	२५००	
२०	खाना मात्र	१५००	

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन ०७८

२१	सेरिड व्यवसाय	२५००	
२२	मेशिन राखि कपडा सिलाई	२०० थप एक मेनिस बराबर १००	
२३	पेट्रोलियम पदार्थ बेच्ने पम्प	न्युनतम ११००० प्रति मेशिन थप ३०००	
२४	ग्यास बिकी डिलर	१०००	
२५	भाडा वर्तन, जुत्ताचप्पल, कस्मेटिक, मनिहारी हेल्थकेयर कृतिम गहना, फेन्सी समेत खुद्रा विक्रेता	१२००	
२६	भाडा जुत्ताचप्पल, कस्मेटिक, मनिहारी हेल्थकेयर कृतिम गहना, फेन्सी समेत	१५००	
२७	डिपार्टमेन्टल स्टोर, रेष्टुरेण्ट, वेकरी विक्रेता	१५०००	
२८	डिपार्टमेन्टल स्टोर,	१००००	
२९	घर नक्शा सम्बन्धि कन्सल्टेन्सी व्यवसाय दर्ता	५०००	
३०	अन्य कन्सल्टेन्सी व्यवसाय दर्ता	३०००	
३१	रासायनिक मल विक्रेताको सूचि दर्ता	५००	

ब) उद्योग,

चक उद्योग, दाना उद्योग, फिनेल उद्योग, निर उद्योग, औषधि उद्योग, उत्पादनमुलक उद्योगको डिपो, सौर्य उत्पादन, मिश्रि, चकलेट उद्योग, पापड चिप्स उद्योग पाउरोटी उद्योग बरफ उत्पादन, झुल तथा पर्दा उत्पादन, तारजाली उत्पादन गर्ने, नानोकन उद्योग, काष्ट उद्योग, डेरी उत्पादन, चिनि उद्योग, डब्बा-बाल्टीन आदि बनाउने उद्योग, निर्माण उद्योग, खनिज उद्योग, सेलर तथा उर्जा मूलक उद्योग लगायतका उद्योगहरुको हकमा

क्र.सं.	विवरण	पारित दर	कैफियत
१	३ लाख सम्म	५००	
२	३ लाख देखि ५ लाख सम्म	१०००	
३	५ लाख १ देखि १० लाख सम्म	१२००	
४	१० लाख १ देखि २० लाख सम्म	१५००	द
५	२० लाख १ देखि १ करोड सम्म	३०००	
६	१ करोड १ देखि ५ करोड सम्म	१००००	
७	५ करोड भन्दा माथि	२००००	

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन ०७८

भ) ग्रील उद्योग हार्डवेयर तथा सुनचाँदीका गरगहना व्यवसाय

क्र.सं.	विवरण	पारित दर	कैफियत
१	१ लाख सम्म	५००	
२	२ लाख १ देखि ३ लाख सम्म	१०००	
३	३ लाख १ देखि ५ लाख सम्म	१५००	
४	५ लाख १ देखि १० लाख सम्म	२०००	
५	१० लाख १ देखि २० लाख सम्म	५०००	
६	२० लाख देखि माथि	८०००	

माथि उल्लेखित व्यवसायको हकमा अन्य निकायलाई गरीने सिफारीस बापतको दस्तूर थपलाग्ने छ । उल्लेखित सिफारिस बापतको दस्तुर तोकिए बमोजिम हुनेछ । माथि उल्लेखित नभएका अन्य उद्योगहरुका हकमा नगरकार्यपालिका पारित गरेका दररेटहरु लाई नै मान्यता दिईने छ ।

म) निजी शिक्षा सेवा/ निजी विद्यालयसँग सम्बन्धित

क्र.सं.	विवरण	पारित दर	कैफियत
१	नयाँ विद्यालय आवेदन	१०००	
२	नयाँ विद्यालय अनुमति		
२.१	बाल विद्यालय	३०००	
२.२	आधारभूत विद्यालय	५०००	
२.३	माध्यमिक विद्यालय	१००००	
३	थप कक्षा अनुमति	३०००	
४	विद्यालय ठाउँ / नाम परिवर्तन	५०००	
५	शिक्षा व्यवसाय कर वार्षिक		
५.१	बाल विद्यालय	३०००	
५.२	आधारभूत विद्यालय	५०००	
५.३	माध्यमिक विद्यालय	१००००	
५.४	अन्य शैक्षिक संस्था	५०००	

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन २०७८

य) वर्गीकरण नखुलेका व्यवसायहरु :

क्र.सं.	विवरण	पारित दर	कैफियत
१	आलु हरीयो तरकारी थोक बिक्री	७००	
२	खुद्रा तरकारी फलफुल पान पसल	३००	
३	माछा मार्ने पेशेवर (व्यवसाय)	१०००	

नोटः

१) माथि उल्लेखित किसिम उपरोक शीर्षकमा नपरेको व्यवसाय र उद्योगको किमिस हेरी माथिको करको दरमा नघट्ने गरी वार्षिक कर लिई व्यवसाय प्रमाण पत्र दिइने छ ।

२) नगरपालिकामा दर्ता भई सञ्चालनमा आएका फर्म पसल, उद्योग आदिलाई बन्द गर्नु पर्दा आवश्यकता अनुसार निरीक्षण गरी विगत वर्षको लाग्ने वक्यौता दस्तुर जरिवाना समेत असुल गरी व्यवसाय बन्द सिफारिस दिइने छ र सो को लगत अद्यावधिक राखिने छ ।

३) व्यवसायिक फर्म नामसारी गर्दा रु.१०००।- शुल्क लाग्नेछ ।

४) व्यवसायको किसिम निर्धारण गर्न आवश्यक भएमा सम्बन्धित नेपाल सरकारको निकायको कारोबार प्रमाणित विवरण माग गर्न सकिने र तोकिएको कर्मचारीबाट निरीक्षण प्रतिवेदनका आधारमा कर निर्धारण गरिने छ ।

(५) नगरपालिकालाई बुझाउनु पर्ने कर, शुल्क, भाडा आदि राजश्व बाँकी रहेमा नगरपालिकाबाट प्रदान गरिने सिफारिस लगायतका सेवाहरुबाट बञ्चित गरिने छ ।

(६) माथि उल्लेख हुन छुट भएका करहरुको हकमा ऐन तथा नियमावलीले तोकेको सिमा परिधिभित्र रहि नगरपालिकाले बेला बेलामा सूचना जारी गरी वा आई परेका बेला तोके बमोजिम हुनेछ

७) कर बक्यौतामा पहिलो एक वर्षको लागि १० प्र.श. दोश्रो वर्षको लागि १५ प्र श र यस भन्दा बढी अवधिको २५ प्रतिशत दण्ड जरिवाना लाग्नेछ ।

८) सम्पूर्ण व्यवसायहरुको व्यवसाय प्रमाण पत्र नवीकरण गर्दा सो व्यवसायको दर्तामा लाग्ने करको ७५ प्रतिशत रकम लाग्ने छ ।

(९) अपाङ्गता भएका महिला तथा पुरुष र एकल महिलालाई व्यवसायिक बनाउन प्रोत्साहन गर्ने उद्देश्यले व्यवसाय करमा ५०% छुट दिइने छ ।

(१०) संस्थागत विद्यालय बाहेक यस नगरपालिकाभित्र ३० जनाभन्दा बढी रोजगार दिने व्यवसायलाई व्यवसाय करमा १०० प्रतिशत छुट दिइने छ । रोजगार दिएको प्रमाणहरु स्थायी लेखानम्बर नागरिकता, नियुक्तिपत्र आदि कागजात प्रस्तुत गर्नु पर्नेछ ।

११) नगरपालिकाको लगानी अनुदानमा हुने विकास निर्माण कार्यको उपभोक्ता समितिमा चयन हुने पदाधिकारीहरुले अनिवार्य रुपमा नगरपालिकालाई बुझाउनु पर्ने कर दस्तुर आदि बुझाएको प्रमाण पेश गर्नु पर्नेछ ।

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन २०७८

अनुसूची - ५

जडिबुटी कवाडी र जीवजन्तु करका दरहरु :

क्र.सं.	विवरण	पारित दर	कैफियत
१	१ लाख सम्म	३००	
२	१ लाख १ देखि ३ लाख सम्म	५००	
३	३ लाख १ देखि ५ लाख सम्म	८००	
४	५ लाख १ देखि १० लाख सम्म	१०००	
५	१० लाख १ देखि २० लाख सम्म	३०००	
६	२० लाख देखि माथि	५०००	

अनुसूची- ६ सवारी साधन कर)

क्र.सं.	विवरण	पारित दर	कैफियत
१	इ रिक्सा	५००	
२	टाँगा, रिक्शा, ठेलागाडी	५००	
३	माथि उल्लेख भए बाहेकको सवारी साधनमा प्रदेश कानूनले तोके बमोजिम हुने		

अनुसूची - ७ (विज्ञापन कर)

क्र.सं.	विवरण	आ.व. २०७५/०७६ का लागि पारित		कैफियत
		नीजि स्थल	सार्वजनिक स्थल	
	हुलाकी राजमार्ग रंगेली रोड बजार बाहेकको स्थानमा	१०	२०	प्रति वर्ग फिट
२	बजार क्षेत्रका शाखा सडकहरूमा	५	१०	प्रति वर्ग फिट
३	व्यवसायिक व्यानर	१५०	२००	प्रति हप्ता
४	व्यावसायिक पोस्टर	२५	१००	प्रति हप्ता
५	व्यवसायिक प्रचार प्रसार गाडीबाट माइकिङ	१००		प्रति दिन
६	व्यवसायिक प्रचार प्रसार इ रिक्साबाट माइकिङ	२०		प्रति दिन

माथि वर्गीकरण गरिए बमोजिम प्रचार बोर्ड राख्न स्विकृति दिंदा बोर्ड राख्न खोजिएको स्थल सार्वजनिक भएमा वा सड़क मापदण्ड भित्र पर्ने भएमा सार्वजनिक र सो जग्गा नीजिभएमा वा सडक मापदण्ड भित्र नपर्ने भएमा नीजि मानी सोहि बमोजिम कर दस्तुर लगाईनेछ साथै स्थानीय व्यवसायिले बनाएको विज्ञापन वोर्डमा कर लिइने छैन । न.पा. सँग सम्झौता भई स्विकृत शर्तहरुको अधिनमा रही व्यावसायिक बोर्डहरु लगाउनु पर्नेछ । धूम्रपान, मद्यपान, सुर्ति सेवन आदी जस्ता अस्वस्थकर वस्तुहरुको व्यवसायिले बोर्डहरु लगाउन निषेध गरिएको छ । सडकको एक छेउबाट अर्को छेउ सम्म व्यानर टाँगेर राख्न पाइने छैन । सडक खनेर बिच बाटोमा गेट बनाउन पाइने छैन ।

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन २०७८

अनुसूची- ८ (मनोरञ्जन शुल्क)

क्र.सं.	विवरण	पारित दर	कैफियत
१	सिनेमा हल, सांस्कृतिक प्रदर्शन स्थल, थिएटर, गित, तथा मनोरञ्जन प्रदर्शन स्थलको प्रवेश शुल्कमा	१.५	प्रति टिकट
२	जादु, सर्कस, चटक आदिमा	१०००	प्रति दिन

अनुसूची ९ (बहाल बिटौरी शुल्क)

क्र.सं.	विषय	विवरण	पारित दर	कैफियत
१	माछा, मासु विक्रि सम्बन्धी	खसी बोका काटी विकि गर्ने		
		सुंगुर बंगुर काटी गर्ने		
		राँगा काटी चिकि गर्ने पसल		
		माछा विक्रि गर्ने पसल		
२	कपडा तथा जुत्ता चप्पलसँग सम्बन्धित व्यवसायमा	रेडिमेड सामान र थान कपडा विक गर्ने पसल		
		जुत्ता चप्पल विक्रि गर्ने पसल सानो		
		जुत्ता चप्पल बिक्रि गर्ने पसल ठुलो		
		जुत्ता चप्पल विकि सिलाई गर्ने पसल		
३	तरकारी तथा फलफूलसँग सम्बन्धित व्यवसाय	फलफुल नास्ता ठेलामा राखी बिक्रि गर्ने		
		साग सब्जि डोकामावा डालामा राखीविकि गर्ने		
		भारमा सब्जि बेचने		
		सिजन अनुसारको साग सब्जिबालु पसल ठुलो		
		सिजन अनुसारको साग सब्जिआलु पसल सानो		
		फलफुल साग सब्जिप्रति गाडा		
		फलफुल साग सब्जि प्रतिबोरा र अन्य साना फलफुल पसलमा		
४	खाद्यान्नसँग सम्बन्धित	चामल दाल अदुवा, लसुनक, खोर्सानी, प्याज आदि विक्रि गर्ने पसल		
		किराना पसल		
		माछा मासु तरकारी एकै ठाउँमा बिक्रि गर्ने पसल		
		माटाका भाडा बेच्ने पसल ठूलो		

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन २०७८

		माटाका भाडा बेच्ने पसल सानो		
५	परम्परागत सीप	कुचो कुनिया नाम्लो बेच्ने पसल		
		जडिबुटी राखी विक्रि गर्ने पसल		
		कपाल दारी काट्ने पसल		
६	पशुपंछी विक्रीसँग सम्बन्धित	जिउदो खसी बोका सुँगुर वंगुर बेच्नेलाई प्रति गोटा		
		जिउदो राँगा, भैसी बेच्नेलाई प्रतिगोटा		
		हाँस परेवा कुखुरा बेच्नेलाई प्रति गोटा		
७	अन्य व्यवसायर सम्बन्धित	चुरा धागो टिका श्रृँगार मनिहारी सँग सम्बन्धित		
		प्रचार प्रसार गरी व्यवसाय गर्ने		
		बाँस प्रतिवयल गाडा		
		बाँस प्रति ट्रक		
		फलामको औजार तथा सामान बेच्ने		
		भाँडाकुडा पसल		
		फोटोफ्रेमिङ		
		मर्मत कुकर टर्च छाता आदि		
		घेराबारा गरी जादु चटक नाच देखाउने		
		पिँग झुला आदि यस्तै प्रकारको खेल फलामको समान प्रयोग गरी		
		पिँग झुला आदि यस्तै प्रकारको खेल काठको समान प्रयोग गरी		

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन ०७८

अनुसूची १० (पार्किङ्ग शुल्क)

स्वदेशी सवारी साधनमा नगरपालिकाले लगाउने पार्किङ्ग शुल्क

क्र.सं.	विवरण	पारित दर	कैफियत
१	बस ट्रक लहरी र अन्य हेभी गाडी	५०	
२	माइक्रो बस कार जिप र अन्य साना चार चक्के गाडी	२०	
३	ठेला रिक्सा इ रिक्सा अटो भ्यान आदि भाडामा चल्ने गाडी	१०	
४	मोटरसाइकल	१०	
५	विदेशी जुनकुनै चारचक्के गाडी	१००	

अनुसूची ११ (सेवा शुल्क दस्तुर)

क) मूल्याङ्कन

क्र.सं.	विवरण	पारित दर	कैफियत
१	सम्पत्ति मूल्याङ्कन	०.१ प्र.श.	
२	आयश्रोत प्रमाणित	०.१ प्र.श.	

ख) सिफारिसहरुको हकमा

विषय	विवरण	पारित दर	कैफियत
घर र जग्गा सम्बन्धी सिफारिस	अपुतालि सिफरिस दस्तुर	१५००	एक विघा भन्दा माथि प्रति विघा थप रु. ३००
	निवेदन दस्तुर	१०	
	पक्कि घर प्रमाणित	५००	
	कच्ची घर प्रमाणित	२००	
	बसोबास प्रमाणित	२००	
	व्यवसायिक घर कोठा खोल्ने	१०००	
	आवासिय घर कोठा खोल्ने घर नामसारी	४५०	
	हकभोग तथा जोतभोग र छुट दर्ता सिफारिस	५००	एक विघा भन्दा माथि प्रति विघा रु. १००
	साना घरेलु उद्योगमा आगलागि सिफारिस	१०००	विम प्रयोजनका लागि अन्यका लागि निशुल्क

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन ०७८

	मझौला उद्योगमा आगलागि सिफारिस	२००००	बिमा प्रयोजनका लागि अन्यका लागि निशुल्क
	ठूलो उद्योगमा आगलागि सिफारिस	५००००	बिमा प्रयोजनका लागि अन्यका लागि निशुल्क
	सर्वसाधारणको घर टहरा आगलागि सिफारिस	निशूल्क	
	नक्सापास किताब दस्तुर	१०००	
	संघ संस्थाको बैंक खाता खोल्दा सिफारिस	१५०	
	व्यवसाय प्रमाणपत्र दस्तुर	१५०	
	पक्की घर कायम सिफारिस वा निर्माणाधिन रहेको सिफारिस	प्रतिवर्ग फूट १	
	टिनको छाना भएको कच्ची घर कायम सिफारिस	२००	
	कच्ची घर सिफारिस	१००	
	वैदेशिक रोजगारीमा मृत्यु हुनेको सिफारिस	नि:शुल्क	
	नम्बरी जग्गाको रुख काट्ने सिफारिस	५००	एक भन्दा बढी रुख भए प्रति रुख रु. २००
	सहुलियत काठको सिफारिस	१०००	दाउरा प्रयोजनको लागि भए प्रति ट्र्याक्टर रु. १०००
	विद्युत सिफारिस	२००	घर जग्गाको प्रमाण पेश गर्नु पर्ने

ग) अमिनबाट गरिने सबै प्रकारका सिफारिसहरु

विषय	विवरण	पारित दर	कैफियत
माग निवेदनको आधारमा जग्गा छुट्याउने काम	१ कट्ठा सम्म	२००	घर बनाउन किचलो परी जग्गा छुट्याउनु परेमा थप रु. ५००।
	१ कट्ठा भन्दा माथी ५ कट्ठा सम्म	३००	
	५ कट्ठा भन्दा माथी १० कट्ठा सम्म	५००	
	१० कट्ठा भन्दा माथी २० कट्ठा सम्म	१०००	
	१ विगाहा देखि माथी	२०००	
	जग्गा प्लटिङ्ग सिफारिस	८०० प्रतिकट्ठा	नयाँ प्लटिङ्गको हकमा

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन ०७८

दुरी प्रमाणित लगायतका अन्य अमिनसाग जोडिएका सिफारिसहरु	वैकिङ प्रयोजनका लागि	५००	
	सर्वसाधारण सँग जोडिएको सिफारिस	१००	
	किचलोपरी आएको हकमा	५००	
	माथि उल्लेखित बाहेकको हकमा	२००	

घ) उद्योग लगायतका सिफारिसहरु

क्र.सं.	विषय	विवरण	पारित दर	कैफियत
१	उद्योग दर्ता सिफारिस	चाउचाउ उद्योग	१५००	
		विस्कुट उद्योग	१५००	
		चप्पल उद्योग	१५००	
		सलाई उद्योग	१५००	
		प्लाई उद्योग	३०००	
		सस उद्योग	३०००	
		कपडा उद्योग	६००	
		बरफ उद्योग	६००	
		कन्फेसनरी उद्योग	२०००	
		काष्ठ उद्योग	२०००	
		स-मिल सहितको काष्ठ उद्योग	३०००	
		फर्निचर उद्योग	२०००	
		ग्यारेज	१०००	
		पेट्रोलपम्प	१००००	
		मट्टीतेल डिलर	२५००	
		स्टेशनरी उद्योग	२५००	
		डिस्टीलरी	५०००	
		हल्का पेय पद्धार्थ	२०००	
		प्लाष्टीक उद्योग	३०००	
		पाउरोटी उद्योग	१०००	
		ग्रील उद्योग	१५००	
		गलैचा उद्योग	५०००	
		गार्मेन्ट उद्योग	३०००	
		भुजिया उद्योग	१०००	
		इट्टा उद्योग आधुनिक भट्टा जडित	७०००	
		इट्टा तथा टायल आधुनिकयन्त्र	५०००	

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन २०७८

		जडान नगरेको		
		पशु आहार	५००	
		तामा अल्मुनियम जस्ता धातु उद्योग	१०००	
		प्रेस बाहेक प्रिन्टिङ	२५००	
		जुस उद्योग	१००	
		चुरोट विडि	५०००	
		वेदवास फर्निचर	५००	
		लुब्रिकेन्ट उद्योग	२००००	
		माथि उल्लेखित नगरिएका उद्योगका हकमा	६००-२०००	
२	निजि शिक्षण संस्था दर्ता एवं अन्य कामका लागि सिफारिस	पूर्व प्राथमिक	३०००	
		अधारभूत	५०००	
		माध्यमिक	१००००	
		क्याम्पस	२००००	
		प्राविधिक शिक्षण संस्था	१००००	
		स्तर बृद्धि सिफारिस (प्रतिकक्षा)	५०००	

ङ) घर नक्सापास दस्तुर

विषय	विवरण	पारित दर	कैफियत
घर नक्सापास दस्तुर	१००० वर्ग फुट सम्म नक्सापास गर्दा प्रतिवर्ग फुट	२	१. पटक पटक गरी नक्सापास गर्नेका हकमा कुल क्षेत्रफलका आधारमा कुन वर्गमा पर्ने हो सो निर्धारण गरी सोही वर्गको कर लगाउने
	१००१-१५०० सम्मको लागि	२.५	२. नक्सा संसोधन गर्दा कुल बुझाउनुपर्ने दस्तुर थप ३०% दस्तुर लिइनेछ ।
	१५०१-२५०० वर्ग फुट सम्मको लागि प्रतिवर्ग फुट	३	३. कामय भएको दस्तुरको ५०% धरौटी वापत न.पा. मा जम्मा गर्नुपर्ने छ । जुन निर्माण सम्पन्न भउको २ वर्ष भित्र सम्बन्धित घर धनीलाई

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन ०७८

			फिर्ता गरिने छ । २ वर्ष भित्र न आएमा कानुन बमोजिम सदर स्याहा गरिने छ ।
	२५०१-४००० वर्ग फुट सम्मको लागि प्रतिवर्ग फुट	४	४. न.पा.ले तोकेको सयमभित्र नक्सापास नगराएमा तोके बमोजम जरिवाना हुने छ ।
	४००० देखि माथि जतिसुकै भएपनि	६	५. आ.व. ०७४-०७६ भित्र घर नक्सापार नगराएका न.पा घोषणा हुनुपूर्व बनेका घरहरुलाई ०७५-०७६ का लागि पारित दस्तुरका दर लाग्ने छ र जरिवानावापत २५% थप दस्तुर लाग्नेछ ।
	पर्खाल प्रति रनिङ फिट	७	
	काठको घर वा गोठ घर प्रति वर्गफुट	२	
	भूइ तलामा पक्की दिवाल भई टिनको छाना भएको	३	
	न.पा. घोषणा हुनपुर्व निर्माण भएको घरहरुको हकामा	७५०	
घर नक्सा नामसारी दस्तुर	१००० वर्ग फिट सम्मको घर नक्सा नामसारी	१५००	घर जग्गाधनिको मृत्यु भई प्रचालित कानुन बमोजिम भएका संगोलका परिवारमा नामसारी गर्नपर्दा १००० वर्गफिट सम्मको घरमा रु ५०० सो भन्दामाथि जतिसुकै भएपनि १५०० लिइने छ ।
	१००१ देखि २००० वर्ग फिट सम्म	१५००	
	२००१ देखि ४००० सम्म	२३००	
	४००१ देखि ५००० सम्म	३०००	
	५००० देखि माथि प्रति वर्गफुट	४०००	
घर जग्गा निरिक्षण तथा सर्जमिन दस्तुर		२५०	न.पा.ले भवन संहिता लागु गरेपछि वा सो पूर्व परामर्श दाता वा छुट्टै कर्मचारीबाट नक्सा र निर्मित घरको भेरिफिकेसन संहिता पालनाका विषयमा फिल्डमा सहजीकरण गरेवापत छुट्टै तोकिएको दस्तुर लाग्ने छ ।

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन २०७८

च) विविध दस्तुर तथा सिफारिस

क्र.सं.	विवरण	पारित दर	कैफियत
१	लेआउट दस्तुर	१५०	
२	सार्वजनिक पूर्वाधार मर्मत दस्तुर	१००	
३	थ्रिफेज लाईन जडान सिफारिस	५००	
४	खानेपानीको धारा जडान	२००	
५	संस्था दर्ता सिफारिस	१०००	
६	सिनेमा हल खोल्ने सिफारिस	१००००	
७	मेला सर्कस अनुमति सिफारिस	२०००	
८	नक्सापास सम्बन्धी प्रमाणपत्र प्रतिलिपि	३००	
९	घरको नक्साको प्रतिलिपि	३००	
१०	अन्य प्रमाणपत्र	३००	
११	सम्पत्ति कर तिरेको रसिदको प्रतिलिपि	५०	

छ) अन्य सिफारिसहरु

क्र.सं.	विवरण	पारित दर	कैफियत
१	नाता प्रमाणित गर्ने	३००	
२	जन्ममिति प्रमाणित गर्ने (नक्कल)	३००	
३	विवाह प्रमाणित तथा अविवाहित प्रमाणित	५००	
४	अंग्रेजी माध्यम सिफारिस तथा प्रमाणित	५००	
५	बसाइसराइ प्रमाणित	५००	
६	मृत्यु प्रमाणित	निशूल्क	
७	घर पाताल प्रमाणित	२००	
८	व्यक्तिगत विवरण प्रमाणित	४००	
९	जिवितसँगको नाता प्रमाणित	५००	

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन ०७८

१०	हकवाला हकदार प्रमाणित	५००	
११	संरक्षक प्रमाणित गर्ने तथा संस्थागत र व्यवक्तिगत संरक्षक सिफारिस गर्ने	४००	
१२	कागज र मञ्जुरीनामा प्रमाणित गर्ने	२००	
१३	आर्थिक अवस्था कमजोर तथा विपन्नता प्रमाणित वा आर्थिक अवस्था वलियो वा सम्पन्नता प्रमाणित	कमजोर निशूल्क र बलियो ३००	
१४	नागरिता तथा नागरिताको प्रतिलिपि लिन को लागि सिफारिस गर्ने ।	२००	
१५	बहालकरको लेखाजोखा गर्ने ।	२००	
१६	मोही लगत कट्टीको सिफारिस	५००	
१७	घर जग्गा करको लेखाजोखा गरी सिफारिस गर्ने	१००	
१८	व्यवपार व्यवसाय बन्द भएको वा हुँदै नभएको सिफारिस	३००	
१९	निःशुल्क वा सशुल्क स्वास्थ्य उपचारको सिफारिस गर्ने	२००	
२०	मिलापत्रको कागजात गराउने निवेदन दर्ता सिफारिस	५०	
२१	समूह दर्ता सिफारिस	२००	
२२	घरबाट सिफारिस	५००	
२३	पूर्जामा घरकाय गर्ने सिफारिस	५००	
२४	नाम वा जन्म मिति संसोधन सिफारिस	२००	
२५	जग्गाधनी पूर्जा हराएको सिफारिस	३००	
२६	कित्ताकाट गर्ने सिफारिस	२००	
२७	नामसारी गर्ने सिफारिस	५००	
२८	जग्गाहरुको हक सम्बन्धमा सिफारिस	४००	

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन ०७८

२९	मृतक सँगको नाता प्रमाणित	४००	
३०	फोटो टाँस गर्ने (जग्गाधनी पुर्जामा) सिफारिस	३००	
३१	सर्जिमिन सबै प्रकारका	५००	
३२	उद्योग ठाउँसारी गर्ने सिफारिस	५००	
३३	जीवित रहेको सिफारिस	३००	
३४	विद्यालय खोल्ने सिफारिस	१०००	
३५	विद्यालयको कक्षा थप गर्न सिफारिस	१०००	
३६	विद्यालय ठाउसारी गर्न सिफारिस	१०००	
३७	पालनपोषणको लागि सिफारिस	२००	
३८	वैवाहिक अंगिकृत नागरिकता सिफारिस	१०००	
३९	कोठा खोल्न रोहवरमा बस्न सिफारिस	३००	
४०	प्रचलित कानुन बमोजिम प्रत्यायोजित अधिकार बमोजिमको अन्य सिफारिस वा प्रमाणित गर्ने	५००	
४१	उल्लेखित काममा थप मुचुल्का गर्नु परेमा	५००	
४२	चारकिल्ला प्रमाणित	५००	
४३	विभिन्न प्रमाणपत्रहरुको प्रतिलिपि शुल्क	३००	
४४	जिल्ला शिक्षक सहमति (जाने)	१०००	
४५	जिल्ला स्तर सरुवा सहमति (आउने)	२०००	
४६	विद्यालय शिक्षक सम्बन्धी सिफारिस सामुदायिक /निजी	१००/३००	
४७	नगरपालिका भित्र सरुवा सहमति सिफारिस	५००	

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन ०७८

ज) दण्ड जरिवाना

क्र.सं.	विवरण	पारित दर	कैफियत
१	नक्सापास गरी ४ लेवल सम्म भौतिक संरचना निर्माण गरेमा	३५%	
२	नक्सापास नगरी ४ लेवल भन्दा माथि निर्माण गरेमा	७० %	
३	नक्सापास नगरी घर निर्माण सम्पन्न गरेमा	सतप्रतिशत	
४	निश्चित तला वा निश्चित डिजाइनको अनुमुति लिई सो भन्दा फरक वनि वा फरक घर निर्माण गर्नेको हकमा	७० %	प्रस्तावित जरिवानामा नक्सा संसोधनको जगरिवाना समावेश गरिएको छैन
५	घर निर्माण गर्दा सामान जथाभावि सडकमा थुपार्नेका हकमा	१००-१५००	सडकमा पुगेको अवरोध र क्षतिको आधारमा
६	निशेधित क्षेत्रमा फोहोर फाल्नेको हकमा	५००-५०००	निषेधित क्षेत्र न.पा. ले तोक्ने सोको सूचना स्थानीय रेडियो र पत्रपत्रिका तथा माइकिंग मार्फत जानकारी गराइने छ ।
७	निशेधित प्लाष्टिक प्रयोग गर्नेका हकमा	१००-५००	प्लाष्टिक निषेधित क्षेत्र घोषणा भएपछि कार्यान्वयन हुने र सो को सूचना स्थानीय रेडियो पत्रपत्रिका मार्फत गराइने
८	जथाभावि चौपाया छोड्नेका हकमा	१०-५०	गाई भैसि र गोरुको ५० जरिवाना र खाना खर्च रु १०० प्रतिदिन बाछा बाछी पाडा पाडी को हकमा ५०% र उल्लेखित बाहेकका चौपायामा ३० र खाना खर्च १५ प्रतिदिन पाठापाठी लगाएको हकमा सोको ५०% ७ दिनभित्र सम्म चौपाया लिन नआएमा न.पा. ले लिलाम गर्ने छ ।
९	मालपोतको हकमा १ वर्ष सम्मको वक्यौताका लागि		न.पा. हुनुपूर्व देखि आ.व. ०७३/०७४ सम्मका लागि प्रति कट्ठा रु. १० का दरले
१०	मालपोटको हकमा २ वर्ष सम्मको वक्यौताको लागि		न.पा. हुनुपूर्व देखि आ.व. ०७३/०७४ सम्मका लागि प्रति

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन २०७८

			कट्ठा रु. १५ का दरले
११	मालपोतको २ वर्ष भन्दा बढी वक्यौताका लागि		न.पा. हुनुपूर्व देखि आ.व. ०७३/०७४ सम्मका लागि प्रति कट्ठा रु. २० का दरले
	व्यवसायको वक्यौता		३ वर्ष भन्दा माथिका वक्यौताको हकमा १५% जरिवाना लाग्नेछ ।

झ) व्यक्तिगत घटना दर्ता

व्यक्तिगत घटना दर्ता ऐन २०३३ र नियमावली २०३४ बमोजिम यस क्षेत्र भित्रका व्यक्तिगत घटनाबाट आउने राजश्व स्थानीय तहले आफै गर्न सकिने गरी भएको व्यवस्था बमोजिम देहाय बमोजिमका घटना दर्तामा देहाय बमोजिमको रकम सेवा शुल्क लाग्नेछ ।

क्र.सं.	विवरण		कैफियत
१	३५ दिन भित्र दर्ता भएका व्यक्तिगत घटना दर्ता		निःशुल्क
२	३५ दिन भित्र दर्ता भएका व्यक्तिगत घटना दर्ता		अन्यत्रबाट बसाई सराई गरी आएका र बसाइसराइ गर्नु पूर्व अन्यत्रबाट व्यक्तिगत घटना दर्ता गर्नुपर्नेमा सो नगरी बसाईसरी सो पछि यस न.पा. मा दर्ता हुने व्यक्तिगत घटना दर्ताको हकमा रु. १००
	१. जन्म दर्ता	१००	
	२. मृत्यु दर्ता	५०	
	३. विवाह दर्ता	३००	
	४. बसाइ सरी आउने	३००	
	५. बसाइ सरी जाने	३००	
	६. प्रतिलिपि सबै घटनाको	१००	
	७. सम्बन्ध विच्छेदको	३००	

सामाजिक परीक्षण प्रति २०७८

सुनवर्षी नगरपालिकाको आर्थिक ऐन, २०७७

सुनवर्षी नगरपालिकाको अर्थ सम्बन्धी प्रस्तावलाई कार्यान्वयन गर्न बनेको ऐन

सुनवर्षी नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७७।०७८ को अर्थ सम्बन्धी प्रस्ताव कार्यान्वयन गर्नको निमित्त स्थानीय कर तथा शुल्क संकलन गर्ने, छुट दिने तथा आय संकलनको प्रशासनिक व्यवस्था गर्न वाञ्छनीय भएकोले, नेपालको संविधानको धारा २२८ को उपधारा (२) बमोजिम सुनवर्षी नगर सभाले यो ऐन बनाएकोछ ।

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भः** (१) यस ऐनको नाम "आर्थिकऐन, २०७६ रहेकोछ । (२) यो ऐन २०७७ साल श्रावण १ गते देखि सुनवर्षी नगर क्षेत्रमा लागू हुनेछ ।

२. **सम्पत्ति कर :** नगरपालिका क्षेत्र भित्र अनुसूचि (१) बमोजिम एकिकृत सम्पति लगाइने र अस गरिनेछ ।

३. **भूमि कर (मालपोत)** : नगरपालिका क्षेत्रभित्र अनुसूची (२) बमोजिम भूमि कर (मालपोत) लगाइ र असूल उपर गरिनेछ ।

४. **घर जग्गा बहाल करः** नगरपालिका क्षेत्र भित्र कुनै व्यक्ति वा संस्थाले भवन, घर, पसल, ग्यारेज गोदाम, टहरा, छप्पर, जग्गा वा पोखरी पूरै आंशिक तवरले वहालमा दिएकोमा अनुसूची (३) बमोजिम घर जग्गा वहाल कर लगाइने र असूल गरिनेछ ।

५. **व्यवसाय करः** नगरपालिका क्षेत्र भित्र व्यापार, व्यवसाय वा सेवामा पूंजीगत लगानी र आर्थिक कारोवारका आधारमा अनुसूची (४) बमोजिम व्यवसाय कर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।

६. **जडिबुटि, कवाडी र जिवजन्तु करः** नगरपालिका क्षेत्र भित्र कुनै व्यक्ति वा संस्थाले जडिबुटी, वनकर कवाडी माल र प्रचलित कानूनले निषेध गरिएको जीवजन्तु वाहेकका अन्य मृत वा मारिएका जीवजन्तुको हाड, सिंग, प्वाँख, छाला जस्ता वस्तुको व्यवसायीक कारोवार गरेवापत अनुसूचि (५) बमोजिमको कर लगाइने र असुल उपर गरिनेछ ।

७. **सवारी साधन करः** नगरपालिका क्षेत्र भित्र दर्ता भएका सवारी साधनमा अनुसूची (६) बमोजिम सवारी साधन कर लगाइने र असुल उपर गरिनेछ । तर, प्रदेश कानुन स्वीकृत भई सो कानुनमा अन्यथा व्यवस्था भएको अवस्थामा सोहि बमोजिम हुनेछ ।

८. विज्ञापन कर नगरपालिका क्षेत्रभित्र हुने विज्ञापनमा अनुसूची (७) बमोजिम विज्ञापन कर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ तर, प्रदेश कानुन स्वीकृत भई सो कानुनमा अन्यथा व्यवस्था भएको अवस्थामा सोहि बमोजिम हुनेछ ।

९. मनोरन्जन करः नगरपालिका क्षेत्रभित्र हुने मनोरन्जन व्यवसाय सेवामा अनुसूची (८) बमोजिम व्यवसाय कर लगाइने र असुल उपर गरिनेछ । तर, प्रदेश कानुन स्वीकृत भई सो कानुनमा अन्यथा व्यवस्था भएको अवस्थामा सोहि बमोजिम हुनेछ ।

१०. बहाल बिटौरी शुल्क नगरपालिका क्षेत्रभित्र आफुले निर्माण रेखदेख वा संचालन गरेका हाटबजार पसल वा सरकारी जग्गामा अनुसूचि (९) मा उल्लेख भए अनुसार बहालविटौरी शुल्क लगाइने र असिल उपर गरिनेछ ।

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन २०७८

११. पार्किंग शुल्क नगरपालिका क्षेत्र भित्र कुनै सवारी साधन लाई पार्किंग सुविधा उपलब्ध गराए वापत अनुसुची (१०) बमोजिम पार्किंग शुल्क लगाइने र असुल उपर गरिनेछ ।

१२. सेवा शुल्क, दस्तुरः नगरपालिकाले निर्माण, संचालन वा व्यवस्थापन गरेका अनुसूची (११) मा उल्लिखित स्थानीय पूर्वाधार र उपलब्ध गराइएको सेवामा सेवाग्राहीबाट सोही अनुसूचीमा व्यवस्था भए अनुसार शुल्क लगाइनेछ ।

१३.कर छुटः यस ऐन बमोजिम कर तिर्ने दायित्व भएका व्यक्ति वा संस्थाहरुलाई कुनै पनि किसिमको कर छुट दिईनेछैन ।

१४. कर तथा शुल्क संकलन सम्बन्धि कार्यविधिः यो ऐनमा भएको व्यवस्था अनुसार कर तथा शुल्क संकलन सम्बन्धि कार्यविधि नगर कार्यपालिकाले तोके अनुसार हुनेछ ।

१५. नगरपालिकाले निर्माण, संचालन वा व्यवस्थापन गरेको स्थानीय पूर्वाधार वा उपलब्ध गराएको देहायको कुनै सेवा उपयोग गरे बापत सम्बन्धित सेवा प्रदायक वा सेवाग्राहीलाई सेवा शुल्क लगाउन सक्नेछ ।

क) सामुदायिक भवन, पुस्तकालय र त्यस्तै अन्य सेवा सुविधा ।

ख। फोहोरमैला व्यवस्थापन, सरसफाई, सडक बत्ती जस्ता सेवा सुविधा ।

(ग) शौचालय, पार्क, पर्यटकीय स्थल, हाटबजार, पशु बधशाला र त्यस्तै अन्य सुविधा ।

घ) सडक, बसपार्क, बत्ति जस्ता सेवा ।

ङ) अचल सम्पत्ति वा कुनै विषयको मुल्याङ्कन सम्बन्धी

च) सिफारिस सम्बन्धी कुनै पनि सेवा ।

छ) नगरपालिकाले माथि उल्लेखित सेवा सुविधा उपलब्ध गराउने वा प्रयोग गरेर सेवा शुल्क उठाउने कार्य गर्न वा व्यवस्थापन कर निजी क्षेत्र मार्फत गराउन सक्नेछ ।

ज) नगरपालिका संगको सिया नदी वा एकभन्दा बढी गाउँपालिका वा नगरपालिकालाई संचालन हुने सेवा व्यवसायमा शुल्क लगाउँदा सम्बन्धित गाउँपालिका वा नगरपालिका समन्वय गरिनेछ ।

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन ०७८

सुनवर्षी नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय मोरङ

आय व्ययको प्रक्षेपण आ.व. २०७७/०७८

शीर्षक	आ.व. २०७५/७६ को यथार्थ	आ.व. २०७६/७७ को संशोधित अनुमान	आ.व. २०७७/७८ को अनुमान
राजश्व	१३३९०	५७२५	५२३९७८
आन्तरिक श्रोत	१३३९०	५७२५	१५७८६४
१११३१ सम्पत्ति, बहाल तथा पट्टा वापतको आयमा लाग्ने कर	८०	२००	२००
११३१४ भूमिकर/मालपोत	२४०६	१६५०	८०००
११३२१ घरवहाल कर	२३६३	५००	५००
१३४११अन्य संस्थागत आन्तरिक अनुदान			४८४२
१४१५१ सरकारी सम्पत्तिको वहालबाट प्राप्त आय	१६१	१२५	१२५
१४२१९ अन्य सेवा शुल्क तथा बिक्री	३७६	४००	४००
१४२२१ न्यायिक दस्तुर	३	५०	५०
१४२४२ नक्सापास दस्तुर	२६१	५००	५००
१४२४३ सिफारिश दस्तुर	३२०२	१५००	२०००
१४५२९ अन्य राजस्व	३६०५	२००	३५०
१४६११ व्यवसाय कर	९२७	६००	१०००
राजस्व बाँडफाँडबाट प्राप्त रकम			१०५०६६
११४११ बाँडफोड भई प्राप्त हुने मूल्य अभिवृद्धि कर राजस्व बाँडफाँड संघीय सरकार			९७९६२
११४५६ बाँडफाँटवाट प्राप्त हुने सवारी साधन कर राजस्व बाँडफाँड प्रदेश सरकार			७१०४
अन्तर सरकारी वित्तीय हस्तान्तरण			४००९४५
संघीय सरकार			३८०८००
१३३११ समानिकरण अनुदान			१४९३००
१३३१२ शसर्त अनुदान चालु			२१२८००
१३३१४ विषेश अनुदान चालु			१२८००
१३३१६ समपुरक अनुदान चालु			३२००
१३३१८ अन्य अनुदान चालु			२७००
प्रदेश सरकार			२०१४५
१३३११ समानिकरण अनुदान			७६२४

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन ०७८

१३३१२ शसर्त अनुदान चालु			२५२१
१३३१६ समपुरक अनुदान चालु			१००००
वित्तीय संस्था (प्राप्ति)			०
जनसहभागिता			
व्यय			६६३८७५
चालु खर्च			३३४२१५
२११११ पारिश्रमिक			१५७७७६
२११२१ पोशाक			८२०
२११३२ महंगी भत्ता			२१६०
२११३४ कर्मचारी भत्ता			५६०
२११३५ कर्मचारी प्रोत्साहन तथा पुरस्कार			५४३६
२११३९ अन्य भत्ता			४७०
२११४१ पदाधिकारी बैठक भत्ता			१०००
२११४२ पदाधिकारीअन्य सुविधा			८६८८
२११४९ पदाधिकारी अन्य भत्ता			१००
२१२१२ कर्मचारीको योगदानमा निवृतभरण उपदान कोष खर्च			८००
२१२१३ कर्मचारीको योगदानमा आधारित विमा कोष खर्च			१५०
२१२१४ कर्मचारी कल्याण कोष			१०००
२१२१९ अन्य सामाजिक सुरक्षा खर्च			१००
२२१११ पानी तथा बिजुली			६००
२२११२सञ्चार महसुल			६०५
२२११३ सार्वजनिक उपयोगिताको सेवा खर्च			२००
२२२११ इन्धन (पदाधिकारी)			२४०
२२२१२ इन्धन (कार्यालय प्रयोजन)			१७३५
२२२१३ सवारी साधन मर्मत खच			१७९०
२२२१४ बिमा तथा नवीकरण खर्च			४००
२२२२१ मेशिनरी तथा औजार मर्मत सम्भार तथा सञ्चालन खर्च			८०२
२२२३१ निर्मित सार्वजनिक सम्पत्तिको मर्मत सम्भार खर्च			२०००

सामाजिक परिक्षण प्रतिवेदन ०७८

२२२९१ अन्य सम्पत्तिहरूको सञ्चालन तथा सम्भार खर्च			५६४
२२३११ मसलन्द तथा कार्यालय सामाग्री			९८८४
२२३१२ पशुपंक्षीहरूको आहार			३१०
२२३१३ पुस्तक तथा सामग्री खर्च			५२७४
२२३१४ इन्धन अन्य प्रयोजन			५०
२२३१५ पत्रपत्रिका, छपाई तथा सूचना प्रकाशन खर्च			२१००
२२३१९ अन्य कार्यालय संचालन खर्च			८६४
२२४११ सेवा र परामर्श खर्च			५०२
(२२४१२ सूचना प्रणाली तथा सफ्टवेयर संचालन खर्च			२२३०
२२४१३ करार सेवा शुल्क			१३६९७
२२४१४ सरसफाईसेवा शुल्क			२५०
२२४१९ अन्य सेवा शुल्क			५४४२
२२५११ कर्मचारी तालिम वर्ष			४००
२२५१२ सीप विकास तथा जनचेतना तालिम तथा गोष्ठी सम्बन्धी खर्च			८९५५
२२५२१ उत्पादन सामग्री/ सेवा खर्च			१६७०
२२५२२ कार्यक्रम खर्च			६२५०८
२२५२९ विविध कार्यक्रम खर्च			१५३०
२२६११ अनुगमन मूल्यांकन खर्च			१६९७
२२६१२ भ्रमण खर्च			१४७५
२२६१३ विशिष्ट व्यक्ति तथा प्रतिनिधि मण्डलको भ्रमण खर्च			६००
२२७११ विविध खर्च			१७०१
२२७२१ सभा सञ्चालन खर्च			८००
२५१२१ वित्तीय संस्थानहरूलाई चालु सहायता			१२५
२५२११ गैर वित्तीय व्यवसायहरूलाई चालु सहायता			१२६
२५३११ शैक्षिक संस्थाहरूलाई सहायता			१२९०
२५३१४ धार्मिक तथा सांस्कृतिक संस्था सहायता			१३५
२५३१५ अन्य संस्था सहायता			१०००
२६४२१ सरकारी निकाय, समिति, बोर्ड पूँजीगत			७४००

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन २०७८

निःशर्त अनुदान			
२६४२२ सरकारी निकाय, समिति, बोर्ड - पुजिगत सःशर्त अनुदान			२००
२७१११ सामाजिक सुरक्षा			१२३५
२७११२ अन्य सामाजिक सुरक्षा			१२९५
२७२११ छात्रवृत्ति			१८४१
२७२१२ उद्दार, राहत तथा पुनर्स्थापना खर्च			२६६०
२७२१३ औषधी खरिद खर्च			४११०
२७२१९ अन्य सामाजिक सहायता			९०
२८१४२ घरभाडा			१५००
२८१४३ सवारी साधन तथा मेशिनर औजार भाडा			९३
२८१४९ अन्य भाडा			१०८०
२८२११ राजश्व फिर्ता			१००
पुँजीगत खर्च			३२९६६०
३११११ आवासिय भवन निर्माण/खरिद			१५०
३१११२ गैर आवासीय भवन निर्माण / खरिद			३०८३०
३११९३ निर्मित भवनको संरचनात्मक सुधार खर्च			४००
३११२१ सवारी साधन			३२५०
३११२२ मेशिनरी तथा औजार			७२५५
३११२३ फर्निचर तथा फिक्चर्स			३९८५
३११३१ पशुधन तथा बागवानी विकास खर्च			६०२५
३११३५ पूँजीगत परामर्श खर्च			३९०६
३११५१ सडक तथा पूल निर्माण			१९८६३९
३११५३ विद्युत संरचना निर्माण			६११४
३११५४ तटबन्ध तथा बाँध निर्माण			२०००
३११५५ सिचाई संरचना निर्माण			२०३९८
३११५८ सरसफाई संरचना निर्माण			२००
३११५९ अन्य सार्वजनिक निर्माण			४५५५७
३११६१ निर्मित भवनको संरचनात्मक सुधार खर्च			८५०
३११७२ पूँजीगत अनुसन्धान तथा परामर्श			१००
बजेट बचत (+) / न्यून (-)	१३३९०	५७२५	(१३९८९७
गत वर्षको नगद मौज्दात			१३९८९७

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन २०७८

सुनवर्षी नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय मोरड
राजश्व तथा अनुदान प्राप्तिको अनुमान आ.व. २०७७/७८

शीर्षक	आ.व. २०७५/७६ को यथार्थ	आ.व. २०७६/७७ को संशोधित अनुमान	आ.व. २०७७/७८ को अनुमान
आय	१३३९०.२३२५६	५७२५	६६३८७५.८४६
राजस्व	१३३९०.२३२५६	५७२५	२६२९३०.८४६
आन्तरिक श्रोत	९७८५.२१५०४	५५२५	१५७५१४.४५६
सम्पत्ती तथा पट्टा बापतको आयमा लाग्ने कर	८०.६४२	२००	२००
भूमिकर/ मालपोत	२४०६.५१९५	१६५०	८०००
घरवहाल कर	२३६३.५४१	५००	५००
अन्य संस्थागत आन्तरिक अनुदान	०	०	४८४२
सरकारी सम्पतीको बहालबाट प्राप्त आय	१६१.७	१२५	१२५
अन्य सेवा शुल्क तथा बिक्री	३७६.६	४००	४००
न्यायिक दस्तूर	३.९	५०	५०
नक्सापास दस्तुर	२६१.७०३८१	५००	५००
सिफारिश दस्तुर	३२०२.६७७	१५००	२०००
व्यवसाय कर	९२७.९३१७३	६००	१०००
नगद	०	०	२५००
बैंक मौज्दात	०	०	१३७३९७.४५६
राजस्व बाँडफाँडबाट प्राप्त रकम	०	०	१०५०६६.३९
बाँडफाँड भई प्राप्त हुने मूल्य अभिवृद्धि कर राजस्व बाँडफाँड संघीय सरकार)	०	०	९७९६२.३९
बाँडफाँडबाट प्राप्त हुने सवारी साधन कर राजस्व बाँडफाँड प्रदेश सरकार	०	०	७१०४
अन्य आय	३६०५.०१७५२	०	३५०
अन्य राजस्व	३६०५.०१७५२	०	३५०
अन्तर सरकारी वित्तीय हस्तान्तरण	०	०	४००९४५
संघीय सरकार	०	०	३८०८००
अन्य अनुदान चालु	०	०	२७००
विषेश अनुदान चालु	०	०	१२८००
शसर्त अनुदान चालु	०	०	२१२८००
समपुरक अनुदान चालु	०	०	३२००
समानिकरण अनुदान	०	०	१४९३००
प्रदेश सरकार	०	०	२०१४५
शसर्त अनुदान चालु	०	०	२५२१
समपुरक अनुदान चालु	०	०	१००००

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन २०७८

समानिकरण अनुदान	०	०	७६२४
वैदेशिक	०	०	०
जनसहभागिता	०	0	०

सुनवर्षी नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, मोरङ
व्यय अनुमान आ.व. २०७७/७८

सिं. नं.	संकेत/ शीर्षक	आ.ब. २०७७/ ७८ को अनुमान	श्रोत						
			आन्तरिक श्रोत	अन्तर सरकारी वित्तीय हस्तान्तरण			ऋण	जन सह भागिता	वैदेशिक
				नेपाल सरकार	प्रदेश सरकार	स्थानीय सरकार			
चालु खर्च		३३४२१५।५४	१३९८७४।४२	१९१८२०	२५२१	०	०	०	०
१	२१११०/ नगदमा दिइने पारिश्रमिक र सुविधा	१५७७७६।४२	२२६२३।४२	१३५१५३	०	०	०	०	०
२	२११२०/ जिन्सी वा जिन्सी बापत कर्मचारी दिइने पारिश्रमिक सुविधा	८२०	८००	२०	०	०	०	०	०
३	२११३० / कर्मचारी भत्ता	८६२६	८६२६	०	०	०	०	०	०
४	२११४०/ पदाधिकारी भत्ता तथा अन्य सुविधा	९७८८	९७८८	०	०	०	०	०	०
५	२१२१० कर्मचारीको सामाजिक सुरक्षा ख	२०५०	१९५०	०	१००	०	०	०	०
६	२२११०/सेवामहसुल	१४०५	१३९८	७	०	०	०	०	०
७	२२२१०/सवारी साधनको संचालन तथा सम्भार खर्च	४१६५	४१६५	०	०	०	०	०	०
८	२२२२० /मेसिनरी तथा औजार संचालन	८०२	७६०	४२	०	०	०	०	०

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन ०७८

	तथा संभार खर्च								
९	२२२३०/निर्मित सार्वजनिक सम्पत्तिको संभार खर्च	२०००	२०००	०	०	०	०	०	०
१०	२२२९० अन्य सम्पत्ति हरुको संचालन तथा संभार खर्च	५६४	३७५	१८९	०	०	०	०	०
११	२२३१० कार्यालय समान तथा सेवाहरु	१८४८२	१२२८०	६२०२	०	०	०	०	०
१२	२२४१० परामर्श तथा अन्य सेवा शुल्क	२२१२१	१६८२७	५२९४	०	०	०	०	०
१३	२२५१० तालिम तथा गोष्ठी	९३५५	८५१०	८४५	०	०	०	०	०
१४	२२५२० उत्पादन सामाग्री सेवा तथा अन्य कार्यक्रम खर्च	६५७०८	२२३७२	४०९१५	२४२१	०	०	०	०
१५	२२६१०अनुगमन मूल्यांकन र भ्रमण खर्च	३७७२	३५०५	२६७	०	०	०	०	०
१६	२२७१० विविध खर्च	१७०१	१७०१	०	०	०	०	०	०
१७	२२७२० सभा सञ्चालन खर्च	८००	८००	०	०	०	०	०	०
१८	२५१२०/वित्तीय संस्थाहरुलाई सहायता	१२५	१२५	०	०	०	०	०	०
१९	२५२१०/गैर वित्तीय व्यवसायहरुलाई सहायता	१२६	१२६	०	०	०	०	०	०

२०	२५३१०/अन्य सामाजिक	२४२५	२४२५		०	०	०	०	०

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन ०७८

	संस्थालार्य सहायता								
२१	२६४२०/पूँजीगत अनुदान	७६००	७६००		०	०	०	०	०
२२	२७११०/सामाजिक सुरक्षा	२५३०	२५३०		०	०	०	०	०
२३	२७२१०/समाजिक सहायता	८७०१	५८१५		०	०	०	०	०
२४	२८१४०/ भाडा	२६७३	२६७३		०	०	०	०	०
२५	२८२१०/फिर्ता बचत	१००	१००		०	०	०	०	०
पूँजीगत खर्च		३२९६६०.४२६	१२३०५६.४२६	१८८९८०	१७६२४	०	०	०	०
१	३१११०/भवन तथा संरचना	३१३८०.१४८	२८५८०.१४८	२८००	०	०	०	०	०
२	३११२०/सवारी साधन, मेसिनरी औजार, फर्निचर्स तथा फिक्चर्स	१४४९०	१११११०	३३८०	०	०	०	०	०
३	३११३०/अन्य पूँजीगत खर्च	९९३१.३९	५४३१.३९	४५००	०	०	०	०	०
४	३११५०/सार्वजनिक निर्माण	२७२९०८.८८८	७६९८४.८८८	१७८३००	०	०	०	०	०
५	३११६०/निर्मित सरचनाको सुधार खर्च	८५०	८५०	०	०	०	०	०	०
६	३११७०/पूँजीगत सुधार खर्च	१००	१००	०	०	०	०	०	०
	वित्तीय	०	०	०	०	०	०	०	०
	कूल जम्मा	६६३८७५.८४६	२६२९३०.८४६	३८०८००	२०१४५	०	०	०	०

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन ०७८

सुनवर्षी नगरपालिका

डाइनियाँ, मोरङ

प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम

आ.ब. २०७७/७८ को लागी रोजगारमुलक आयोजनाहरुको नामावली

क्र.सं.	वडा नं.	आयोजनाको नाम	अनुमानित रकम	कैफियत
१	१	१. टंक बहादुर बिष्टको घर हुँदै जयबहादुर श्रेष्ठको घर पुर्व तलेलि टोल कुमार राइको घरसम्म सडक स्तरोन्नति	५०००००	
		२. रत्न आधारभुत विद्यालयको कम्पाउण्ड घेराबेरा ।	४५००००	
		३. मर्चनिया देखि झोलुङ्गेपुल सम्म जोड्ने सडक स्तरोन्नति	४०००००	
		४. पिपल चोक सन्त बहादुर लिम्बुको घरदेखि पिपल चोक सम्म जोड्ने सडक स्तरोन्नति ।	५०००००	
		५. वडा स्तरीय नाला तथा सडक मर्मत सम्भार	५०००००	
२	२	१. हाटबजार तथा तरकारी फलफुल संकलन तथा विक्रि केन्द्र निर्माण ।	५०००००	
		२. विश्वलचोक देखी खैरवारि बक्राहा बाँध सम्म सडकको दुवैतिर वृक्षारोपण	४५००००	
		३. खैरवार पूर्व काहा नदि नियन्त्रण ।	४०००००	
		४. अमरदह बजारमा सार्वजनिक शौचालय निर्माण	५०००००	
		५. वडा स्तरीय नाला तथा सडक मर्मत सम्भार	५०००००	
३	३	१. वडाको सार्वजनिक स्थानमा पार्क तथा सार्वजनिक शौचालय निर्माण ।	४०००००	
		२. बामनडोममा तरकारी तथा फलफुल संकलन तथा बिक्रि केन्द्र निर्माण ।	५०००००	
		३. सरस्वती आधारभुत विद्यालयमा खेलमैदान निर्माण ।	५०००००	
		४. पिपल चौक राधाकृष्ण मन्दिर दक्षिण वडा नं ३ को	४०००००	

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन ०७८

		सिमानासम्म सडकको दुबैतिर वृक्षारोपण ।		
		५. वडा स्तरीय नाला तथा सडक मर्मत सम्भार	५०००००	
४	४	१. गोलगाँउ स्कुल देखि पश्चिम गोपी कामत सम्म बाटो बिस्तार ।	५०००००	
		२. प्रकाश यादवको घरदेखि उत्तर मलामीघाट सम्म बाटो बिस्तार ।	५०००००	
		३. सुरत काठेपुल देखी पुर्व दक्षिण डोमा गन्गाइको घरसम्म बाटो बिस्तार ।	५०००००	
		४. सुरत ईस्लाम मियाको घरदेखी पुर्ब दरपलाल राजवंशीको घरसम्म बाटो बिस्तार ।	५०००००	
		५. वडा स्तरीय नाला तथा सडक मर्मत सम्भार	५०००००	
५	५	१. रंगेली सिमानादेखी रामघाट बाटो सम्म सडक स्तरोन्नती ।	५०००००	
		२. मरियापोखरी देखी बनकोल कालोपत्रे सम्म सडक स्तरोन्नती ।	४०००००	
		३.मेघनाथको घरदेखी विशेश्वर दासको घरसम्म सडक स्तरोन्नती ।	४५००००	
		४. हर्षचनको पोखरी देखी दक्षिण पूर्व चन्दन दासको घरसम्म सडक स्तरोन्नती ।	५०००००	
		५. वडा स्तरीय नाला तथा सडक मर्मत सम्भार	५०००००	
६	६	१. वडा कार्यालय अन्तर्गत सार्वजनिक शौचालय निर्माण	४०००००	
		२. अजय मण्डलको घरदेखी बक्राहाबाँध सम्म सडक स्तरोन्नती ।	५०००००	
		३. कार्की डाँडादेखी संगम पौडेलको घरसम्म सडक विस्तार	४५००००	
		४. गजाधर मा.बि. को अधुरो भवन निर्माण ।	५०००००	
		५. वडा स्तरीय नाला तथा सडक मर्मत सम्भार	५०००००	

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन ०७८

७	७	१. डा'गिकुढेली खानेपानि तथा सरसफाइ आयोजना बिस्तार	४०००००	
		२. वडा स्तरीय नाला तथा सडक मर्मत सम्भार	५०००००	
		३. प्रहरी चौकी देखी पुर्व नदिसम्मको सडक स्तरोन्नती ।	४५००००	
		४. जनता आधारभुत विद्यालय तथा बरडंगा मा.बि. को मर्मत सम्भार ।	५०००००	
		५. वडा स्तरीय नाला तथा सडक मर्मत सम्भार	५०००००	
८	८	१. खरेबारी समसान घाटको घेराबेरा तथा टहरा निर्माण	५०००००	
		२. नजरिया मदर्शा हरिश्चनगढीको घेराबेरा ।	५०००००	
		३. वडा नं ८ को कार्यालयदेखी लक्ष्मी मण्डलको घरसम्म सडक स्तरोन्नति तथा नाला निर्माण ।	५०००००	
		४. बिश्वकर्माको कब्रिस्थानको घेराबेरा ।	५०००००	
		५. वडा स्तरीय नाला तथा सडक मर्मत सम्भार	५०००००	
९	९	१. वडा नं ९ खानेपानिबाट दक्षिण झुवरिदेवी पर्यटन स्थान जाने बाटो निर्माण ।	५०००००	
		२. डाइनिया गुद्रिबजार निर्माण ।	५०००००	
		३. कब्रिस्थान रिङरोड हिरालाल सहनिको घरहुँदै हकुलाल सिंह र अर्जुन साहको घरजाने बाटो निर्माण ।	५०००००	
		४. हुलाकी मार्ग अन्तर्गत चन्दनखाडी टोलसम्म सडक स्तरोन्नती ।	५०००००	
		५. वडा स्तरीय नाला तथा सडक मर्मत सम्भार	५०००००	
		जम्मा	२०९०००००	

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन २०७८

अनुसूची-२ को ५ संग सम्बन्धित
सामाजिक जिम्मेवारी तथा कार्य सम्पादनको लेखाजोखा

सामाजिक जिम्मेवारीको क्षेत्र	आ.व.०७७०७८ को अवस्था	प्रयास	उपलब्धि
स्वास्थ्य क्षेत्र			
स्वास्थ्य चौकी एक घण्टा भित्र पैदल वा यातायातको पहुँच भएको घरधुरी संख्या	आधा घण्टा भन्दा कममा पुग्छन् ।	२१ वटा खोप केन्द्र, १५ वटा गाउँघर क्लिनिक, ४ वटा हेल्थपोष्ट, ५ वटा आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र, १ वटा बर्थिङ सेन्टर, १ वटा आइसोलेसन सेन्टर सम्म सहज यातायातको पहुँचको लागि बाटो ग्राभेल, पिच, कल्भर्ट निर्माण, सडक मर्मत सम्भारका लागि स्तरोन्तती लगायतका कार्य भएको ।	दिगो विकासका लक्ष्य अनुरुप नीति तथा कार्यक्रमहरू निर्माण भएको ।
५ बर्ष मुनिका बालबालिकाहरुको शिशु मृत्युदर/बालमृत्यु दर (प्रतिहजार जीवित जन्ममा) प्रतिशत	शुन्य रहेको ।	बि.सी.जि देखी रुबेला दोश्रो सम्मका सबै खोपहरू नियमित रुपमा सञ्चालन गरिएको । सुनौलो हजार दिन कार्यक्रम संचालन गरिएको । खोप कार्यक्रम संचालन गरिएको । नव शिशु जाँच कार्य गरिएको । फोलिक एसिड चक्की वितरण गरिएको । सि.बि.आर मार्फत सुत्केरी आमा र नव शिशु जाँच पर्ताल गरिएको । जन्म पश्चात सुत्केरी आमा तथा नवजात शिशुको (Postnatal Chekup) जाँच पर्ताल कार्य गरिएको । पोषण सम्बन्धि कार्यक्रम संचालन गरिएको । सुरक्षित प्रसूतिका लागि BEOC Monitoring क्लिनिकल अपडेट गरी सुत्केरी तथा नवजात शिशुलाई न्यानो झोला बितरण जस्ता कार्यक्रम संचालन भएको ।	खोपाको पहुँच रहेको, ड्रपआउट बच्चाहरुको समेत खोजी भएको ।
खोपमा पहुँच भएको जनसंख्या (एक) बर्ष मुनिका बालबालिकाको आधारमा	खोपमा पहुँच शत प्रतिशत । पूर्ण खोप ७१%	कोभिड १९ को महामारीमा पनि नियमित खोप कार्यक्रम संचालन गरिएको । कोभिड १९ को महामारीमा पनि राष्ट्रिय खोप अभियान संचालन गरिएको । २१ वटा खोप केन्द्र मार्फत खोप संचालन गरिएको । ड्रप आउट (एउटा खोप लगाएका र थप खोपका लागि सम्पर्कमा नआएका बच्चाहरुको खोजी गरिएको । खोप कार्यक्रमको समिक्षा गरिएको ।	खोप तर्फका कार्यक्रमहरु पूर्ण रुपमा प्रभावकारी रहेको । नियमित खोपका कारण कुनै बच्चा बन्चित नभएको ।
४ पटक गर्भवती जाँच गरिएको महिलाको संख्या /प्रतिशतमा	पहुँच ८१% रहेको प्रोटोकल गर्भवती जाँच भने २७% रहेको ।	सबै स्वास्थ्य संस्थाबाट गर्भवती जाँच सेवा उपलव्ध गराइएको । प्रोट्रेबल भिडियो एक्सरे मेसिन मार्फत जाँच गरिएको । फोलिक एसिड वितरण गरिएको । आइरन, क्याल्सियम चक्की वितरण गरिएको ।	४ पटक गर्भवती जाँच गराउनु पर्छ भन्ने सोचाको विकास भएको । मातृ मृत्युदरमा कमि आएको ।

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन ०७८

दक्ष प्रसूतिकर्मीबाट प्रसूति गरिएका महिलाको संख्या /प्रतिशतमा	१.४%	SBA (जाँच पर्ताल) तालिम प्राप्त दक्ष स्वास्थ्यकर्मीबाट सुनवर्षी नगरपालिका अन्तरगतका १ वटा बर्थिङ् सेन्टरबाट निरन्तर सेवा प्रवाह गरिएको । आमा सुरक्षा तथा प्रजनन स्वास्थ्य सम्बन्धि कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको ।	स्थानीय स्तरमा दक्ष प्रसुतीकर्मीबाट सुत्केरी गराउने नभएपनि शहर केन्द्रित अस्पतालहरुनै सुत्केरी गराउने गरेको र गाउँमा सुत्केरी गराउनेको संख्या नरहेको ।
झाडा पखालाबाट मृत्यु हुने बालबालिका संख्या	शुन्य रहेको ।	प्रत्येक घरमा शौचालय निर्माण गरि सकिएको । खुल्ला दिसा मुक्त नगरपालिका घोषणा जस्ता कार्यक्रम संचालन गरिएको । पानी तथा खानेकुराबाट सर्ने रोगहरुको विषयमा समुदायस्तरमा विभिन्न स्वास्थ्य संस्था, स्वास्थ्यकर्मी र स्वास्थ्य स्वयम् सेविकाहरुबाट जनचेतनामुलक कार्यक्रम संचालन गरिएको ।	स्वास्थ्य तथा सरसफाई प्रति बढ्दो चेतनाको कारण यस रोगका कारण मृत्यु हुनेको संख्या नभेटीएको ।
शिक्षा क्षेत्र			
आधा घण्टा भित्र आधारभुत विद्यालय नपुग्ने बालबालिकाको संख्या	शुन्य रहेको	सडक पूर्वाधारका क्षेत्रमा ठूलो लगानी गरिएको । शिक्षा क्षेत्रको सशर्त, प्रदेश सरकार र स्थानीय सरकार मार्फत सडक, भवन र शैक्षिक सुधारका कार्यक्रमहरु गरिएको । बालबिकास केन्द्रहरुलाई सक्रिय बनाइएको ।	सडक पूर्वाधारमा गरिएको लगानीका कारण आधारभूत तहमा आधा घण्टाभित्र बालबालिकाको पहुँच रहेको ।
बाल शिक्षामा खुद भर्नादर	शत प्रतिशत	विद्यालय मार्फत अभिभावक सचेतना कार्यक्रम संचालन गरिएको । दिवा खाजा कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको । बालबिकास केन्द्रहरुलाई सक्रिय बनाइएको । बालबिकास केन्द्रका लागि अंग्रजी माध्यमको पाठ्यपुस्तकको व्यवस्था गरिएको ।	सिकाई उपलब्धीमा सुधार भई बाल शिक्षामा भर्नादर बढेको ।
प्राथमिक विद्यालयमा पहुँच नभएका सो उमेर समूहका बालबालिका संख्या वा प्रतिशत ।	विद्यालय बाहिर बालबलिका नरहेको ।	विद्यालय मार्फत अभिभावक सचेतना कार्यक्रम संचालन गरिएको । दिवा खाजा कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको ।	सबै विद्यालय उमेर समुहका बालबालिका विद्यालयमा भर्ना भएको ।
कक्षा १ मा खुद भर्नादर छात्र/छात्रा	यकिन तथ्याक नभएको ।	विद्यालय मार्फत अभिभावक सचेतना कार्यक्रम संचालन गरिएको । दिवा खाजा कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको । दलित तथा अपांग छात्रबृतिका कार्यक्रमहरु संचालन गरिएको । छात्रावृत्तिको कार्यक्रम संचालन गरिएको । अंग्रजी माध्यमका पुस्तक वितरण गरिएको ।	उमेर समुहका सबै बालबालिका विद्यालय गएका । दिवा खाजा कार्यक्रमको व्यवस्थाबाट राम्रो प्रतिफल हात परेको ।
आधारभूत तहमा कक्षा छोड्ने कक्षा दोहोऱ्याउने र कक्षा उत्तीर्ण हुने दर	उत्तिर्णदर १०० प्रतिशत ।	दिवा खाजा कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको । तालिम प्राप्त शिक्षकको व्यवस्था गरिएको । बाल मनोविज्ञान, खेलकुद, अतिरिक्त क्रियाकलापका कार्यक्रमहरू संचालन गरिएको ।	कक्षा छोड्ने दर न्यून रहेको, कक्षा दोहोऱ्याउने दर शुन्य रहेको र उत्तिण दर शतप्रतिसत रहेको ।

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन २०७८

आधारभूत तहमा तालिम प्राप्त शिक्षक संख्या	९४ प्रतिशत भन्दा माथि	आवश्यकताको आधारमा तालिमको व्यवस्था भएको ।	कोभिड १९ को कारण यस वर्ष भने ठोस कार्यक्रम गर्न नसकिएको
प्रतिकक्षा कोठा विद्यार्थी संख्या ।	२५ जना	विद्यालयहरुमा विद्यार्थीको चापलाई हेरी आवश्यक पूर्वाधार निर्माणको कार्य भएको साथै न्यून विद्यार्थी भएका विद्यालयहरुलाई मर्ज गर्दै लैजाने नीति अवलम्बन गरिएको ।	प्रति कक्षा कोठा विद्यार्थी अनुकुलन रहेको ।
स्थानीय तहबाट सहयोग भएका विद्यालय संख्या	आवश्यकताका आधारमा गरिएको ।	अतिरिक्त क्रियाकलाप, भवन पूर्वाधार, लैगिक, मैत्री शौचालय निर्माण, खेलकुद मैदान, कम्पाउन्ड वाल निर्माण । विद्युत, पङ्खा जडान, कम्प्युटर खरिद, मर्मत इन्टरनेटको व्यवस्था गरिएको ।	पूर्वाधार तर्फ आवश्यकताका आधारमा स्थानीय तहले सहयोग गर्दै गरेको पाइयो ।
दलित बालबालिकाको शिक्षमा पहुँच	बृद्धि हुँदै गएको	आधारभूत तह देखी कक्षा १२ सम्मका छात्र छात्रालाई छात्रवृति प्रदान गरिएको ।	शिक्षामा पहुँच बढ्दै गएको ।
खानेपानी तथा सरसफाई			
स्वच्छ पानी पुगेको परिवार संख्या वा प्रतिशत	पालिका भित्रका अधिकांस नागरिक ट्युबेलको पानी पिउन बाध्य छन् ।	खानेपानीका लागि ट्युबेल वितरण गरिएको । शुद्ध पिउने पानीका लागि ओभरहेड टंकी निर्माणको पहल सुरु गरिएको ।	शुद्ध पिउने पानी वितरण तर्फ नीति निर्माण भएको ।
शौचालय भएको विद्यालयको संख्या वा प्रतिशत	शत प्रतिशत	सबै विद्यालयहरुमा शौचालय निर्माण भएको । सबै घरपरिवारमा एक घर एक चर्पी निर्माण प्रक्रिया पुरा भई खुल्ला दिशामुक्त नगरपालिका घोषणा भएको ।	खुल्ला दिशामुक्त नगरपालिका घोषणा भएको ।
खानेपानी सुविधा भएको प्राथमिक विद्यालय संख्या	शत प्रतिशत	सबै विद्यालयहरुमा पिउने पानीको सुविधा भएको ।	पिउने पानीको पहँच स्थापित भएको ।
शौचालय भएको परिवार संख्या	९५ प्रतिशत	अधिकांश घरहरुमा शौचालय निर्माण भएको । खुला दिसामुक्त नगरपालिका घोषणा गरिएको ।	२ परिवारले एक शौचालयका कारण शतप्रतिशत नभएको ।
सुधारिएको चुलो भएको परिवार संख्या	-	सुधारिएको चुलो तथा बायोग्याँस जडान कार्यलाई तिब्रताका साथ कार्य गरिएको ।	सुधारिएको चुलो तथा बायोग्याँस निर्माणमा व्यापक सुधार भएको ।
महिला, बालबालिका तथा समावेशी क्षेत्र			
बाल बिवाहको संख्या	शुन्य रहेको	बाल विवाह विरुद्धको सचेतनामूलक अभियान संचालन गरिएको । वडा स्तरिय बाल क्लब र पालिका स्तरको बाल सञ्जाल गठन भएको ।	भारतसंग खुला सिमाका कारण लुकीछिपी बिवाह गरि जाने र ल्याउने कार्यले केही प्रतिशत

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन २०७८

		भारतसंगको नजिक सिमाना जोडिएको हुनाले बेटी बचाउ अभियान अन्तरगत जनचेतनामूलक सन्देश तथा तालिम संचालन गरिएको ।	बालबिवाह भएको भएपनि रेकर्ड भने नभएको ।
सामाजिक बिकृति र बिसंगती	छिटफुट रहेको	विभिन्न सामाजिक बिकृति र विसंगती सम्बन्धी गोष्ठी जस्ता कार्यक्रमहरु संचालन गरिएको । बालविवाह बालबालिकामा हुने विरुद्धका सचेतना कार्यक्रम संचालन गरिएको । महिला हिंसा बिरुद्धको १६ दिने अभियान कार्यक्रम संचालन गरिएको । कुरीति, कुप्रथा, लैङगिक हिंसा, मानव बेचबिखन तथा ओसार पसार बिरुद्धका सचेतना कार्यक्रम संचालन गरिएको । यौनजन्य दुव्यवहार, श्रम शोषण, दाइजो प्रथा बिरुद्धका कार्यक्रमहरु संचालन गरिएको ।	चेतना स्तरमा सुधार हुदै गएको ।
सामाजिक सुरक्षा (जेष्ठ नागरिक, एकल महिला, अपांग, पिछडिएको क्षेत्र तथा लोपोन्मुख जाती)	सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रमले सबैलाई समेटेको ।	सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रले समाजमा रहेका जेष्ठ नागरिक, एकल महिला, अपांगता, पिछडिएको क्षेत्र तथा लोपुन्मुख जातीलाई सामाजिक सुरक्षाका कार्यक्रम संचालन गरिएको । माध्यमबाट साथै स्वास्थ्य उपचार लगायतका कार्यक्रमबाट सरकारको अनुभूति दिलाउन सफल भएको । महिला सशक्तिकरणका कार्यहरु भएको । महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक, अपांगता, लोपोन्मुख जातीहरुका लागि महिला सशक्तिकरण कार्यक्रम, बालबालिकाका लागि बालबिवाह, यौनजन्य हिंसा जस्ता कार्यक्रम, जेष्ठ नागरिकका लागि अन्तरपुस्ता हस्तान्तरण कार्यक्रम, अपांगका लागि स्वास्थ्य शिविर, सहायक सामग्री वितरण जस्ता महत्वपूर्ण कार्यक्रमहरु संचालन गरिएको ।	न्यायपूर्ण समाजमा एउटा फड्को मारेको ।
जनचेतना तथा गरिबि निवारण			
बालश्रमको अवस्था	शुन्य रहेको	वडा वडामा बाल क्लब, पालिकामा संजाल गठन तथा परिचालन गरिएको ।	विद्यालय स्तरमा बाल क्लबको अवधारणा रहेको ।
बाल क्लवहरूको अवस्था	बाल क्लब गठन तथा विस्तार भएको	बाल क्लब तथा बाल सञ्जालले विभिन्न समयमा बैठक जस्ता महत्वपूर्ण कार्य गरेको ।	बाल क्लब विस्तार हुदै गएको ।
महिला हिंसा	महिला हिँसाका छिटफुट घटना हुने गरेको ।	महिला हिँसा बिरुद्धका अन्तराष्ट्रिय दिवस, सभा, गोष्ठी र सेमिनार संचालन गरिएको । न्यायिक समिति मार्फत सेवा दिइएको ।	महिला हिंसा न्युनिकरण हुँदै गइरहेको ।
रोजगारीको अबस्था	घरधुरी सर्वेक्षण सम्पन्न गर्ने	गरिबि निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम मार्फत सयौँको संख्यामा रोजगारी सृजना गर्ने कार्यक्रमको सुरुवात भएको ।	बेरोजगारीको अवस्था सहितको तथ्याङक संकलन कार्य सुरुवात भएको ।

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन २०७८

	लक्ष्य		
स्वरोजगारका प्रयासहरु	कृषि,रोजगारी र पूर्वाधारको सोच नै रहेको।,गरिबि निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम लागू भएको ।	विभिन्न शिपमूलक तालिमहरु प्रदान गरिएको । लघु उद्यम विकास कार्यक्रम मार्फत प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम सञ्चालन भएको ।	लघु उद्यम कार्यक्रम मार्फत रोजगारीको सृजना गर्दै उत्पादन सम्म गर्ने कार्यको क्रियाकलाप शुरु भएको ।
गरिवी निवारणका प्रयासहरू	गरिवी निवारणका लागि लघु उद्यम कार्यक्रम शुरुवात भएको ।	"कृषि शिक्षा, स्वास्थ्य र पूर्वाधार सुनवर्षी विकासको मुख्य आधार" भन्ने नगरपालिकाको मुख्य सोच सहितका कार्यक्रम आएको ।	लक्ष्य अनुसारको उपलब्धी हासिल हुँदै गएको ।
सामाजिक परिचालन	सामाजिक परिचालनको सम्बन्धि यथेष्ठ व्यवस्था भएको ।	विभिन्न संघ संस्थाको सहकार्यमा सि.बि.आर.एफ लगायतका सामाजिक परिचालनका कार्यक्रम सञ्चालन भएको ।	परिणाममूखी नतिजा आउन शुरुवात भएको ।
वातावरण सुधारका प्रयासहरु	वातावरण सुधारका प्रयासहरु नीति तथा कार्यक्रममा नै रहेको ।	फोहोरमैला संकलन तथा व्यवस्थापनका कार्य भएको ।	सुधार उन्मुख रहेको ।
एच.आइ.भि र एड्स	–	कार्यक्रम नभएको	–
विकासमा समान सहभागिता सेवाहरूमा पहुँच			
स्थानीय बजार पुग्न लाग्ने समय	आधा घण्टा	तरकारी बजारको पहुँच स्थापना गर्न सफल भएको ।	स्थानीय बजारलाई व्यवस्थित गदै लैजाने सोच रहेको ।
कृषि सेवा केन्द्र जान लाग्ने समय	आधा घण्टा	स्थानीय तहमा नै कृषि तथा पशु शाखा स्थापना भएको ।	सेवामा क्रमश : विस्तार हुदै गएको ।
भौगोलिक क्षेत्र, महिला, पिछडीएका तथा सीमान्तकृत वर्गाको संख्या, निजहरुले पाएको सेवा तथा दिइएको विषेश अवसरहरु	सुधार हुदै गएको ।	सरकारले विद्यालयमा पठनपाठन गर्ने विद्यार्थीहरुलाई छात्रवृतिको व्यवस्था गरेको । विभिन्न वडा वडामा दलित, सिमान्तकृत र लक्षित वर्गका लागि बजेट नीति तथा कार्यक्रम नै समावेश गरिएको ।	वर्ग उत्थानका कार्यक्रम र अवसरहरु पालिकाको नीति तथा कार्यक्रममा समावेश भएको ।

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन ०७८

जनशक्ति			
जनशक्ति विकासमा भएका प्रयासहरु	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत १, प्रशासकिय अधिकृत २, लेखा अधिकृत १, व्यवस्थापक १, सूचना प्रविधि अधिकृत १, जनस्वास्थ्य अधिकृत १, सह-लेखापाल १, कृषि अधिकृत १, ना.प्रा.स. १, ना.प.स्वा.प्रा. २, अ.हे.व. १, इन्जिनियर ३, जनस्वास्थ्य निरिक्षक १, नीजि सचिव १, ब्याक हो लोडर १, इलेक्ट्रिसियन १, खरिदार ४, सहायक पाँचौं तह ७, शिक्षा अधिकृत १, कम्प्युटर अपरेटर १, सहायक चौथो तह ३, प्राविधिक छैटौं १, अधिकृत छैटौं १, ना.प्रा.स.चौथो १, स.म.वि.नि. १, प्राविधिक सहायक १, अमिन १, प्रेस संयोजक १, सामाजिक परिचालक ३, ह.स.चा. ३, रोजगार संयोजक १, एम.आइ.एस.अपरेटर २, फिल्ड सहायक १, कार्यालय सहयोगि १७, ट्याक्टर चालक १, स्विपर १		माग अनुसार लोक सेवा आयोग तथा पालिकाले नै कर्मचारी कार्यविधि विधि निर्माण गरि करारमा कर्मचारी पदपूर्ती गर्ने गरेको ।
नीति तथा कार्यक्रमहरु	नीति निर्माण गरि कार्यक्रम संचालन भएको ।	क. पूर्वाधार एवम् शहरी विकास सम्बन्धी नीति ख. शिक्षा तथा खेलकुद सम्वन्धि नीति ग. स्वास्थ्य तथा सरसफाई सम्बन्धि नीति घ. कर्मचारी प्रशासन तथा जनशक्ति व्यवस्थापन सम्वन्धि नीति ङ.बित्तिय व्यवस्थापन श्रोत परिचालन र आर्थिक विकास सम्बन्धि नीति च. भूमी तथा भूमीहीन व्यवस्थापन सम्बन्धि नीति छ .कृषि तथा भू उपयोग सम्बन्धि नीति ज सामाजिक विकास सम्वन्धि नीति झ विपद् व्यवस्थापन नीति ञ वातावरण सम्बन्धि नीति ट.राजश्व परिचालन सम्बन्धि नीतिहरु ड. अन्य विविध	
भौतिक अवस्था	पूर्वाधार विकास नै मुख्य लक्ष्य रहेको ।	सबै वडाहरुबाट पालिका, स्वास्थ्य संस्था, विद्यालय, कृषि केन्द्र, पशु केन्द्रसम्म वर्षभरी नै यातायातका साधन सरल र सहज ढंगबाट संचालन गर्ने कार्य द्रुत गतिमा गरिएको ।	नगरपालिकाको आफ्नै प्रशासनिक भवन रहेको ।
समन्वय र सहकार्यका प्रयासहरु	समन्वय र सहकार्यमा प्राथमिकता दिइएको	केन्द्र सरकार, प्रदेश सरकारका ऐन नियम तथा कानुन संग राम्ररी समन्वय भइरहेको साथै छिमेकी पालिकाहरुसंग र सम्पूर्ण वडा र साझेदार संघ संस्थासंग समन्वय र सहकार्यमा कार्य गरिएको ।	उल्लेखनीय समन्वय र सहकार्य भएको पाइयो ।

कृषि शाखा			
सामाजिक जिम्मेवारीको क्षेत्र	**०७७।०७८ को अवस्था**	**प्रयासहरु**	**उपलब्धी**
सहकारी खेती साना सिचाई तथा मल विऊ ढुवानी ।	कृषि र रोजगारी पालिकाको मुख्य लक्ष्य	समुह, सहकारी र कृषि फर्म मार्फत मकै, ब्लक, गहुँ पकेट र आलु पकेट कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको । इलेक्ट्रोनिक मोटर ५० प्रतिशत अनुदानमा वितरण गरिएको ।	उत्पादनमा बृद्धि भएको । सिंचाइको क्षेत्र बृद्धि भएको । अन्य परम्परागत उत्पादन

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन ०७८

	रहेको ।	बोरिङ् अनुदानमा वितरण गरिएको । सामुहिक खेतिका लागि बोरिङ अनुदान वितरण गरिएको । उन्नत जातका गहुँ, मकैको बिऊ बितरण गरिएको । सहकारी तथा समुह मार्फत मल ढुवानी तथा वितरण कार्य गरेको ।	भन्दा प्रति हेक्टरमा बढी उत्पादन भएको ।
नगदे बाली विकास कार्यक्रम	सुधार उन्मुख रहेको ।	फलफूलका विरुवा ५०% अनुदानमा वितरण गरिएको । उन्नत जातका विउ वितरण गरिएको । कृषि यन्त्रहरु ५० प्रतिशत अनुदानमा वितरण गरिएको । ५० प्रतिशत अनुदानमा धान, मकै, गहुँका बिउ बितरण गरिएको ।	उत्पादन बृद्धि हुदै गरेको
तरकारी तथा बाली विकास कार्यक्रम	स्थानीय स्तरबाटै नगदे बालिको पहिचान गर्न शुरुवात गरिएको ।	पावर स्प्रे, च्याप कटर, प्लास्टिक टनेल, इलेक्ट्रोनिक मोटर लगायत प्रविधि हस्तान्तरणका कार्यक्रमहरु भएको । तरकारीका बिउ ५०% अनुदानमा वितरण गरिएको । प्लास्टिक टनेल वितरण गरिएको । इलेक्ट्रोनिक स्प्रे वितरण गरिएको ।	कोभिडका कारण कार्यक्रम भने प्रभावकारी रूपमा संचालन गर्न कठिनाई रहेको ।
माटो परिक्षण तथा सेवा सुधार कार्यक्रम	कार्यक्रम संचालन भएको ।	माटो परिक्षणको कार्य पालिकाले डाइनिया सामुदायिक भवनमा २०० भन्दा बढी माटाको नमूना परीक्षण गरिएको ।	माटो सुहाउँदो बालीको खोजी गर्ने शुरुवात भएको ।
कृषि प्रसार कार्यक्रम	संचालन भएको	कृषि तालिम कार्यक्रमहरु संचालन गरिएको । धान, गहुँ मकैमा लाग्ने किराहरुको समाधानका लागि कार्य गरिएको ।	कृषि प्रति युवाहरुको आकर्षण बढेको ।
स्थानीय तहको पशु सेवा सम्बन्धि			
पशु विकास कार्यक्रम	गत वर्षको भन्दा सुधार उन्मुख रहेको ।	हिउँदे घाँस, बर्षे घाँसका बिउ वितरण गरिएको । पशुहरुमा कृतिम गर्भाधान गरिएको ।	पशु विकास कार्यक्रम मार्फत नगरपालिकाका नागरिकको जीवनस्तरमा परिवर्तन आएको ।
पशु स्वास्थ्य कार्यक्रम	स्वस्थ तथा निरोगी पशु बनाउने लक्ष्य रहेको ।	पशुमा देखिने माहामारी जन्य रोगहरुको रोकथामका साथै भ्यागुते, चर्चरे जस्ता रोगहरुका लागि रोग विरुद्धका खोप, भ्याक्सिन कार्यक्रम संचालन गरिएको । मौषमी रोगहरुको नियन्त्रण तथा व्यवस्थापनका लागि चाहिने आवस्यक औषधी उपचारको व्यवस्था गरिएको ।	पशुलाई देखिने जटिल तथा समान्य रोगहरुको समाधानका लागि पहल भएको ।
पशु आहारा सेवा	उत्पादन बृद्धिका लागि पशु आहारा सेवा कार्यक्रम संचालन गर्ने	उत्पादन बृद्धि गर्ने उद्देश्यले विभिन्न उन्नत जातका घाँसका विउहरु वितरण गरिएको ।	कृषकमा उन्नत जातको घाँसको बिऊ बारे सोचको विकास भएको ।
पशु स्वास्थ्य नियमन कार्यक्रम	पशु स्वास्थ्य नियमन कार्यक्रम संचालन गर्ने	पशु स्वास्थ्य नियमन, निरिक्षण तथा अनुगमन जस्ता कार्यक्रमहरु संचालन गरिएका जसबाट स्वस्थ पशु र स्वस्थ उत्पादनमा क्रमिक सुधार भएको ।	पालिकाले आफ्नो नीति कार्यक्रममा नै प्राथमिकताका साथ उठान गरेको ।

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन २०७८

पशु सेवा प्रसार कार्यक्रम	पशु सेवा प्रसार कार्यक्रम संचालन गर्ने लक्ष्य रहेको ।	पशु व्यवसायबाट पनि प्रसस्त आम्दानी लिन सकिन्छ भन्ने सोचको विकास भएको । ब्यवसायिक पशु फर्महरु व्यवस्थित रुपमा संचालनको सुरुवात भएको । खोर सुधार कार्यक्रम संचालन गरिएको नस्ल सुधार कार्यक्रम संचालन गरिएको । माहामारीजन्य रोगहरु बिरुद्धको प्रचारात्मक कार्यक्रमहरु संचालन गरिएको ।	पशु क्षेत्रका कार्यक्रमबाट स्वरोजगार निमार्ण हुनुका साथै आय आर्जनमा बृद्धि भएको ।

भौतिक पूर्वाधारका क्षेत्रमा गरेका प्रयासका झलकहरु

वडा नं ३ को वडा कार्यालय भवनको शिलान्यास गर्नु हुदै मेयर काली प्रसाद दास, उपमेयर मन्जु राई , वडा अध्यक्ष टेक बहादुर विष्ट र उपस्थित जनसमुदायहरू ।

बाढी तथा ढुबानको समयमा गरिएका प्रयासका झलकहरु

अनुसूची-३

सुनवर्षी नगरपालिका मोरङको आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ को सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन

१. विषयगत शाखा/कार्यालयको नाम : (क) स्वास्थ्य शाखा

(क) राष्ट्रिय लक्ष्य

- देशका सम्पूर्ण नागरिकहरुको स्वास्थ्य स्थिति सुधार गर्ने ।

२. नगरपालिका स्तरिय मुख्य लक्ष्य :

- स्वास्थ्य जनजीवनमा गुणात्मक परिवर्तन ल्याउनु ।
- पालिकाबासी नागरिकलाई कोभिड १९ विरुद्धको खोप उपलब्ध गराउने ।
- नेपाल सरकारले लिएको P1 (प्राथमिक नं. १) कार्यक्रमलाई सफल तुल्याउने ।
- स्वास्थ्य पूर्वाधार नभएका वडाहरुका स्वास्थ्य इकाइहरुमा जग्गा व्यवस्थापन गरि स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्न जोड दिने ।
- बाल तथा मातृ मृत्युदर घटाउने ।
- जनस्वास्थ्य सेवाको विस्तारबाट ग्रामिण जन-समुदायको स्वास्थ्य अवस्थामा सुधार गर्नु ।
- सेवाको पहुँच नपुगेका वर्ग, लिङ्ग, क्षेत्र, जनजातीको पहिचान गरि उनिहरुलाई आधारभूत स्वास्थ्य सेवाहरु प्रदान गर्ने ।
- स्वास्थ्य विपद् पूर्व तयारी र प्रतिकार्य श्रोत साधनलाई व्यवस्थित बनाउदै लैजाने ।

३. पालिका स्तरिय मुख्य उद्देश्य :

- महामारी रोग नियन्त्रणका लागि आवस्यक पर्ने औषधी तथा कोभिड विरुद्धका खोपहरु उपलब्ध गराउने ।
- एम.बि.बि.एस डाक्टर सहितको पालिका अस्पताल संचालन गर्ने ।
- संविधान प्रद्धत्त स्वास्थ्य सम्बन्धी हकको कार्यन्वयनमा सहयोग गर्ने ।
- स्वास्थ विमा कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रुपमा संचालन गर्ने ।
- पालिकाबासी नागरिकहरुमा औषधी आपूर्ती बढाउनका लागि बिभिन्न सर्ने तथा नसर्ने रोगबाट बचाउन तथा अन्य सेवाहरु प्रदान गरि स्वास्थ्य रहन चेतना अभिबृद्धि गर्ने ।
- स्वास्थ्य संस्थाको माध्यमबाट स्वास्थ्य संरक्षणात्मक, प्रवर्द्धनात्मक र निदानात्मक पूर्नस्थापनात्मक सेवा उपलब्ध गराउनु ।
- महिला तथा बालमैत्री स्वास्थ्य केन्द्रको व्यवस्थापनका साथ गर्भवती महिला र बालबालिकालाई खोपको सुनिस्चितता र नियमितताको व्यवस्थापन गर्ने तथा घरमा सुत्केरी गराउने प्रथालाई शुन्यमा झार्ने ।
- आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्रमा प्रयोगशाला, स्वास्थ्य परीक्षण कोठा, बिरामी आराम कक्ष, प्रतिक्षालय तथा बालबालिका तौलने मेसिन लगायतका सबै उपकरणको व्यवस्था गर्ने ।
- सबै उमेर समुहका स्थानीय बासीहरुका लागि सामान्य तर महत्वपूर्ण रहेका ब्लड ग्रुप, ब्लड सुगर, ब्लड प्रेसर जस्ता जाँचलाई निशुल्क गर्ने साथै महिला स्वास्थ्य स्वयंमसेविकाहरुको सेवालाई थप प्रभावकारी बनाउने ।
- नीजि क्षेत्रबाट संचालित स्वास्थ्य संस्थाहरुको सेवालाई सर्वसुलभ र प्रभावकारी बनाउन स्थानीय मापदण्ड निर्माण गरि कार्यान्वयनमा ल्याउने ।

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन २०७८

४. गत आर्थिक वर्षमा संचालित विकास योजना तथा कार्यक्रमको विवरण

संचालित कार्यक्रम /आयोजना	लक्ष्य	उपलब्धी
सुरक्षित मातृत्व तथा प्रजनन् स्वास्थ्य	सुरक्षित मातृत्व कार्यक्रम संचालन गर्ने । महिला स्वास्थ स्वयम्सेविका परिचान गर्ने । मातृ तथा शिशु मृत्युदर शुन्य बनाउने ।	मातृ तथा बाल मृत्युदरको रेकर्ड शुन्य रहेको । स्वास्थ्य संस्थामा प्रसुती गराउनेको संख्या बृद्धि भएको ।
स्वाथ्य क्षेत्र सुधार कार्यक्रम	स्वास्थ्य संस्था नभएका वडाहरुमा आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र संचालन गर्ने । भइरहेका स्वास्थ्य केन्द्रहरुलाई स्तरोन्नती गर्ने । आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र थप गरि सेवा विस्तार गर्ने । महामारीजन्य रोगहरुको व्यवस्थापनमा अगाडी बढ्ने ।	सर्वसुलभ स्वास्थ्य सेवामा भरपर्दो सेवाको सुरुवात भएको । पालिकाका सबै वडाहरुमा स्वास्थ्य सेवा संचालनमा आई जनताले आधारभूत स्वास्थ्य सेवा प्राप्त गर्न सफल भएका । २१ वटा खोप केन्द्र, १ वटा बर्थिङ सेन्टर, १५ वटा गाउँघर क्लिनिक, ४ वटा स्वास्थ्य चौकी, ५ आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र संचालनमा आएको । आइसोलेसन सेन्टर संचालन गरिएको । पालिका स्तरिय १५ बेडको अस्पताल संचालनको लागि तयारी अगाडी बढेको ।
क्षयरोग नियन्त्रण कार्यक्रम	नयाँ क्षयरोगी पत्ता लगाउने, पत्ता लागेका क्षयरोगीहरुलाई उपचारमा ल्याई निदान गर्ने	क्षयरोगी मृत्यु हुने दरमा कमी आएको । समुदायमा रोग सर्ने दरमा कमि आएको ।
परिवार कल्याण कार्यक्रम	पोषण कार्यक्रम संचालन गर्ने । परिवार नियोजन कार्यक्रम संचालन गर्ने । आमा सुरक्षा गर्भवती उत्प्रेरण सेवा, न्यानो झोला र निशुल्क गर्भपतन कार्यक्रम संचालन गर्ने ।	कुपोषित बच्चाहरुको संख्यामा कमी आएको । कुपोषणका कारण मातृ तथा शिशु मृत्युदरमा कमि आएको । जन्मान्तरको कारण आमा तथा बच्चाहरुको स्वास्थ्य तथा बृद्धि विकासमा सहायता मिलेको । आमा सुरक्षा कार्यक्रम संचालन भएको । गर्भवती जाँच सेवा कार्यक्रम प्रभावकारी भएको । न्यानो झोला वितरण कार्यक्रम प्रभावकारी भएको । सुरक्षित गर्भपतन कार्यक्रम प्रभावकारी रुपमा रहेको । झुल बितरण कार्यक्रम प्रभावकारी रहेको ।
एकिकृत बाल तथा स्वास्थ्य पोषण कार्यक्रम	कुपोषित बच्चाहरुको खोजी तथा व्यवस्थापन गर्दै कुपोषण रहित पालिका निर्माण गर्ने । ओ.पि.सि. सेन्टर स्थापना गर्ने ।	पोषणको कारण हुने मृत्युदरमा कमी आएको । भिटामिन ए कार्यक्रम, न्यानो झोला कार्यक्रम र पोषण कार्यक्रम मार्फत बालबालिकाको जीवनस्तरमा परिवर्तन आएको । न्यून तौल भएका बच्चाहरुमा कमी आएको ।
अपाङ्गता रोकथाम तथा कुष्ठरोग नियन्त्रण कार्यक्रम	जन्मबाट नै हुने अपांगता शुन्य बनाउने ।	ए.एन.सी,पि.एन.सि कार्यक्रम प्रभावकारी रुपमा संचालनमा रहेको ।
अस्पताल निर्माण सुधार तथा व्यवस्थापन सूचना प्रणाली कार्यक्रम	पालिका स्तरको अस्पताल संचालन गर्ने । चौमासिक एवं वार्षिक समिक्षा गर्ने ।	पालिका स्तरिय १५ बेडको अस्पताल निर्माणका लागि डिपिआर सम्पन्न भई निर्माण सुनिश्चित भएको । वार्षिक समिक्षा भएको ।

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन २०७८

राष्ट्रिय,स्वास्थ्य, शिक्षा, सूचना तथा संचार कार्यक्रम	स्वास्थ्य सचेतनामा सुधार गर्ने ।	स्वास्थ्य र शिक्षा जस्ता कार्यक्रमहरु प्रभावकारी रुपमा संचालन भएको जसबाट स्वस्थ जीवन जिउनुपर्छ भन्ने सोचको विकास भएको ।
उपचारात्मक सेवा कार्यक्रम	सबै स्वास्थ्य चौकी तथा सबै वडाका स्वास्थ्य केन्द्रबाट आभारभूत देखी ओपिडी सेवा संचालन गर्ने ।	नागरिकहरुलाई आधारभूत स्वास्थ्य उपचारात्मक सेवा मार्फत टेवा पुगेको ।
नर्सिङ तथा सामाजिक सुरक्षा सेवा कार्यक्रम	नर्सिङ तथा सामाजिक सुरक्षा सेवा कार्यक्रम संचालन गर्ने ।	स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत नर्सिङ स्टाफहरुलाई आवस्यकता अनुसारको तालिम लगायतको व्यवस्था गरिएको ।

५. सरोकार पक्षको चाहना तथा लक्षित वर्गलाई सेवा तथा सुविधा दिन बिगत एक वर्षमा गरिएका स्वास्थ्य क्षेत्रका मुख्य मुख्य नीतिगत व्यवस्था तथा प्रकृयागत सुधारहरू :

- जनताको स्वास्थ्य सुरक्षाको मध्य नजर गर्दै पालिका स्तरिय १५ बेडको अस्पताल संचालन प्रक्रियामा आउनु ।
- महामारी नियन्त्रण तथा अन्य विपद् व्यवस्थापनका लागि प्राथमिकता साथ श्रोत छुट्याइने नीतिमा नै व्यवस्था हुनु ।
- जन्म देखि नै हुने आपाङ्गता रोकथामको कार्य प्रभावकारी रुपमा संचालनमा आउनु ।
- स्वास्थ्य संस्थाहरुलाई सुदृढिकरण गर्न विभिन्न सहयोगात्मक एवं व्यवस्थापकीय क्षेत्रमा विशेष कार्यक्रम संचालन गरिनु ।
- निःशुल्क स्वास्थ्य सेवाका लागि औषधि र स्वास्थ्य सामाग्री तथा उपकरण खरिद र वितरण कार्यक्रम संचालन गरिनु ।
- स्वास्थ्य बिमा कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रुपमा संचालनमा ल्याउने कार्यको नीतिगत रुपमा व्यवस्था भई कार्यान्वयनमा आउनु ।
- सबै वडाहरुबाट आधारभूत स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्नका लागि स्वास्थ्य केन्द्र स्थापना र संचालन नीतिगत रुपमा नै शुरुवात हुनु ।

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन २०७८

६. सामाजिक जिम्मेवारी बहन गर्ने क्षमता

सामाजिक जिम्मेवारीको क्षेत्र	सुचक सहित कामको विवरण
५ बर्ष मुनीका बालबालिकाले खोप प्राप्त अवस्था ।	स्वास्थ्य शाखाको खोपको विवरण अनुसार ७१ प्रतिशत
स्वास्थ्य चौकी एक घण्टाभित्र पैदल वा यातायात पहुँच भएको घरधुरी संख्या ।	सडक स्तरोन्नती र पूर्वाधार विकासमा बढी जोड दिइएको हुँदा पालिकाका सबै नागरिक एक घण्टाभित्र स्वास्थ्य चौकी पुग्छन् ।
खोपमा पहुँच भएको जनसंख्या (एक वर्ष मुनिका बालबालिकाको आधारमा ।	पहुँचयोग्य शतप्रतिसत तथा पूर्ण खोप ७१ प्रतिशत
४ पटक गर्भवती जाँच गरिएको महिलाको संख्या ।	सबै स्वास्थ्य संस्थाबाट महिलाहरुको लागि चारपटक जाँच गर्ने सेवा उपलब्ध गराइएको । सि.बि.आर.एफ, आमा समूह परिचालन गरिनु ।
दक्ष प्रसूति कर्मीबाट प्रसूति गरिएका महिलाको संख्या १.४ प्रतिशत रहेको ।	आमा सुरक्षा तथा प्रजनन् स्वास्थ्य सम्बन्धि कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको ।
झाडा पखालाबाट मृत्यु हुने बालबालिकाको संख्या	शुन्य रहेको पानी तथा खानेकुराबाट सर्ने रोगहरुको विषयमा समुदाय स्तरमा विभिन्न स्वास्थ्य संस्था, स्वास्थ्यकर्मी र स्वास्थ्य स्वयम् सेविकाहरुबाट जनचेतना मुलक कार्यक्रम संचालन गरिएको ।

७. आयोजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्दा भोगेका समस्याहरु :

- नीति कार्यक्रम र बजेट व्यवस्था भएपनि कोभिड १९ का कारण प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्न समस्या हुनु ।
- स्थानीय स्वास्थ्य संस्थाबाट भरपर्दो सर्वसुलभ सेवा प्रदान हुन्छ भन्ने सोचको विकास पालिकाबासी नागरिकमा पुऱ्याउन कठिनाई रहेको ।
- पूर्वाधार मात्र विकास हो भन्ने सोच समाज तथा जनमानसमा रहनु ।
- पि.एन.सि.को सेवाका लागि पूर्ण रुपमा संचालनमा जनशक्ति अभाव हुनु ।
- पुरै साईकल बालभिटा नखानु ।
- CBIMNCI/CBNCP कोभिड १९ का कारण सेवा लिन नआउनु ।
- ANC/PNC सेवा न्यून ।
- औषधी आपूर्तिमा समस्या ।
- कार्यक्रम र सेवाको विस्तार अनुसार जनशक्ति, औजार, उपकरणको आवश्यक मात्रामा व्यवस्था गर्न कठिनाई रहनु ।
- दक्ष जनशक्ति पलायन हुनु ।

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन २०७८

८. भावी कार्यक्रम संचालनको लागि चाल्नु पर्ने कदम र सुझावहरु :

- पालिका स्तरिय अस्पताल, विषेशज्ञ सेवा चाँडो संचालनमा ल्याउन सुझाव दिइन्छ ।
- पालिका स्तरिय आधुनिक ल्याबको व्यवस्था गर्न सुझाव दिइन्छ ।
- सुनवर्षी नगरपालिकाको स्वास्थ्य जनशक्तिको खोजी गरि टिकाउने खालका कार्यक्रमहरु जस्तै प्रोत्साहन, सम्मान , पुरस्कार, आफ्नो नगर फर्क जस्ता आकर्षक कार्यक्रम संचालन गर्न सुझाव दिइन्छ ।
- ४ पटक गर्भवती जाँच तथा संस्थागत सुत्केरी गराउनेको संख्यामा देखिएको तथ्याङ्क न्यून रहेकाले संख्यामा बृद्धि गर्नुपर्ने ।
- महामारी जन्य सरुवा रोगको संक्रमण र व्यवस्थापनका निमित्त स्वास्थ्य विपद् कोषको परिचालन पहिलो प्राथमिकतामा राख्नुपर्ने ।
- स्वास्थ्य विपद्को समयका लागि तालिम प्राप्त केही दक्ष प्राविधिकहरु तयारी अवस्थामा राख्ने ।
- समय अनुकुल स्वास्थ्यकर्मीहरुलाई तालिमको व्यवस्था गर्नुपर्ने ।
- MDG को प्रगतीका आधारमा SDG का लक्ष्यलाई प्राप्त गर्न रणनीति तयार गरी कार्यान्वयन गर्नु पर्ने ।
- सरकारी तथा निजी सवै स्वास्थ्य संस्थाहरुको तर्फबाट उपलव्ध गराईएका स्वास्थ्य सेवाहरुलाई समयमै एकीकृत गरी विवरण अध्यावधिक गरी राख्नुपर्ने ।
- कार्यक्रम र सेवाको विस्तार भए बमोजिम जनशक्ति, औजार, उपकरणको आवश्यक मात्रामा व्यवस्था हुनुपर्ने ।
- स्वास्थ्य सेवा लिन तथा सरकारले तोकेको आधारभूत सेवा लिनको लागि स्थानीय स्तरमा प्रचारात्मक कार्यलाई थप प्रभावकारी बनाई सामाजिक सहजीकरणमा प्राथामिकता दिनु पर्ने ।
- कर्मचारीको कार्य सम्पादनको आधारमा दण्ड र पुरस्कारको प्रवन्ध व्यवस्थापन समितिले गर्न सक्ने कानुनी व्यवस्था हुनु पर्ने ।
- पालिकाबासी नागरिकको स्वास्थ्य अवस्थका लागि नीति अनुरुपका कार्यक्रम र बजेटको यथेष्ठ प्रवन्ध मिलई नियमन र अनुगमनमा जोड दिनुपर्ने देखिन्छ ।
- दक्ष स्वास्थ्यकर्मीबाट प्रसुति गरिएका महिलाको प्रतिशत न्यून देखिएको तर बाहिरी अस्पतालमा गई प्रशुति गरिएको अवस्था ग्रामिण सर्वेक्षणमा देखिएको र बि.सि.जि. खोपको संख्या बिचमा फरक देखिएको हुँदा यसको समाधानको लागि पहल गर्न सुझाव दिइन्छ ।
- नीति अनुरुपका कार्यक्रम र बजेटको यथेष्ठ व्यवस्था गरि जनताको स्वास्थ्य नै ठूलो धन हो भन्ने भावनालाई मध्यनजर गर्दै समेट्न सुझाव दिइन्छ ।

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन २०७८

स्वास्थ्यको क्षेत्रमा पालिका तथा शाखाले गरेका कार्यहरुको केही झलकहरु

अमरदहमा २० बेडको आईसोलेसन सेन्टर संचालन

संकेत समयको, क्षयरोग अन्त्यको (The clock is Ticking)
विश्व क्षयरोग दिवस
११ चैत्र, २०७७ (२४ मार्च २०२१)
भव्यताका साथ सफल पारौं ।
सुनवर्षी नगरप

सुनवर्षि नगरपालिका, ४ नं. वडा अन्तर्गत आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्रको शिलान्यास

सुनवर्षी नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

डाईनियाँ , मोरङ्ग

कोरोना भाइरस (COVID-१९) सम्बन्धि अद्यावधिक विवरण मितिः २०७७/०५/२६

(CORONA UPDATE)

वडा नं.	जम्मा संक्रमित भएका			नयाँ संक्रमित-२०७७/५/२१-२६			निको भएका			मृत्यु भएको		
	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा
१	१	०	१	०	०	०	१	०	१	०	०	०
२	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
३	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
४	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
५	२	१	३	०	०	०	२	१	३	०	०	०
६	१०	१	११	०	०	०	१०	१	११	०	०	०
७	३	०	३	०	०	०	३	०	३	०	०	०
८	२८	३	३१	१	०	१	२७	३	३०	१	०	१
९	११	०	११	१	०	१	११	०	११	०	०	०
अन्य	६	०	६	२	०	२	५	०	५	०	०	०
कुल जम्मा	६१	५	६६	४	०	४	५९	५	६४	१	०	१

नोटः आज कोशी आइसोलेसनबाट एक जना डिसचार्ज भएको छ ।

शिर्षक	कुल जम्मा	शिर्षक	कुल जम्मा	शिर्षक	कुल जम्मा
हाल आइसोलेसनमा रहेका	४	क्वारेन्टाइनमा रहेका	५	पि.सि.आर परीक्षण	१३४५
आइसोलेसनबाट डिसचार्ज भएका	६४	क्वारेन्टाइनबाट जम्मा डिसचार्ज भएका	१०५८	आर.डि.टि परीक्षण	९५
जम्मा आइसोलेसनमा रहेका	६८	जम्मा क्वारेन्टानमा रहेका	१०६३	जम्मा परीक्षण	१४४०

कोरोना भाइरस रोग-२०१९
(कोभिड-१९)
हाल विश्वभरी फैलिरहेका नयाँ कोरोना भाइरसको संक्रमणबाट लागेको रोगलाई विश्व स्वास्थ्य संगठनले "कोभिड १९" को नाम दिएको छ र यसलाई विश्वव्यापी महामारी रुपमा घोषणा गरिसकेको छ ।
कोरोना भाइरस श्वाशप्रश्वाशको माध्यमबाट सर्ने रोग हो । यो संक्रमित व्यक्तिले खोक्दा वा हाछ्युँ गर्दा नाक वा मुखबाट निस्कने छिट्टाको माध्यमबाट एक व्यक्तिबाट अर्को व्यक्तिमा सर्दछ ।
कोरोना भाइरस रोगको मुख्य लक्षणहरू
ज्वरो आउने
खोकि लाग्ने
श्वाश फेर्न गाहो हुने
यस्ता लक्षणहरू देखा परेमा नजिकको तोकिएको स्वास्थ्य केन्द्रमा सम्पर्क गर्ने ।
यस रोगको संक्रमणको जोखिमबाट बच्नको लागि निम्न उपायहरू अपनाउनुपर्छ ।
ज्वरो र खोकी लागेको व्यक्तिबाट टाढा रहने वा आफूलाई ज्वरो र खोकी लागेको छ भने पनि अरू व्यक्तिबाट टाढा रहने र मास्कको प्रयोग गर्ने
खोक्दा हाछ्युँ गर्दा नाक मुख टिस्यू पेपर वा कुहिनाले छोप्ने र प्रयोग गरेको टिस्यू पेपरलाई बिर्को भएको फोहर फाल्ने भाँडोमा फाल्ने र साबुन पानीले मिचिमिचि हात धुने वा अल्कोहल भएको स्यानिटाइजर प्रयोग गर्ने
भिडभाडमा नजाने र अरूलाई पनि नजान सुझाव दिने, हात मिलाउनुको सट्टा नमस्कार गर्ने
बेलाबेलामा साबुन पानीले मिचिमिचि हात धुने वा अल्कोहल भएको स्यानिटाइजर प्रयोग गर्ने
कोरोना प्रभावित देशबाट आएको व्यक्तिहरु माथिका लक्षणहरु देखिएमा स्वास्थ्य केन्द्रमा तुरुन्त जानुपर्दछ । घरैमा बस्दा परिवारका सदस्यहरुबाट १४ दिन सम्म छुट्टै आईसोलेसनमा बस्नु पर्दछ ।
कोरोना भाइरस रोगका वारेमा थप जानकारीको लागि १११५ वा ९८५१२५५८३९, ९८५१२५५८३७, ९८५१२५५८३४ मा सम्पर्क गरौं ।
नेपाल सरकार
स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय
राष्ट्रिय स्वास्थ्य शिक्षा सूचना तथा सञ्चार केन्द्र

१. विषयगत शाखा/कार्यालयको नाम : (ख) शिक्षा शाखा

२. पालिका स्तरिय मुख्य लक्ष्य :

- ❖ शिक्षालाई सूचना, संचार र प्रविधिसंग आवद्ध गर्दै गुणस्तरिय शिक्षाको प्रवर्द्धन गर्ने ।
- ❖ शिक्षालाई गुणस्तरिय र पहुँचयोग्य बनाउँदै प्रविधिको प्रयोगलाई प्राथमिकता दिने लक्ष्य रहेको ।
- ❖ विद्यालय क्षेत्र सुधारका लागि शिक्षक, विद्यार्थी र अभिभावक सहितको सहभागितामा शैक्षिक गतिविधिहरु संचालन गर्ने लक्ष्य रहेको ।
- ❖ समावेशिकरण र सहभागितामूलक शिक्षामा जोड दिने ।
- ❖ शिक्षामा पहुँच नपुगेका व्यक्ति तथा समुहहरुको शिक्षामा पहुँच वृद्धि गर्नु ।
- ❖ शैक्षिक गुणस्तर बृद्धि गर्ने ।

३. पालिका स्तरिय मुख्य उद्देश्य :

- ❖ कोभिड १९ को रोकथाम तथा न्यूनिकरण गरि विद्यालयमा वैकल्पिक शिक्षा प्रणालीको अवलम्बन गरिनेछ ।
- ❖ प्राविधिक शिक्षाको विकास र बिस्तार गरि रोजगारमूलक शिक्षामा जोड दिइनेछ ।
- ❖ कार्य सम्पादन र निर्धारित सूचकहरुको आधारमा शैक्षिक क्षेत्रमा कार्यरत जनशक्तिलाई पुरस्कृत र दण्डित गरिने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- ❖ क्षमता अभिबृद्धिका लागि विभिन्न शैक्षिक सामग्री तथा शिक्षकहरुलाई तालिम निरन्तर विद्यार्थी मूल्याङकन गर्ने ।
- ❖ नगर भित्र संचालित सामुदायिक विद्यालय शिक्षालाई प्रविधि मैत्रि बनाउँदै लैजाने ।
- ❖ विद्यालयका कक्षा कोठा डेक्स बेन्च, शौचालय, खानेपानी, सरसफाई, सेवा सुविधा र सुरक्षामा सुधार गरि बालिबालिका विद्यालय जाउजाउ लाग्ने तरिका बालमैत्री मापदण्ड बमोजिम निर्माण तथा व्यवस्था गर्ने ।
- ❖ शैक्षिक सत्रको सुरुवातबाट नै विद्यालय प्रशासन, विद्यालय व्यवस्थापन समिति, शिक्षक, अभिभावक, सरोकारवालाहरुलाई समेत परिचालन गरि भरदैलो अभियान संचालनका साथ विद्यालय भर्नालाई शतप्रतिसित बनाउने ।
- ❖ विद्यालय शिक्षकलाई बालमैत्री अवधारणा र बालमैत्री कक्षा व्यवस्थापन सहितका आवश्यक तालिम प्रदान गरि सबै शिक्षकलाई आफू सहजकर्ता भएको अनुभूति दिलाउने तथा बाल मनोविज्ञानमा आधारित पठनपाठन कला र शैली साथै विद्यार्थीको शैक्षिक गुणस्तर र उत्तिर्ण स्तरका आधारमा सम्बन्धित विषय शिक्षकलाई पुरस्कृत गर्ने व्यवस्था मिलाउने ।

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन ०७८

४. गत आर्थिक वर्षमा संचालित विकास योजना तथा कार्यक्रमको विवरण :

आयोजनाको नाम	लक्ष्य	उपलब्धि	कैफियत
विद्यालय क्षेत्र सुधार योजना	✓ विद्यालय जाने उमेर समुहका सबै बालबालिकालाई कोभिड १९ को जोखिममा पनि बैकल्पिक शिक्षाको बाटोबाट शिक्षा प्रदान गर्ने । ✓ कोभिड १९ को जोखिम व्यवस्थापन गर्दै विद्यालयमा नै पठनपाठनको वातावरण बनाइनेछ । ✓ भौतिक उपस्थिति हुन नसकेको समयमा सिकाई पद्धतिलाई समय अनुकुल सुधार गरिनेछ । ✓ आवश्यक पूर्वाधारहरुको व्यवस्था गरिनेछ । ✓ शिक्षकहरुलाई समय सापेक्ष तालिमको व्यवस्था गरिनेछ । ✓ अनुशासित जनशक्ति तयार गरिनेछ ✓ IEMS Integrated Environmental Management System लाई आधारमानी सबै बालबालिकालाई दिवा खाजा, छात्रावृत्तिको आवस्यक व्यवस्था मिलाई सबै बालबालिकालाई विद्यालयको पहुँच स्थापित गर्ने ।	• विद्यालयमा कन्ट्याक कक्षा संचालन गरिएको साथै टोल समुह गठन गरि पठनपाठन प्रक्रिया अगाडी बढाइएको । • सिकाई पद्धतिलाई समय अनुकूल सुधार गर्न सकिएको । जस्तै : अनलाइन कक्षा, रेडियो पाठशाला । • अनुशासित जनशक्ति तयार गर्न वैकल्पिक विधिको खोजी गर्ने कार्यको थालनी भएको । • लैगिक मैत्री शौचालय निर्माण गरिएको । • दिवा खाजाको कार्यक्रम तथा छात्रावृत्तिका कार्यक्रम मार्फत सबै बालबालिकामा विद्यालय आउने वातावरण श्रृजना भएको ।	विद्यालय क्षेत्र सुधार कार्यक्रम मार्फत बहुसंख्यक बालबालिका लाबन्भित भएको र बालबालिकामा शिक्षाको पहुँचमा रहेका बृद्धि हुँदै गएको केही समुदायमा भने अझै पनि कक्षा छोड्ने अवस्था रहेको ।
शिक्षा गुणस्तर सुधारका प्रयास	✓ शिक्षण सिकाई प्रकृयालाई व्यवहारिक बनाउने । ✓ छात्रवृत्ति प्रदान गर्ने । ✓ व्यवस्थापन समितिद्वारा नियमनको व्यवस्था ✓ सूचना तथा प्रविधिमैत्री शिक्षामा जोड दिने ✓ अंग्रजी माध्यमको पठनपाठनको सुरुवात गर्दै माथिल्लो कक्षा सम्म लैजाने । ✓ शिक्षण सुधार योजनाका साथ विद्यार्थी केन्द्रित शिक्षण विधिको प्रयोग गर्ने । ✓ कार्य सम्पादनका आधारमा पुरस्कृत गर्ने । ✓ अभिभावक शिक्षक छलफल तथा अन्तरक्रिया ।	• शिक्षकाको गुणस्तर र सुधारका लागि आवस्यकता अनुसारका छात्रावृत्ति प्रदान गरिएको । • कोभिड १९ का कारण भौतिक कक्षा संचालन गर्न नसकिए पनि व्यवस्थापन समिति, विद्यालयको तर्फबाट वैकल्पिक शिक्षाको खोजि कार्य भएको । • भौतिक उपस्थिति हुन नसकेका शिक्षा क्षेत्रलाई प्रविधिको माध्यमबाट शैक्षिक गतिविधि भएको ।	शिक्षा गुणस्तर सुधारका प्रयासहरु समय सापेक्ष सुधार आएको देखिन्छ ।

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन २०७८

५. सरोकार पक्षको चाहना तथा लक्षित वर्गलाई सेवा तथा सुविधा दिन बिगत एक वर्षमा गरिएका मुख्य मुख्य नीतिगत व्यवस्था तथा प्रकृयागत सुधारहरू :

- शिक्षालाई सूचना, संचार प्रविधिसंग आवद्ध गर्दै माध्यमिक विद्यालयहरुको पूर्वाधारको अवस्था हेरि प्राविधिक शिक्षाको सम्भावना अध्ययन गरि प्राविधिक शिक्षा विकासलाई प्राथमिकतामा राखिनु ।
- प्राविधिक शिक्षाको विकास र विस्तार गरि रोजगारमूलक शिक्षामा जोड दिएको देखिन्छ ।
- उच्च शिक्षालाई थप व्यवस्थित र प्रभावकारी रुपमा संचालन गर्न आवश्यक प्रवन्ध चाल्ने कार्यको सुरुवात भएको ।
- कार्य सम्पादन र निर्धारित सुचकको आधारमा शैक्षिक क्षेत्रमा कार्यरत जनशक्तिलाई पुरस्कृत र दण्डित गर्ने नीति लिइएको ।
- स्थानीय भाषा संरक्षणका र प्रवर्द्धनका लागि स्थानीय भाषामा पाठ्यक्रम प्रकासन गर्ने नीति लिइएको ।
- कोभिड १९ को रोकथाम न्यूनीकरण गरि विद्यालयमा वैकल्पिक शिक्षा प्रणालीको अवलम्बन गरिएको ।
- न्यून दरबन्दि भएका विद्यार्थी संख्या धेरै भएका अंग्रजी माध्यमबाट पठनपाठन गर्ने सामुदायिक विद्यालयहरुलाई क्रमिक रुपमा अनुदान प्रदान गर्दै जाने नीति लिइएको ।
- विद्यार्थी कम भएका, एक आपसमा भौतिक रुपमा नजिक रहेका विद्यालयलाई सम्भाव्यता अध्ययनको आधारमा कक्षा घटाउने, एक आपसमा समायोजन गर्दै ठूला विद्यालयको स्थापना र विकासमा जोड दिने नीति लिइएको ।

६. सामाजिक जिम्मेवारी बहन गर्ने क्षमता

सामाजिक जिम्मेवारीको क्षेत्र	सूचक सहितको कामको विवरण
समावेशी शिक्षा	**नगरपालिकामा रहेका कूल बालबालिका मध्ये :** ● दलित बालबालिका ● अपाङ्गता बालबालिका ● आदिबासी जनजाती समुदायका बालबालिकाहरूको विद्यालयमा पहुँच बढाउन शिक्षामा लक्षित वर्गको सहभागितामा वृद्धि गर्ने उद्देश्यले विभिन्न तहमा छात्रवृत्ति प्रदान गरिएको ।
पहुँच अभिवृद्धि	● दलित, छात्रा, द्वन्द्व पीडित तथा लक्षित समूहलाई छात्र वृतिको व्यवस्था गरिएको । ● आधारभुत र मा.वि मा पाठ्यपुस्तक वितरण गरिएको । ● बालविकास केन्द्र मार्फत बाल शिक्षा संचालन गरिएको । ● सबै कार्य गरि रहँदा रहदै पनि यस शैक्षिक सत्रमा भने भौतिक कक्षाहरु संचालन गर्न नसकिएको तर प्रविधिमैत्रि शिक्षामा विद्यार्थीको पहुँचमा भने वृद्धि भएको ।
	● सकारात्मक विभेद र आपरक्षका कारणले शिक्षकहरुको संख्यामा विविधता व्यवस्थापन हुँदै गएको ।

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन ०७८

समावेशिकरण	• अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा प्रदान गरिएको । • छात्रवृद्धि प्रदान गरिएको । • संघिय सरकार तथा स्थानीय तह एवम् गैससको विभिन्न पहलहरुका कारण सबै जातीभाषा धर्म र संस्कृतिक विद्यालय उमेरका बालबालिका विद्यालय जाने वातावरण बनेका तर कोभिड १९ को कारण यस वर्ष भने भौतिक कक्षा शैक्षिक सत्रको सुरुवात संगै संचालन गर्न नसकिएको ।
गुणस्तरीय सुधार	• शिक्षालाई सूचना संचार र आजको प्रविधिसंग जोड्दै लाने कार्यको सुरुवात भएको । • भौतिक रुपमा कक्षा संचालन हुन नसकेपनि प्रविधियुक्त शिक्षण विधिबाट सिकाई कार्यको सुरुवात भएको । • वैकल्पिक शिक्षण सिकाइको खोजी भएको ।

७. आयोजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्दा भोगेका समस्याहरु :

- कोभिड १९ का महामारीका कारण शैक्षिक सत्रको पुरा अवधि भौतिक कक्षा संचालन गर्न नसकिएको ।
- वैकल्पिक विधिबाट शिक्षण सिकाई कार्यको सुरुवात भएपनि बहुसंख्यक विद्यार्थीमा पहुँच स्थापित गर्न नसकिएको ।
- वैकल्पिक विधिबाट शिक्षण सिकाई कार्यको सुरुवात भएपनि बहुसंख्यक शिक्षकहरुलाई प्रविधि संग शिक्षण सिकाईका क्रियाकलाप संचालन गर्न कठिनाई रहेको ।
- वैकल्पिक विधिबाट शिक्षण सिकाई कार्यको सुरुवात भएपनि पालिकाका सबै विद्यालय तथा विद्यार्थीको पहुँचमा तत्कालै प्रविधिको विकास गर्न नसकिएको ।

८. भावी कार्यक्रम संचालनको लागि चाल्नु पर्ने कदमहरु र सुझावहरु :

- महामारीकाकै अवस्थामा पनि उच्त सुरक्षा तथा सतर्कताका साथ शैक्षिक सत्रको पुरा अवधि भौतिक कक्षा संचालन गर्ने वातावरण मिलाउनुपर्ने ।
- वैकल्पिक विधिबाट शिक्षण सिकाई कार्यका लागि शतप्रतिशत विद्यार्थीमा पहुँच स्थापित गर्नुपर्ने ।
- वैकल्पिक विधिबाट शिक्षण सिकाई कार्यका लागि शतप्रतिसत शिक्षकहरुलाई प्रविधिसंग शिक्षण सिकाईका क्रियाकलाप संचालन गर्न सक्षम बनाउनुपर्ने ।
- वैकल्पिक विधिबाट शिक्षण सिकाई कार्यको लागि पालिकाका सबै विद्यालय तथा विद्यार्थीको पहुँचमा तत्कालै प्रविधिको विकास गर्नुपर्ने ।

सामाजिक परिक्षण प्रतिवेदन २०७८

शिक्षा तथा खेलकुदका क्षेत्रमा गरेका केही तस्बिरहरु

अनुसुचि ३ सँग सम्बन्धित

१. विषयगत शाखा/कार्यालयको नाम : (ग) कृषि शाखा

२. पालिका स्तरिय मुख्य लक्ष्य :

- जैविक कृषि उत्पादन र कृषि बजारको विकास गर्ने ।

३. पालिका स्तरिय उद्देश्यहरु :

- कृषि उत्पादन बृद्धिका उद्देश्यले पकेट, ब्लक र जोन सम्मका कार्यक्रम संचालन गर्ने उद्देश्य रहेको ।
- कृषि व्यवसाय क्षेत्र विस्तार र उत्पादकत्व बृद्धिका लागि कृषिमा यान्त्रिकरण मार्फत राहत उपलब्ध गराउने ।
- तरकारी, खाद्यान्न एवम् नगदे बालिमा आत्मनिर्भर बनाउने ।

४. गत आर्थिक वर्षमा संचालित विकास योजना तथा कार्यक्रमको विवरण :

संचालित आयोजना/कार्यक्रम	लक्ष्य	उपलब्धी	कैफियत
प्रविधि र प्राविधिक सेवा उपलब्ध गराउने ।	आयमुलक, आधुनिक, व्यवसायिक र मर्यादित तथा आधुनिकिकरण र यान्त्रिकरणमा जोड दिँदै उत्पादनशिल व्यवसायको रुपमा विकाश गरिनेछ । प्राविधिकहरु कृषकको खेतबारीमा पुगि खेति प्रविधि सम्बन्धि प्राविधिक सेवा दिने व्यवस्था मिलाउने ।	प्रविधि हस्तान्तरण अन्तर्गत पावर टिलर वितरण गरि कम लागतमा माटो बनाउन र उत्पादन बढाउन सफल भएको । प्लास्टिक टनेल वितरण गरि बेमौसमी तथा मौसमी बालीको उत्पादनमा व्यवसायिकरण तथा स्वरोजगार निर्माणको कार्यमा सफलता प्राप्त भएको । पानी तान्ने मोटर बोरिङ्गको प्रविधि वितरणबाट सिँचाईमा सुधार भइ उत्पादन बढेको । प्राविधिक सेवाको मार्फत फौजी किरा, महामारीजन्य रोग, किरा व्यवस्थापनमा सफलता मिलेको । माटो परीक्षण जस्ता महत्वपूण कार्य भएको ।	प्रविधि र प्राविधिक क्षेत्रमा कृषकलाई अनुभूति हुने खालको कार्यको सुरुवात भएको ।
बालि बिकास कार्यक्रम	कम उत्पादन दिने बालिको सट्टा बढी उत्पादन दिने बालिको खोजि गरि उत्पादन बढाउन पकेट कार्यक्रम संचालन गर्ने	मौषमी तथा बेमौषमी बालिको खोजि गरि आयआर्जनको बाटो कृषकहरुका लागि निर्माण गरिएको । उन्नत जातका धान, गहुँ, मकै तथा तरकारी बालीका बिऊ तथा मिनिकिटहरु वितरण उत्पादन बढेको । आलु पकेट कार्यक्रम संचालन गरि आलुमा व्यवसायिकरणको शुरुवात भएको । छिटो फल्ने बालीको खोजी गरि सो बाली लगाउन कृषकहरुलाई हौसला प्रदान गरिएको ।	कृषकको जीवन स्तरमा सुधार आएको ।

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन ०७८

		जैविक मल तथा बिषादीको विषयमा कृषकहरुलाई सचेतनाका कार्यक्रम संचालन गरि रोग किरा व्यवस्थापन गरिएको ।	
आईपीएम पाठशाला	संचालन गरिएको	टमाटर उत्पादन क्षेत्र विस्तार गरिएको । कृषकहरुलाई सचेतनामूलक कार्यक्रम संचालन गरिएको ।	विषादीको प्रयोग मात्र अन्तिम समाधान हैन भन्ने विकास भएको ।
कृषि तालिम संचालन गर्ने ।	आधुनिक प्रविधिको विकासका लागि कृषि तालिम संचालन गर्ने । तालिम प्राप्त कृषक बनाई कृषिमा आत्मानिर्भर बनाउने ।	च्याउ खेती तालिम संचालन गरिएको । गहुँ तथा आलु बाली सम्बन्धी तालिमा संचालन गरिएको । मौषमी तथा बेमौसमी नगदे बाली उत्पादन प्रति युवाहरु आकर्षित भएका । टोल टोलमा कृषि व्यवसायिक फर्म दर्ता तथा संचालनमा युवा आकर्षित भई आय आर्जनको बाटो खुलेको ।	कृषि प्रति युवाहरुको आकर्षण बढ्दो रहेको ।
कृषि बिमा	कृषि बिमाको प्रवन्ध मिलाउने ।	सबै वडाका व्यवसायिक कृषि फर्महरुलाई कृषि बिमा गर्नुपर्छ भन्ने चेतना प्रसार भएको ।	कृषिमा देखिने जोखिम व्यवस्थापन हुने सम्भावना रहेको ।
अनुदान लक्षित कार्यक्रम	उत्पादन बृद्धि गर्न प्रविधि, सिँचाइका साधन, उन्नत जातका विऊ कृषकहरुलाई वितरण गरि स्वरोजगार निर्माण गर्ने	प्रविधि अनुदान, बालिका विऊ अनुदान, प्लास्टिक टनेल अनुदान, पावर स्प्रे अनुदान, इलेक्ट्रोनिक स्प्रे अनुदानका कारण कृषकहरु आकर्षित भइ नगरनगरमा स्वरोजगार निर्माण गरेको साथै पालिका भेगका आम कृषकहरु आत्मनिर्भर बन्दै गएको । कृषि यान्त्रिकरण अनुदानका कारण महंगो बन्दै गएको श्रम बजार सरलीकरण गर्न सफल भएको ।	युवाहरुको कृषि व्यवसाय प्रति आकर्षण बढेको ।

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन २०७८

५. सरोकार पक्षको चाहना तथा लक्षित वर्गलाई सेवा तथा सुविधा दिन बिगत एक वर्षमा गरिएका मुख्य मुख्य नीतिगत व्यवस्था तथा प्रकृयागत सुधारहरू :

- **"समृद्ध सुनवर्षि आधार, स्वास्थ्य, शिक्षा, कृषि र पूर्वाधार"** मूल नारामा कृषि मुख्य नीतिमा रहनु ।
- आ.व.२०७७/०७८ को नगरसभाबाट आर्थिक विकास नीतिलाई मुख्य नीतिमा नै समाबेश गरिनु ।
- नीति अनुसारको कार्यक्रममा प्रविधि अनुदान उन्नत जातको विऊ अनुदान, सिँचाई मोटर अनुदान जस्ता अनुदानका कार्यक्रम मार्फत आर्थिका विकास गर्ने नीति रहनु ।
- जैविक कृषि उत्पादन र बजारको विकास गर्ने लक्ष्य लिइनु ।
- महामारीजन्य रोग किराको व्यवस्थापनमा जनशक्ति व्यवस्थापनको शुरुवात हुनु ।
- कृषि व्यवसाय विस्तार तथा उत्पादकत्व बृद्धि गर्न कृषिमा यान्त्रिकरण मार्फत राहत उपलब्ध गराउने लक्ष्य रहेको ।
- व्यवसायिक नगदे बाली खेति उत्पादनमा जोड दिने उद्देश्य रहेको ।
- कृषकहरुलाई खाद्यान्न एवम् नगदे बलिमा आत्मनिर्भर बनाउने उद्देश्य रहेको ।
- कृषि पकेट कार्यक्रम आलु लगायत पकेट कार्यक्रमको नीतिगत व्यवस्था हुनु ।
- बढी उत्पादन हुने बालिको बिउ बिजनको प्रयोग गर्न उत्प्रेरण गर्ने कार्यक्रम सुरुवात हुनु ।
- प्रविधि अनुदानको नीति लिइनु साथै बेमौसमी बालिका लागि टनेल अनुदान कार्यक्रम ल्याइनु ।
- कृषि कर्जा र युवा वर्गलाई सामुहिक खेती प्रणालीमा अनुदानको व्यवस्था मिलाउने नीतिगत व्यवस्था हुनु ।

६. आयोजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्दा भोगेका समस्याहरु :

- प्राविधिक जनशक्तिको अभाव रहनु ।
- कृषि बालिमा माहामारीको रुपमा देखिएको किरा नियन्त्रण तथा व्यवस्थापन गर्न पूर्ण रुपमा रोक्न कठिनाई रहेको ।
- फलफूल तथा तरकारी भण्डारणका लागि चिस्यान केन्द्र सहितको संकलन केन्द्र बिस्तार नहुनु ।
- ठूलो क्षेत्र सीमित साधन र असिमित मागको वीचमा तालमेलका विच काम गर्न असहज भएको
- बाटो मात्र विकास हो भन्ने सोच जनतामा कायमै रहनु ।
- वडा स्तर बाटै योजना छनोटमा कृषिलाई प्राथमिकतामा नराख्नु ।
- कृषि बिमालाई तल्लो तह सम्म पुऱ्याउन नसक्नु ।
- कृषिलाई आधुनिकीकरण र व्वसायिकरण गर्न नसक्नु ।
- नगरपालिकाको प्राथमिकतामा कृषि भन्दै गैह कृषि क्षेत्र पर्नु ।

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन २०७८

७. भावी कार्यक्रम संचालनको लागि चाल्नु पर्ने कदमहरु र सुझावहरु :

- प्राविधिक जनशक्तिको व्यवस्थापन गर्न सुझाव दिइन्छ ।
- पालिकाले तयार गरेका नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनमा ल्याउनुपर्ने ।
- प्राविधिक जनशक्तिको व्यवस्थापन गरि उत्पादनमुलक र संरक्षणमूलक कृषि प्रणालीलाई जोड दिनुपर्ने
- आधुनिक पकेटको खाना भन्दा आफ्नै घरेलु उत्पादन, प्रयोग र खाद्य अनुगमनका कार्यक्रम ल्याउनु पर्ने ।
- कृषि उत्पादन र कच्चा पदार्थ संग सम्बन्धित साना र लघु उद्योग व्यावसाय संचालन गरि युवाहरुलाई समेट्नु पर्ने ।
- बालिमा देखिने जटिल खालका रोगको समाधानका लागि टोली व्यवस्थापन गर्नुपर्ने ।
- उर्बरा भुमिलाई बाँझो हुनबाट रोक्नुपर्ने र बाझो राख्नेलाई कारबाही गर्नुपर्ने ।
- कृषि पकेट ब्लक र जोनतीर प्रवर्द्धन गर्दै लैजाने ।
- कृषि बिमालाई थप प्रभावकारी बनाउदै लैजानुपर्ने ।
- कृषकहरुलाई प्रदान गरिने विभिन्न अभिमुखीकरण तालिमहरु थप प्रभावकारी रुपमा अघि सार्नुपर्ने ।
- दिगो भु-व्यवस्थापनको लागि भू-उपयोग कार्यक्रम अघि सार्नुपर्ने ।

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन ०७८

पालिकाले कृषि तथा पशुपन्क्षिको क्षेत्रमा गरेको गतिविधिका झलकहरु

अनुसुचि ३ सँग सम्बन्धित

१. विषयगत शाखा/कार्यालयको नाम : (घ) पशुपंक्षी शाखा

(क) राष्ट्रिय लक्ष्य :

❖ ग्रामिण क्षेत्रमा दुधको उत्पादन तथा उत्पादकत्व बढाउन दुध तथा दुग्ध पदार्थको उत्पादनलाई व्यवसायीक र प्रतिष्पर्धी बनाउदै दुध संकलन, ढुवानी व्यवस्थापन एवम् प्रशोधन उद्योगहरुको बिस्तार गराउने ।

२. पालिका स्तरिय मुख्य लक्ष्य :

- पशु बजारको विकास गर्ने ।
- दुध, फुल, मासुमा आत्मानिर्भरताका लागि यान्त्रिकरणमा जोड दिदै व्यवसायिक रुपमा पशुपालन कार्यक्रम गर्न कृषकहरुलाई प्रोत्साहन गर्ने ।
- सुनवर्षी नगरपालिकाको मूल आधारका रुपमा रहेको पशु तथा कृषि सेवालाई थप व्यवस्थित बनाउने र पशु सेवा केन्द्रलाई थप स्तरोन्नती गर्दै लैजाने ।
- चरन क्षेत्र, डाले तथा भुँई घाँसको विकास र विस्तार गर्ने ।
- पशु तथा कृषि विमालाई अनिवार्य गर्ने साथै यसका लागि आवश्यकताका आधारमा संघिय तथा प्रदेश सरकारसंग समन्वय गर्ने ।

३. पालिका स्तरिय मुख्य उद्देश्यहरु

➢ प्रविधिको पहुँच विस्तार गरि सचेतना कार्यक्रम मार्फत व्यवसायिक कृषि तथा पशुपन्क्षी पालनमा युवा युवतीलाई विशेष सुविधाको व्यवस्था गरि आकर्षक गर्ने ।

➢ बिदेशीएका युवाहरुलाई स्वदेशमा नै फर्काउन तथा युवाहरुको विदेश तथा कामको खोजिमा स्वदेशकै अन्य स्थान र क्षेत्रमा हुने पलायनलाई रोक्न विशेष कार्यक्रमहरु उनिहरुकै सल्लाह र सुझावमा संचालन व्यवस्थापन गर्ने ।

➢ पशुपालन स्थलमा गोबर ग्याँसका प्लान्ट स्थापना गरि ऊर्जाको समेत व्यवस्था गर्ने ।

➢ पशुबधशाला स्थल स्वच्छ र सुरक्षित मासु उत्पादन र विक्रि वितरणका लागि सुरक्षित स्थानको पहिचान र छनौट गरि पशुबधस्थल तथा बिक्रि कक्षहरुको निर्माण गरि सुरक्षित र स्वस्थ मासु उत्पादन तथा विक्रि बितरणको सुनिश्चिता गर्ने ।

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन ०७८

४. गत आर्थिक वर्षमा संचालित योजना तथा कार्यक्रमको विवरण :

आयोजनाको नाम	लक्ष्य	उपलब्धि	कैफियत
पशु विकास कार्यक्रम	दुध, फुल, मासुमा आत्मानिर्भरताका लागि यान्त्रिकरणमा जोड दिदै व्यवसायिक रुपमा पशुपालन कार्यक्रम गर्न कृषकहरुलाई प्रोत्साहन गर्ने । बंङ्गुरका साना व्यवसायिक कृषि उत्पादन केन्द्र पकेट विकास कार्यक्रम संचालन गर्ने । व्यवसायिक गाई, भैसी, बाख्रा, कुखुरा र माछा पालन व्यवसायलाई प्रोत्साहन गर्ने । पोखरी संरक्षणबाट माछा उत्पादनमा जोड दिने ।	बंगुर पकेट क्षेत्र कार्यक्रम मार्फत मासुमा आत्मानिर्भर हुँदै स्वरोजगार समेत तयार भएको । कुखुरा पालन कार्यक्रम मार्फत मासु र फुलमा आत्मनिर्भर बन्दै निर्यात मार्फत आएमा बृद्धि भएको साथै स्वरोजगार बनाउन सफल भएको । अव्यवस्थित रहेका पोखरीको संरक्षण भई माछा उत्पादन सिमसार संरक्षण व्यवसायिक माछा उत्पादनको शुरुवात भएको ।	पशु विकास कार्यक्रम मार्फत पालिका भेगका नागरिकको जीवनस्तरमा परिवर्तन आएको ।
पशु स्वास्थ्य कार्यक्रम	रोगका कारण पशुहरूबाट हुने क्षति कम गर्न HSBQ MFD Rabise swine fiver रोग विरूद्धको खोप कार्यक्रम गर्ने । स्वच्छ पशु कार्यक्रमका लागि जुनोटिक रोग लगायतका कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।	व्यवसायिक बंगुर उत्पादन पकेट क्षेत्रको नीतिगत रुपमा व्यवस्था हुनु । स्थानीय पोखरी तथा सिमसारको संरक्षण गरि सौन्दर्यता प्रति र सिमसार संरक्षण गर्ने नीतिको शूरुवात हुनु । पुराना पोखरीको संरक्षण गरि माछापालन व्यवसाय संचालनको नीति लिइनु । स्थानीय स्तरमा व्यवसायिक फर्म, कृषक समुह समिति गठन गरि सामुहिक व्यवसायको नीति लिई उत्पादन र स्वरोजगार गर्ने नीति लिइनु । दुध, फुल र मासुमा आत्मनिर्भरताका लागि यान्त्रिकरणमा जोड दिदै उत्पादन वृद्धि गर्ने तथा स्वरोजगार निर्माण गर्ने नीति लिइनु ।	पशुलाई देखिने जटिल तथा समान्य रोगहरूको समाधानका लागि पहल भएको ।

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन २०७८

		दुधमा आत्मानिर्भर हुन गाई प्रवद्धन कार्यक्रम नीतिगत रुपमा आउनु । पशुपालक कृषकहरुलाई आवश्यकताका आधारमा तालिम तथा क्षमता वृद्धिका कार्यक्रम संचालनको शुरुवात हुनु । पशु स्वास्थ्य कार्यक्रम मार्फत निरोगी पशु जस्ता कार्यक्रम नीतिमा व्यवस्था हुनु । आधुनिक प्रविधि र पशु आहारा कार्यक्रम संचालनका लागि नीतिगत व्यवस्था हुनु ।	
पशु आहारा सेवा	उत्पादन बृद्धिका लागि पशु आहारा अन्तर्गत उन्नत जातको घाँसको बिऊ वितरण गर्ने ।	उन्नत जातका घाँसका बिउहरु, बहुबर्षे घाँसका बिरुवाहरु वितरण गरिएको ।	कृषकमा उन्नत जातको घाँसको बिऊ बारे सोचको विकास भएको ।
पशु स्वास्थ्य नियमन कार्यक्रम	पशु स्वास्थ्य नियमन कार्यक्रम संचालन गर्ने ।	पशु स्वास्थ्य नियमन, निरिक्षण तथा अनुगमन जस्ता कार्यक्रमहरू संचालन गरिएको।	पालिकाले आफ्नो नीति कार्यक्रममा नै प्राथमिकताका साथ उठान गरेको ।
पशु सेवा प्रसार कार्यक्रम	पशु सेवा प्रसार कार्यक्रम संचालन गर्ने लक्ष्य रहेको ।	पशु व्यवसायबाट पनि प्रसस्त आम्दानी लिन सकिन्छ भन्ने सोचको विकास भएको । व्यवसायिक पशु फर्महरू व्यवस्थित रूपमा संचालनको सुरूवात भएको । खोर सुधार कार्यक्रम संचालन गरिएको नस्ल सुधार कार्यक्रम संचालन गरिएको । महामारी जन्य रोगहरू बिरूद्धको प्रचारात्मक कार्यक्रमहरू संचालन गरिएको ।	पशु क्षेत्रका कार्यक्रमबाट स्वरोजगार निमार्ण हुनुका साथै आय आर्जनमा बृद्धि भएको ।

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन ०७८

५. सरोकार पक्षको चाहना तथा लक्षित वर्गलाई सेवा तथा सुविधा दिन बिगत एक वर्षमा गरिएका मुख्य-मुख्य नीतिगत व्यवस्था तथा प्रकृयागत सुधारहरू :

- पशुपंक्षीजन्य रोगहरुको रोकथाम, उत्पादनको संरक्षण तथा पशुपालन जनचेतना कार्यक्रम संचालन गर्नै नीति लिइएको ।

६. आयोजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्दा भोगेका समस्याहरु :

- युवा लक्षित व्यवसायिक फर्महरु संचालनमा आएपनि अनुदान केन्द्रित कार्यक्रमप्रति केन्द्रित हुनु ।
- उत्पादन भएर पनि मासु तथा दुग्धजन्य पदार्थको उचित मात्रामा मुल्य पाउने समस्या रहनु ।
- व्यवसायिक फर्महरु संचालन भएपनि जनशक्तिको समस्या रहनु ।
- कोभिड १९ का कारण नीति अनुसारका कार्यक्रम संचालन गर्न कठिनाई रहनु ।
- निर्वाहमुखी पशुपालन प्रणालीमै विश्वास गर्नु
- स-सानो धन गन्दै नगन भन्ने सोच कायम रहनु ।
- व्यवसायिक बन्नुपर्छ भन्ने सोचको कमी हुनु ।

७. भावी कार्यक्रम संचालनको लागि चाल्नु पर्ने कदमहरु र सुझावहरु :

- अनुदान केन्द्रित कार्यक्रमका कारण व्यवसायिक फर्महरु संचालनमा आएपनि अनुदान केन्द्रित कार्यक्रम प्रति बढी फोकस भएकाले व्यवसायिक बन्ने तर्फ जोड दिन सुझाव दिइन्छ ।
- उचित पशुबधशाला निर्माणमा जोड दिइन्छ ।
- उत्पादन भएर पनि मासु तथा दुग्धजन्य पदार्थको उचित मुल्य व्यवस्थापन गर्न सुझाव दिइन्छ ।
- नव प्रवर्तनकारी युवा तथा उद्यमी र बैदेशिक रोजगारबाट फर्केका अनुभवी तथा सीपयुक्त उद्यमशिल युवाहरुलाई उद्यम ब्यावसाय सुरु गर्न व्यवसायिक योजनाका आधामा सुरुवाति पूँजी उपलब्ध गराउनुपर्ने ।
- स्वच्छ मासु, स्वच्छ दुध जस्ता खाद्य अनुगमनका कार्यक्रम संचालन गर्नुपर्ने ।

(८) सामाजिक परीक्षणबाट देखिएका सवल पक्षहरु

सामाजिक परीक्षण प्रकृयाले सामाजिक उत्तर दायित्व निर्वाह गर्ने काम स्थानीय सरकारले कति गरिरहेको छ ? भन्ने लेखाजोखा गरेको छ । यो क्रममा देखिएका सवल पक्षहरु निम्नानुसार उल्लेख गर्न सकिन्छ ।

- ❖ टोल स्तरिय भेला, वडा समितिको सिफारिस, विषयगत समिति र योजना तर्जुमा तथा कार्यक्रम समिति मार्फत सिफारिस भई आएका योजनाहरुलाई समेटी स्थानीय जनताको आवश्यकताको पहिचान गरि समयमा नै सभा सम्पन्न गरि कार्यक्रम आउनु ।
- ❖ राजश्व परामर्श समिति, श्रोत अनुगमन तथा बजेट सिमा निर्धारण समितिका निर्णयहरु कार्यान्वयनमा आउनु ।
- ❖ संविधानको अनूसुची ८ अन्तरगत नगरसभा समयमा नै सम्पन्न गरि नीति अनुरुपका कार्यक्रम समयमा नै सुचारु गर्न र सम्पन्न गर्न तोके बमोजिम आर्थिक, सामाजिक, भौतिक, सुशासन, विपद् व्यवस्थापन, राजश्व संकलन लगायत स्थानीय तहको अधिकार अनुरुपका समग्र क्षेत्र समेटी समयमा नै नगर सभा सम्पन्न हुनु ।
- ❖ सुनवर्षी नगरपालिको **"समृद्ध सुनवर्षिको आधार, स्वास्थ्य, शिक्षा, कृषि र पूर्वाधार"** सहितको पूर्वाधारको नारा राखी
  1. सोच
  2. लक्ष्य
  3. उद्देश्य सहितको नीति तथा कार्यक्रम सहित समयमा नै नगरसभा मार्फत बजेट ल्याउनु ।
- ❖ सुनवर्षि नगरपालिकाको विकासका लागि सवल पक्ष, कमजोर पक्ष, अवसर र चुनौतीको पूर्ण रुपमा विश्लेषण गरिएको ।
- ❖ वार्षिक नीति, बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमाका लागि स्थानीय सरकार संचालन ऐनमा भएका आधारहरुलाई आधार मानी नीति तथा कार्यक्रम ल्याइएको ।
- ❖ पालिकाको वर्तमान अवस्थाको विश्लेषण गरि
  1. पूर्वाधार विकास
  2. सामाजिक विकास
  3. आर्थिक विकास
  4. वन तथा वातावरण
  5. सार्वजनिक सेवा तथा संस्थागत सुधारको अवस्था विश्लेषण गरिनु ।
- ❖ आर्थिक विकस सम्बन्धी नीति ल्याई पालिकाको आर्थिक विकास कसरी गर्न सकिन्छ भन्ने प्रक्षेपण गरिनु ।
- ❖ कृषि, सिचाई तथा पशुपंक्षी क्षेत्रको विकास गरि आत्मानिर्भर बनाउने दिशा तर्फ लैजान प्राथमिकता निर्धारण गर्नु ।
- ❖ स्वास्थ्य, शिक्षा र पूर्वाधार लगायत सामाजिक तथा समावेशी विकास मार्फत समृद्ध नगर निर्माणका लागि प्राथमिकीकरण गरिनु ।
- ❖ पर्यटन, वातावरण संरक्षण तथा संस्थागत क्षमता अभिवृद्धि गर्न तथा सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारीता कायम गर्दै सुशासनमा जोड दिने गरि प्राथमिकीकरण गर्नु सबल पक्ष रहेको छ ।

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन २०७८

- कोभिड १९ को जोखिम व्यवस्थापनका लागि द्रुत सेवा, क्वारेनटाइन व्यवस्थापन, आइसोलेसन व्यवस्थापन, पि.सि.आर, स्वाव संकलन जस्ता महत्वपूर्ण कार्यमा चालु खर्च बाटै व्यवस्थापन गर्न सफल रहनु ।
- आर्थिक विकास तर्फका कार्यक्रम सफल पार्न कृषि, पशु, तथा पर्यटन क्षेत्रको विकास कृषिमा निर्वाहमुखी कृषि प्रणालीको सट्टा व्यवसायिक चाक्लाबन्दी कार्यक्रमको नीतिगत व्यवस्था आउनु ।
- व्यक्तिगत खेती प्रणालीको सट्टा सहकारीमा आधारित खेती तथा प्रयाप्त सिँचाइको प्रवन्ध मिलाउने नीति लिइनु सवल पक्ष देखिन्छ ।
- पालिका भित्र रहेको कृषि उत्पादन क्षेत्रको माटो परिक्षण गरि स्थानीय उत्पादन जस्तै मकै क्षेत्र, गहुँ क्षेत्र, आलु क्षेत्र जस्ता स्थान विषेश उत्पादनलाई जोड दिने नीति लिइनु सवल पक्ष रहेको छ ।
- वागबानी विकास कार्यक्रम अन्तरगत बहुउद्देश्य नर्सरी तथा नमूना तरकारी नर्सरी, बहुमुखी नर्सरी स्थापना जस्ता कार्यक्रम संचालन गर्न नीति लिइनु सवल पक्ष रहेको छ ।
- बालि संरक्षण सेवा र (रासायनिक तथा जैविक विषदी) कृषक पाठशाला जस्ता कार्यक्रम संचालनका साथै सचेतनाका लागि होडिङ बोर्ड जस्ता कार्य गर्न नीति लिइनु ।
- उत्पादित बस्तुको भण्डारणका लागि शित भण्डार निर्माण निजि क्षेत्र संगको साझेदारीमा डि.पि.आर निर्माण हुनु सवल पक्ष रहेको छ ।
- पालिका स्तरिय कृषि अनुसन्धान केन्द्र स्थापना गर्ने लक्ष्य राख्नु सवल पक्ष रहेको छ ।

पशु सेवा सम्बन्धी

- बाखाको व्यवसायिक उत्पादन पकेट क्षेत्र स्थापना गर्ने लक्ष्य रहनु सवल पक्ष रहेको छ ।
- गाई, भैसी, बाखा, बंगुरको नस्ल सुधार कार्यक्रम गर्ने उद्देश्य रहनु ।
- स्वास्थ्य र सहज बजार व्यवस्थापनको लागि मासु पसल सुधार कार्यक्रमको नीति रहनु ।
- पर्यटन विकास, धार्मिक क्षेत्रहरुको पहिचान गर्दै संरक्षण तथा प्रवद्धन गरि पर्यटकीय गन्तव्यको रुपमा विकास गर्न सुझाव दिइन्छ ।

सामाजिक विकास

- विद्यालय बाहिर रहेका बालबालिकाहरुको सर्वेक्षण गरि उनिहरुको आवश्यक व्यवस्थापन गर्दै विद्यालय बाहिर बालबालिका नरहेको पालिका निर्माण गर्ने लक्ष्य रहनु ।
- आधारभूत शिक्षालाई गुणस्तरिय बनाउन अंग्रेजी माध्यमलाई शिक्षण सिकाइमा आवस्यक व्यवस्था गरिने नीति लिइनु ।
- प्रधानध्यापक विद्यालय विकास प्रस्ताव तयार गरि कार्य सम्पादन सम्झौता तयार गरि मुल्याङ्कन गर्ने नीतिको सुरुवात हुनु ।
- प्रत्येक वडामा ई लाइबेरी खेलमैदान सिकाई केन्द्र स्थापना गर्ने नीतिको सुरुवात हुनु ।

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन ०७८

स्वास्थ्य क्षेत्र

- प्रत्येक वडामा आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र स्थापना गरि नगरवासी नागरिकको आधारभूत स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने नीति लिइनु ।
- पालिका स्तरिय नगर अस्पताल निर्माणको प्रक्रिया रहनु ।
- केही बस्तीहरुमा अझैपनि खोपको पहुँच भएर पनि खोप नलगाएको पाइएको हुँदा विशेष कार्यक्रम संचालन गरि पूर्ण खोप सुनिस्चितता तर्फ विषेश पहल गरिने नीति लिइनु ।
- सुरक्षित सुत्केरी कार्यक्रम अन्तरगत संचालनमा रहेको बर्थिङ सेन्टर र नगर बाहिर सुरक्षित अस्पताल जान चाहेमा एम्बुलेन्समा विशेष छुटको व्यवस्था नीतिमा नै लिइनु ।

सिप विकास कार्यक्रम

- सिप विकास कार्यक्रमका लागि सि.टि.भि.टी, इभेन्ट परियोजना, समृद्धि परियोजना जस्ता कार्यक्रम मार्फत सिप विकास कार्यक्रम संचालन गरि रोजगार निर्माण गर्ने नीति लिइनु ।
- प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम, मत्स्य विकास कार्यक्रम मार्फत स्वरोजगार निर्माण गर्ने नीति लिइनु ।

सामाजिक विकास

- अपांङ्गता रोकथाम तथा पुर्नस्थापा कार्यक्रम मार्फत जन्मबाट हुने अपांङ्गता रोकथाम कार्यक्रम संचालन गर्ने नीति लिइनु ।
- बहु बिवाह, बाल बिवाह, महिला हिंसा जस्ता समस्यालाई सचेतना कार्यक्रम संचालन गरि समाधानको पहल गरिने नीति लिइनु ।
- लैङ्गिक हिंसा तथा प्रजनन् स्वास्थ्य कार्यक्रम संचालन गर्ने नीति लिइनु ।
- बाल क्लब गठन गरि बाल अधिकारको क्षेत्रमा कार्य गर्ने नीति लिइनु ।
- एक वडा एक नमूना बस्ति विकास गर्ने नीति लिइनु ।

पूर्वाधार विकास

- सडक पूर्वाधार गत आ.व. ०७५/०७६ मा जारी गरिएको बहुवर्षीय योजनालाई प्रभावकारी ढंगबाट संचालनमा आउनु सबल पक्ष रहेको छ ।
- भौतिक पूर्वाधारहरु अपांङ्गमैत्री, ज्येष्ठ नागरिक मैत्री वातावरणमैत्री निर्माणमा जोड दिने नीति लिइनु ।
- पूर्वाधार विकासमा आवस्यक कानून बनाई सडक मापदण्ड तोकी नगर सडक गुरू योजना लागू गर्नु सबल पक्ष रहेको छ ।

सिंचाई तथा खानेपानी

- तराई मधेश समृद्धिको सहकार्यमा सिँचाई सुविधाको वातावरण सहज बनाउने नीति लिइनु ।
- ताल, पोखरी, सिमसार संरक्षको नीति लिइ पर्यटकीय गन्तव्य बनाउने नीति लिइनु ।

वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन

- वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति आउनु ।
- कोभिड १९ को विपद् व्यवस्थापन गर्न सक्ने वातावरण सृजना भएको देखिन्छ ।
- विपद् व्यवस्थापन तथा प्रति कार्यको लागि प्राकृतिक प्रकोप एंव विपद् व्यवस्थापनका लागि श्रोत तथा जनशक्तिको व्वयवस्थापन गर्ने नीति लिइनु ।

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन २०७८

सूचना तथा तथ्याङ्क सम्बन्धी व्यवस्था

- सूचना अधिकारी, गुनासो सुन्ने अधिकारी, वेवसाइट, एप, रेडियो, पत्रपत्रिका लगायतको व्यवस्था गर्ने नीति लिइनु ।
- जन्म, मृत्यु बासाईसराई, विवाह, सम्बन्ध बिच्छेद जस्ता व्यक्तिगत घटना दर्ता जस्ता तथ्याङ्कहरु नागरिकहरुको सहज पहुँच स्थापित गर्ने उद्देश्य रहुन ।
- स्थानीय अभिलेख व्यवस्थापनका लागि नीति, कानून कार्यविधि निर्माण गर्ने लक्ष्य रहुन ।

घरनक्सा तथा राजश्व

- भवन निर्माण आचारसंहिता कडाइका साथ लागू गर्ने नीति लिइनु ।
- करको दायरालाई समय सापेक्ष परिवर्तन गर्दै करको दायरालाई फराकिलो बनाउदै आन्तरिक आयमा सुधार गर्न सुनवर्षि नगरपालिकाको अर्थ सम्बन्धी प्रस्तावलाई कार्यन्वयन गर्न आर्थिक ऐन २०७७ निर्माण गरि लागू गरिनु सवल पक्ष रहेको छ ।

न्याय आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली, तथा सुशासन

- न्यायिक कार्य सम्पादन जनताको पहुँचयोग्य बनाउन सबै वडामा मेलमिलाप समिति गठन गरि आवस्यक तालिम, क्षमता विकासका कार्यक्रम संचालन गर्ने नीति लिइनु ।
- राजश्वलाई सबै वडाहरुमा प्रविधिसंग जोडी कम्प्युटरराइज राजश्व, आम्दानी लेखा प्रणालीमा जोड्ने नीति लिइनु सुनवर्षी नगरपालिका मोरङको विनियोजन ऐन २०७७ लागू गरि खर्चको सिमा लगायत प्रयोगमा आउनु ।
- सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, वार्षिक समिक्षा, संचार माध्यमको प्रयोग, नागरिक वडापत्र, सूचना अधिकारी, गुनासो पेटीका, सूचना पाटी लगायतको व्यवस्था गरिनु ।
- पालिका तथा वडाहरुलाई आवश्यक पूर्वाधार निर्माण गर्न नगरपालिकाको भवन, वडा भवनहरु अपाङ्गमैत्री, ज्येष्ठ नागरिकमैत्री, बालमैत्री निर्माण गरि सेवालाई सरल तथा सहज बनाउने नीति लिइनु ।
- वित्तिय व्यवस्थापन सुशासन सम्बन्धी नीति आउनु ।
- स्थानिय सरकार संचालन ऐन २०७४ को परिच्छेद ३ को 'छ' को भावना अनुरुप स्थानीय स्तरका विकास आयोजना तथा परियोजनाहरु वडा स्तरकै योजनाबाट छनौट गरि वडाले गर्ने न.पा.ले गर्ने, प्रदेशले गर्ने र केन्द्रले गर्ने योजनाहरु वार्षिक योजना नगर विकास योजना भित्र समाबेश गरेर आउनु ।
- बाल भेला मार्फत बालअधिकार संरक्षणका कार्यहरु गरिनु ।
- महिला हिँसा जस्ता सामाजिक बिसंगतीका कार्यक्रम
- गरिबी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम संचालन प्रारम्भ हुन पालिकाका लागि सबल पक्ष रहेको छ ।
- रोजगारीको मूल आधार हो भन्ने सोच र उद्देश्य रहनु सबल पक्ष देखिन्छ ।
- उच्च शिक्षा तथा प्राविधिक शिक्षालाई जोड दिने उद्देश्य रहनु शिक्षाका लागि सबल पक्ष रहेको छ ।

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन २०७८

अनुसूची–४

सुनवर्षी नगरपाकिको आ.व. २०७७□०७८ का मुख्य मख्य उपलब्धिहरू

आ.व. २०७७□०७८ मा सुनवर्षि नगरपालिका मोरङमा निम्नानुसार सामाजिक उपलब्धिहरू देखिएका छन् ।

(क) पूर्वाधार विकास तर्फका मुख्य मुख्य उपलब्धीहरू :

१ **"समृद्ध सुनवर्षिको आधार, स्वास्थ्य, शिक्षा, कृषि र पूर्वाधार"** भन्ने नारा अनुरूप पूर्वाधार विकास तर्फ १ देखी ९ वटै वडामा सडक संजाल मार्फत पालिकाबासी नागरिकलाई सहज यातायातको पहुँच स्थापित गराउन सफल रहेको ।

२ सडक पूर्वाधार र जनताको यातायातमा सहज पहुँच स्थापित गर्न अत्यावस्यक स्थानमा आर.सी.सी कल्भर्ट निर्माण कार्य सम्पन्न गरेको देखिन्छ ।

३ सबै स्थानहरूमा विद्युत सेवा विस्तार गर्न सफल भएको देखिन्छ ।

४ सडक पूर्वाधार तथा विद्युत विस्तार मार्फत पालिकाबासी नागरिकहरूको जीवनयापन सहज भएको देखिन्छ ।

५ सडक पूर्वाधारको विकास मार्फत ग्रामिण बस्तिहरूमा पनि साना तथा घरेलु उद्योगहरु स्थापना भई सहज बजार पुऱ्याई आयमा सुधार भएको साथै स्वरोजगार निर्माण भएको देखिन्छ ।

६ नगरपालिका क्षत्रको व्यवस्थित दिर्घकालिन एवम् वातावरणमैत्री दिगो विकासका लागि भू:उपयोग गूरू योजना निर्माण गर्ने कार्य प्रारम्भ भएको ।

७ बस्ती स्तरिय योजना छनौट, वडा स्तरिय योजना छनौट, पालिका स्तरिय योजना छनौट गरि समायमा नै नगरसभा सम्पन्न गर्दा समयमा नै खर्च गर्न सक्ने वातावरण बानी विकासको मोडलमा परिवर्तन भएको ।

(ख) सामाजिक विकास तर्फका मुख्य मुख्य उपलब्धीहरू :

८ शिक्षा नै विकासको आधार हो भने अनुरुप सामाजिक विकास कार्यक्रम मार्फत पालिकाको साक्षरता दर सतप्रतिशत बनेको देखिन्छ ।

९ बाल विकास केन्द्र देखि माध्यमिक शिक्षाको माध्यम अनौपचारिक शिक्षा मार्फत शिक्षा क्षेत्रमा निरक्षरता हटाउन सफल हुनु ।

१० दिवा खाजा तथा छात्रावृत्ति वितरणबाट शिक्षा क्षेत्रमा कक्षा छोड्ने, दोहोऱ्याउने र सतप्रतिशत भर्ना कार्यक्रम सफल भएको देखिन्छ ।

११ विद्यालयहरुको आवस्यकता भौतिक पूर्वाधार निर्माण, विद्यालय व्यवस्थापन, शैक्षिक गुणस्तर सुदृढीकरण एवम् कार्य सम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन जस्ता कार्यक्रम मार्फत शैक्षिक सुधार भएको देखिन्छ ।

१२ शैक्षिक पहुँच सुनिश्चितताका लागि अनोपचारिक तथा वैकल्पिक शिक्षा बालबिकास केन्द्रको प्रयोग साथै कोभिड १९ मा समेत वैकल्पिक शिक्षाको खोजी गरि विद्यार्थीमा शैक्षिक पहुँच सुनिश्चितता गरिएको ।

१३ सामाजिक सुरक्षा भत्ता बैंक मार्फत उपलब्ध गराउने सतप्रतिशत परिपाटीको अभिलेख व्यवस्थापन कम्प्युटरराइज यसै आ.व.बाट भएको देखिन्छ जसबाट आर्थिक सुशासन कायम भएको देखिन्छ ।

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन २०७८

१४ व्यक्तिगत घटना दर्ता प्रक्रियालाई सफ्टवेयर मार्फत सबै वडाहरुमा यसै आ.व.बाट सुरु भएको कारण घटना दर्तामा ठुलो सुधार भएको देखिन्छ ।

(ग) आर्थिक विकास तर्फका मुख्य मुख्य उपलब्धीहरू :

१५ आन्तरिक श्रोतको पहिचान गर्दै आर्थिक विकासका लागि सम्पती कर, ठेक्का कर, हाटबजार कर, व्यवसाय कर, घरनक्सा पास दस्तुर लगायत करको दायरा बृद्धि गरि आन्तरिक श्रोतमा सुधार भएको देखिन्छ ।

१६ विपन्न परिवारको जीवनस्तर तथा सुधारका लागि बचत गर्ने बानीको विकास साथै कृषि आन्त्रिक बस्तुको अनुदान, उन्नत जातको बिउ अनुदान मार्फत उत्पादन बृद्धि भएको देखिन्छ ।

१७ आय स्तर सुधार भएको साथै स्वरोजगार निर्माण भएको देखिन्छ ।

१८ आर्थिक विकासका कार्यक्रम मार्फत व्यवसायिक कृषि तथा पशु विकास कार्यक्रम मार्फत आयत प्रतिस्थापनको लागि र स्वरोजगार निर्माण गर्दै पालिकाको दुध, फुल, माछा, मासु, दलहन, तेलहन र अनाजमा आत्मनिर्भरता हुँदै मासु, दुध निर्यातितर्फ पालिका सफल भएको देखिन्छ ।

१९ कृषि उत्पादनलाई जोड दिंदै कोभिडको महामारीको बीचमा पनि कृषि यान्त्रिक बस्तुहरु बितरण गरि कृषिमा आत्मानिर्भर बनाउने कार्यमा जोड दिएको देखिन्छ ।

२० दुधजन्य पदार्थमा आत्मनिर्भर हुने उद्देश्यका साथ उन्नत जातका घाँसका बिउहरु वितरण गरि कृषकहरुको जीवनस्तर उकास्ने खालका कार्यक्रम कोघिडका बेलामा पनि गरेको देखिन्छ ।

२१ आर्थिक विकास अन्तरगत सहज सिंचाई सुविधाको पानी तान्ने बोरिङ अनुदान कार्यक्रम तथा विद्युत लाइन जडान कार्यक्रम संचालन भएको देखिन्छ जसबाट उत्पादन बढेको पाइयो ।

२२ सिमसार तथा पुराना पोखरी संरक्षण गर्दै पयर्यटन विकास तथा माछापालनमा आर्थिक आयआर्जनको वातावरण श्रृजना भएको देखिन्छ ।

(घ) स्वास्थ्य तर्फका मुख्य मुख्य उपलब्धीहरू :

२३ सुनवर्षी नगरपालिकामा २१ वटा खोप केन्द्र, १ वटा बर्थिङ् सेन्टर, १५ वटा गाउँघर क्लिनिक, ४ वटा स्वास्थ्य चौकी ५ वटा आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र, आइसोलेसन सेन्टर गरि जम्मा पालिका भरिमा ५५ वटा साना ठूला गरि स्वास्थ्य सेवा केन्द्र संचालनमा ल्याई जनताको आधारभूत स्वास्थ्य सेवा पुऱ्याउन सफल रहेको देखिन्छ ।

२४ स्वास्थ्य सेवामा विषेशज्ञ सहितको स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्न १५ बेडको पालिका अस्पताल निर्माण चरणमा आउनु ।

२५ नगरपालिकाका नागरिकहरुको स्वास्थ्यलाई ध्यानमा राखी आ.व. ०७७/०७८ मा धेरै नागरिकलाई कोभिड १९ बिरुद्धको खोप लनगरन सफल भई महामारीमा नागरिकहरुलाई सुरक्षित बनाउने प्रयास भएको देखिन्छ ।

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन ०७८

(ङ) खानेपानी, वातावरण तथा सरसफाई तर्फका मुख्य मुख्य उपलब्धीहरू :

२६ स्वच्छ पिउने पानीको माध्यमबाट नागरिकको स्वास्थ्यप्रति सचेत रहँदै ट्युबेलको पानीको सट्टा ओभरहेड टंकी मार्फत पिउने पानीको वितरण तथा निर्माणमा उल्लेखनीय सुधार भएको देखिन्छ ।

२७ सार्वजनिक जग्गाहरुमा बृक्षरोपण गरि वातावरणीय स्वच्छता नीति तथा कार्यक्रममा समावेश गरि स्वच्छ तथा हराभरा पालिका निर्माणको सुरुवात भएको देखिन्छ ।

(च) विपद् व्यवस्थापन तर्फका मुख्य मुख्य उपलब्धीहरू :

२८ कोभिडको विपद्लाई क्वारेनटाइन व्यवस्थापन, आइसोलेसन, पि.सि.आर. संकलन द्रुत स्वास्थ्य सेवा, खोप कार्यक्रम मार्फत नागरिकको जिउधनमा स्वास्थ्यको पाटोमा सफलता हासिल भएको देखिन्छ ।

२९ विपद् व्यवस्थापन कोष स्थापना तथा परिचालन गरि नागरिकको जिउधनको सुरक्षा गर्न सफल देखिन्छ ।

३० अनुदानमा मोटर, डिप बोरिङ् वितरणबाट सिँचाई सुविधामा सहज भई उत्पादन बृद्धि भएको देखिन्छ ।

(छ) अन्य मुख्य मुख्य उपलब्धीहरू :

३१ समाबेशी विकास तर्फका कार्यक्रम मार्फत अपांगता रोकथाम, स्वास्थ्य उपचार, गर्भवती महिला जाँच, नव शिशु जाँच, सुनौलो हजार दिन कार्यक्रम, विद्यालय तथा बालबिकास कार्यक्रम, स्वास्थ्य शिविर जस्ता कार्यक्रम मार्फत पालिकाबासी त्यस क्षत्रका नागरिको स्वास्थ्य स्थितिमा सुधार ल्याउन सफल देखिन्छ ।

३२ न्यायिक समितिलाई प्राप्त अधिकारबाट न्याय सम्पादनमा ठूलो सफलता हात परेको देखिन्छ ।

३३ समावेशी विकासका कार्यक्रम मार्फत महिला हिंसा, दुर्व्यवहार, यौनजन्य दुर्व्यवहार, लैङ्गिक हिँसा, बहुबिवाह, वाल विवाहमा उल्लेखिय सुधार आएको देखिन्छ ।

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन २०७८

अनुसूची-४

सामाजिक परीक्षणबाट देखिएका चुनौती र कमि कमजोरीहरु :

- ३ बर्षमा हुने खर्चको प्रक्षेपण मध्यकालिन खर्च संरचना MTEF तयार गरि कार्य गर्नुपर्नेमा नभएको साधारण खर्चको दायित्व, प्रतिवद्धता सिमा भन्दा माथि भई वित्तिय अनुसाशन बिग्रन सक्ने अवस्था चुनौतीको रूपमा रहेको छ ।
- आवधिक योजना निर्माण गरि ३ वर्षमा पुगने ५ वर्षमा पुग्ने गन्तव्य र योजना प्रक्षेपण गरि कहाँबाट हिड्ने र कहाँ पुग्ने लक्ष्य निर्धारण नहुनु चुनौती रहेको छ ।
- वित्तिय सुशासन कायम गरि मैले तिरेको कर मेरै विकासका लागि हो भन्ने सोच समाजमा विकास गराउन नसक्दा भइरहेको कर प्रणाली पनि महंगो भयो भन्ने विरोध आउने गरेको देखिन्छ त्यसलाई व्यवस्थित गरि करको दर भन्दा दायरा बढाउँदै अनुदानमा भन्दा राजश्व बढाउनप्रति सोच नभएको देखिन्छ ।
- संविधानको अनुसूची ८ को २२ वटा अधिकार र अनुसूची ९ का साझा अधिकारका विषयहरुमा कार्यान्यनमा ल्याउन दिर्घकालिन तथा आवधिक योजना ऐन, कानुन, कार्यविधि निर्माण गरि सरोकारका सेवा प्रवाहमा कार्य गर्नुपर्नेमा केही ऐन कानुन मात्र निर्माण भएको र पुरा अधिकार प्रयोगको अवस्था आउन नसक्नु चुनौती देखिन्छ ।
- फोहोरमैला व्यवस्थापन सम्बन्धी निजि तथा सामुदायिक क्षेत्र संगको साझेदारीको कार्यविधि बनाई स्थायी समाधान हुन नसक्नु ।
- सामुदायिक विकास तर्फ शैक्षिक गुणस्तरका लागि पालिकाभित्र रहेका आयश्रोत कम भएका विद्यालयहरुलाई आधारभूत प्रशासनिक खर्च व्यवस्थापन गरि मनोबल बढाई शैक्षिक गुणस्तर सुधार गर्न ध्यान नपुगेको देखिन्छ ।
- विभिन्न खाले सिपमूलक व्यवसायिक तालिमबाट स्वरोजगार भए नभएको अनुगमन हुन नसकेको देखिन्छ ।
- दिवा खाजा, राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार कार्यक्रम मार्फत प्राप्त उपलब्धीको अनुगमनलाई प्रभावकारी बनाउन नसक्नु ।
- आधारभूत स्वास्थ्य सेवा पुऱ्यान सकिए पनि हाम्रो स्वास्थ्य उपचारमा विश्वास दिलाउने खालका स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्न कठिन हुँदा सहर केन्द्रित महंगा अस्पतालहरुमा सेवा लिन गइरहनु चुनौती रहेको छ ।
- यान्त्रिक बस्तु अनुदान, विउ अनुदान, मोटर अनुदान, लगायत अन्य अनुदानबाट व्यवसायी र कृषि उत्पादनको अवस्था विश्लेषण नहुनु र थप विस्तारको नीतिमा ध्यान नपुगेको ।
- पकेट कार्यक्रमको उपलब्धी अनुगमन नभएको देखिन्छ ।
- लक्ष्यमा पूर्ण सरसफाई घोषणा गर्न भनिए पनि कठिनाई रहेको साथै बालमैत्री पालिका घोषणा अलमलमा परेको ।
- स्थानीय सरकार ऐनको दफा ७८ को आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली कार्यान्वयन समिति निर्माण उपदफाहरु अनुसारका सार्वजनिक जवाफदेहिता प्रवर्द्धन नमूना कार्यविधि २०७७ लाई पालिकाको कार्यविधि निर्माण गर्न नसकिएको ।

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन २०७८

- निर्वाहमुखी कृषि प्रणालीलाई व्यवसायिकरणका लागि चाक्लाबन्धी खेती, उन्नत विउ, मल खादको व्यवस्था गर्ने नीति पूर्ण कार्यान्वयन गर्न युवा लक्षित आधुनिक खेती प्रणलीको भर पर्दा कार्याविधि निर्माण नहुनु ।
- बेरोजगार युवाहरुको सूची बनाई रुची अनुसारको तालिम तथा उत्पादन प्रक्रियामा जोड दिने उद्देश्य रहेपनि कार्यान्वयनमा आउन नसकेको देखिन्छ ।
- सक्षम सुनवर्षी न.पा. निर्माणका लागी लक्ष्य, उदेश्य, निति, रणानिती, संरचना कर्मचारीको यथेष्ट प्रवन्ध मिलाई कार्य प्रणाली को विकास गरी सिपयुक्त जनशक्तिलाई पालिका निर्माण र जनताको आवश्यकता र शैली मा पूर्ण रुपमा उपलब्धी हासलि गर्न प्रणाली सिप र शैली को भरपूर प्रयोग ऐन, नियम, कानून र प्राप्त अधिकारको पुरा प्रयोग हुन नसक्नु ।
- महिला, दलित, जनजाती तथा पिछडीएका गरिब वर्गका नागरिकका लागि खास आधुनिक कृषि व्यवसायीकरणका कार्यक्रम ल्याउन नसक्नु ।
- स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को परिच्छेद ३ (१२) वडा समितिको काम, कर्तव्य र अधिकारको (१) को ख तथ्याङक अध्यावधिक तथा संरक्षणको (१) निजि घर तथा परिवारको लगत राख्ने कार्यलाई पूर्णता दिनुपर्ने देखिन्छ ।
- योजना छनौट गर्दा संचालित योजना दिर्घकालिन तथा लिङक योजनाको रुपमा छनौट गर्न नसकिएको ।
- दिगो विकासका पाँच स्तम्भहरु अनुसार बिभिन्न बिषयगत समिती जनतासंग साझेदारी प्रकृति श्रोत साधन उपभोग र संरक्षण मानव विकास शान्ती र समृद्धि सहितको दिगो विकास र योजनाबद्ध विकासमा जोड दिई परिणा आउन चुनौती रहनु ।
- स्वास्थ्य सम्बन्धि निती अनुरुप म स्वास्थ्य मेरो पालीका स्वास्थ को निती अनुरुप खाद्य अनुसासनमा जस्तै स्थानिय उत्पादन, मकै, धान, गहुँ, दुध, दही, मोहीको सट्टा चाउचाउ कोक, फेन्टा जस्ता केमिकल युक्त बस्तुको प्रयोगलाई निरुत्साहित गर्न नसक्नु ।
- चार पटक गर्भवती जाँचमा देखिएको तथ्याङ्क सन्तोषजनक बनाउन महंङ्गा अस्पतालको सेवामा विस्वास गरि हाम्रो स्वास्थ्य उपचारमा विस्वास गराउन चुनौती रहनु ।
- दक्ष प्रशुतीकर्मी बाट प्रसुती गराएका महिलाको अवस्था हेर्दा हाम्रो स्वास्थ्य सेवामा अझ विस्वास दिलाउन चुनौती रहनु ।
- खोपको पहुँचमा ठूलो सुधार आएपनि प्रोटोकल अनुसार पूर्ण खोप कार्यक्रम अझ कडाइका साथ पूर्ण हुन चुनौती हुनु ।
- वर्थिङ सेन्टर, खोप केन्द्र खोप कार्यक्रम संचालन प्रभावकारी भएपनि अझै पनि पूर्णता पाउन चुतौती रहेको छ ।
- जनताको सबै भन्दा नजिकको सरकार स्थानीय सरकार हो । बजेट र खर्चको आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली निकै कमजोर देखिन्छ वार्षिक खर्चको लेखा परीक्षण महालेखा परिक्षकले औल्याएका व्यवहोराको फरफारक गर्ने काम नगरपालिकामा नै निहित रहेको हुँदा नियन्त्रण र सन्तुलन एवं वित्तिय जवाफदेहिताको मान्य सिद्धान्त उपेक्षित देखिन्छ । कार्यक्रम पालिकाले तर्जुमा गरि प्रस्तुत गर्ने सभाले पारित गरेपनि कार्यपालिकाका प्रमुख र सभाका प्रमुख एकै हुने भएकाले लेखा परीक्षकले औल्याएका विवरण पनि कार्यपालिकाले नै छलफल

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन २०७८

गरि छुट्याउने भएकाले नियन्त्रण सन्तुलन र जवाफदेहिता कसरी बनाउने चुनौर्ति प्रष्ट देखिन्छ ।

- विद्यालय बाहिर बालबालिका नरहेको पालिका निर्माण गर्न कोभिड १९ को चुनौती रहेको ।
- आधारभूत शिक्षालाई गुणस्तरिय, अंग्रेजी माध्यमबाट शिक्षण सिकाइमा हालको जनशक्तिलाई आवस्यक तालिम र सोच विकास गर्न चुनौती देखिन्छ ।
- सुनवर्षि नगरपालिका भित्र रहेका विद्यालयहरुको पहिचान गरि शिक्षण विधि अपनाउन पर्ने र सोको योजना निर्माण गर्न नसकिएको देखिन्छ ।
- आफ्नो पालिका भित्र रहेका विद्यालयमा अध्यापन गराउने शिक्षक, शिक्षिका, कर्मचारी र लेखापालहरुको अवस्था सहितको विवरण लिन नसकिएको ।
- शिक्षकहरुको याग्यता क्षमता दक्षताका आधारमा आवस्यक सिपका लागि तालिम, गोष्ठि जस्ता कार्यक्रम गर्न नसकिएको ।

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन ०७८

अनुसूची-४ को ९ संग सम्बन्धित

सामाजिक जिम्मेवारी पुरा गर्न सुनवर्षी नगरपालिकाले चाल्नुपर्ने कदम तथा सुझावहरु

१ संविधानको अनुसूची ८ मा भएका स्थानीय तहका अधिकार अनुसूचि ९ मा भएका साझा अधिकार कार्यान्वयनमा ल्याई पालिकाबासी नागरिकको आर्थिक, सामाजिक र भौतिक विकासका न्युनतम अवस्थाबाट पालिकाबासी नागरिकको जीवनस्तरमा परिवर्तन ल्याउने सोच, लक्षर उद्देश्य बनाउन सुझाव दिइन्छ ।

२ ३ वर्षमा हुने खर्चको प्रक्षेपण मध्यकालिन खर्च संरचना MTEF तयार गरि साधारण खर्चको दायित्व प्रतिवद्धता, सिमा र वित्तिय अनुशासन कायम गरि समृद्ध सुनवर्षी नगरपालिका निर्माणका लागि सुझाव दिईन्छ ।

३ अनुसूचि ८ को स्थानिय सेवाको व्यवस्थापन जस्तै : पशु सेवा, स्वास्थ्य सेवा, शिक्षा सेवा, कृषि सेवा, सामाजिक सेवाको दिर्घकालिन व्यवस्थापन गर्न सुझाव दिईन्छ ।

४ अनुसूचि ८ को स्थानिय तहका विकास आयोजना तथा परियोजनाहरु आवधिक योजना निर्माण गरि १ वर्षमा गर्ने, बहुवर्षमा गर्ने, पालिकाले गर्ने, पालिका र प्रदेशको साझेदारीमा गर्ने स्थानिय, स्थानिय, प्रदेश, संघ र गैह्र सरकारी संस्थाको साझेदारीमा गर्ने रणनीति तयार गरि कार्यान्वयन गर्न सुझाव दिईन्छ ।

५ स्थानिय तहको अधिकारको सूचि अन्तर्गत स्थानिय अभिलेख व्यवस्थापनका लागि पालिका भित्र रहेका शिक्षण संस्थाहरुको अवस्था सहितको अभिलेख शिक्षामा कार्यरत शिक्षकहरू, का.स.हरू, विद्यालय कर्मचारीहरु, लेखाका कर्मचारीहरु, स्वास्थ्यको अवस्था, स्वास्थ्य संस्थाको अवस्था, स्वास्थ्य जनशक्तिको अवस्था, सेवा प्रवाहको अवस्था लगायत कृषि, पशु, रोजगारको भरपर्दो अभिलेखिकरण र व्यवस्थापन गर्न सुझाव दिईन्छ ।

६ स्थानिय तहको अधिकार अन्तर्गत खानेपानी व्यवस्थापन, शुद्ध पिउने पानी नगरबासीको स्वास्थ्यलाई ध्यान दिदै ओभरहेड टंकी निर्माण गरि शुद्ध पिउने पानी वितरणका लागि पहल गर्न सुझाव दिइन्छ ।

७ आर्थिक विकास, सामाजिक विकास, पूर्वाधार विकास, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन, संस्थागत विकास तथा सेवा प्रवाह, वित्तिय व्यवस्थापन तथा सुशासन जस्ता नीति आ.व. २०७७/०७८ को नीति तथा कार्यक्रममा समिटिए जसरी नै कार्यक्रम कार्यान्वयनमा अनुगमन, पृष्ठपोषण जस्ता विषयलाई मध्यनजर गर्दै सफल कार्यान्वयनका लागि सुझाव दिइन्छ ।

८ आर्थिका विकास सम्बन्धी नीति निर्वाहमुखी कृषि प्रणालीलाई व्यवसायीकरण गर्दै चाक्लाबन्दी खेती उन्नत जातका विउ र समयमा मल खादको व्यवस्थापनमा जोड दिन सुझाव दिइन्छ ।

९ कृषि योग्य जमिनलाई सिँचाइको उचित प्रवन्धको लागि मोटर वितरण गर्नुभन्दा विद्युतीकरणको लागि थप पहल गर्न सुझाव दिइन्छ ।

१० कृषि व्यवसाय, पशुपालन व्यवसाय तथा माछा पालन व्यवसायको विस्तार र उत्पादकत्व वृद्धि गर्ने उद्देश्यलाई पूर्णता दिन सुनवर्षि नगरपाकि भित्र कृषि व्यवसायीहरुको अवस्था सहितको सर्वेक्षण र नयाँ व्यवसायमा रुची राख्नेहरुको अवस्था सहितको सर्वेक्षण गरि

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन २०७८

दिर्घकालिन लक्ष्य र उद्देश्य सहितको आर्थिका विकास तर्फ कार्यक्रम संचालन गर्न सुझाव दिइन्छ ।

११ उत्पादित कृषि उपजहरुको उचित भण्डारण, चिस्यान केन्द्र निर्माणलाई पहिलो प्राथमिकतामा राख्न सुझाव दिइन्छ ।

१२ बाखापालन पकेट क्षेत्र, धान पकेट क्षेत्र, तोरी पकेट क्षेत्र, तरकारी पकेट क्षेत्रको रुपमा उत्पादकत्व र उत्पादनलाई विश्लेषण गरि स्थान विशेष पकेट खेती कार्यक्रमलाई ठोस रुपमा संचालन गर्न सुझाव दिइन्छ ।

१३ पशु सेवा आहारा कार्यक्रम गरि उन्नत जातका विउ तथा विरुवा उत्पादन र वितरण गरि कार्यक्रम संचालन गर्न उपयुक्त देखिन्छ ।

१४ सुनवर्षि नगरपालिका भित्र रहेका विद्यालयहरुको पहिचान गरि ठाउँ, बस्ती र अवस्था अनुसारको शिक्षण विधि अपनाउन सुझाव दिइन्छ ।

१५ विद्यालय भित्र अध्यापन गराउने शिक्षक, शिक्षिका र कर्मचारीहरुको अवस्था सहितको विवरण लिई आवस्यक तालिमको व्यवस्था मिलाउनु पर्ने ।

१६ सुशासन व्यवस्थापनका लागि आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली कार्यन्वयन गर्न ऐनले दिएको अधिकार प्रयोग तथा समिति गठन गरि सुशासन क्षेत्रका सम्पूर्ण कार्य समयमा नै गर्न अपयुक्त देखिन्छ ।

(ख) सामाजिक विकास

१. सामाजिक विकास अन्तरगत सबै पालिकाबासी नागरिकको आधारभूत स्वास्थ्य पहुँचयोग्य बनाउन विषेशज्ञ सहितको स्वास्थ्य सेवा संचालन गरि आधारभूत विश्वसनिय र भरपर्दो स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्न सुझाव दिइन्छ ।

२. शहर केन्द्रित महंगा अस्पतालबाट मात्र स्वास्थ्य सेवा पाइन्छ भन्ने सोचलाई चिर्न र गुणस्तरिय स्वास्थ्य सेवा हाम्रो स्वास्थ्य संस्थाबाट पनि पाइन्छ भन्ने सोचको विकास गर्न जनचेतनाका कार्यक्रम र सेवा प्रदायकलाई जिम्मेवार बनाउन सुझाव दिइन्छ ।

३. स्थानीय स्तरमा औषधी खरिद अस्पताल संचालन जस्ता प्राप्त अधिकारलाई कार्यन्वयन गर्न आवश्यकताका आधारमा औषधी खरिद प्रक्रिया बिषेशज्ञ सहितको पालिका अस्पतालको कमद चाल्न सुझाव दिइन्छ ।

४. सबै उमेर समूहका स्थानीयबासीहरुका लागि सामान्य तर महत्वपूर्ण रहेका ब्लड ग्रुप, ब्लड सुगर, ब्लड प्रेसर जस्ता जाँच गर्न तथा महिला स्वास्थ्य स्वंयमसेविकाहरुको सेवालाई थप प्रभावकारी बनाउन सुझाव दिइन्छ ।

५. आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्रमा प्रयोगशाला, स्वास्थ्य परिक्षण कोठा, बिरामी आराम कक्ष, प्रतिक्षालय तथा बालबालिका तौलने मेसिन लगातयत सबै उपकरणको व्यवस्था गर्न सुझाव दिइन्छ ।

६. नियमित गर्भ जाँच, संस्थागत सुत्केरीमा प्राप्त नतिजा प्रति सचेत रहँदै यसलाई सुद्धृढ बनाउन सुझाव दिइन्छ ।

७. नव शिशु जाँच पर्तातलाई सुनौलो हजार दिनमा आमाहरु प्रतिका कार्यक्रमको नतिजामा अनुगमन गर्न सुझाव दिइन्छ ।

८. कम तौल जन्म र कुपोषण कार्यक्रमको अनुगमन गर्न सुझाव दिइन्छ ।

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन २०७८

९. बाल बिवाह, दुर्व्यवहार, घरेलु हिँसाका घटनामा ठूलो सफलता हात परेपनि छिटफुट भएका घटना बाहिर ल्याउन सक्ने वातावरण सृजना गर्न चेतनाका कार्यक्रम अझ प्रभावकारी ढंगबाट संचालन गर्न सुझाव दिइन्छ ।

१०. दिवा खाजा र छात्रावृत्तिबाट आएको शैक्षिक परिणामलाई अनुगमन गरि थप प्रभावकारी बनाउन सुझाव दिइन्छ ।

११. संस्थागत विकास र सेवा प्रवाहमा नागरिकमैत्री बन्दै विस्वसनिय भरपर्दौ सेवा प्रवाहका लागि पुरस्कार र दण्डको व्यवस्था गरि कार्य गर्न सुझाव दिइन्छ ।

१२. संस्थागत विकास तथा सेवा प्रवाहमा आवस्यकता अनुसारका क्षमता विकास तालिम, प्रविधिमैत्री शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, पशु जस्ता क्षेत्रमा आवश्यक औजार उपकरणको व्यवस्थापन गर्दै सेवा प्रवाहमा सरलता ल्याउन सुझाव दिइन्छ ।

(ग) पूर्वाधार विकास

१३. पूर्वाधार विकास आवधिक योजना निर्माण गरि एक वर्षमा गर्ने तीन वर्षमा गर्ने, ५ वर्षमा गर्ने बहुवर्षे योजना संचालन दिर्घकालिन सोचको विकास गरि योजना संचालन गर्न सुझाव दिइन्छ ।

१४. कालो पत्रेको कार्य गर्दा हातबाट निर्माण (प्रिमिस कार्पेटिङको सट्टा अस्फाल्ट कङक्रिट मार्फत कालोपत्रे गर्न सुझाव दिइन्छ ।

१५. ग्राभेलको काम गर्दा एइजिङको काम पहिला गरि त्यस पश्चात मात्र ग्राभेल गर्न सुझाव दिइन्छ ।

१६. सुद्ध पिउने पानी सबै पालिका बासीको पहुँचयोग्य बनाउन तीब्र गतिमा कार्य अघि बढाउन सुझाव दिइन्छ ।

१७. वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापनका लागि ऐनमा भएका व्यवस्थालाई कार्यान्वयन गर्दै पन्ध्रौ योजनाका उद्देश्य अनुरुपका कार्यक्रम वातावरणीय क्षेत्रमा लागू गर्न सुझाव दिइन्छ ।

१८. महामारीजन्य रोग, बाढी, पहिरो, डुबान, बालीनालीको क्षति जस्ता बिपद् आइरहेकोले थप क्रियाशिल भई प्रतिकार्यको लागि तयारी रहन सुझाव दिइन्छ ।

(घ) वित्तिय व्यवस्थापन तथा सुशासन :

१९. सशर्त अनुदान, समपुरक अनुदान, विशेष अनुदान, राजश्व बाँडफाँड र आन्तरिक श्रोतको व्यवस्थापन गरि वित्तिय व्यवस्थापन सुनवर्षी नगरपालिकाबासी नागरिकको प्रतिब्यक्ति औधषी आम्दानी उच्च बनाउन र लक्ष्य हासिल गर्न आन्तरिक श्रोतको हाल रहेको दर र दायरालाई समेत फराकिलो बनाई अनुगमन गरि राजश्वलाई दोब्बर भन्दा बढी बनाउन सुझाव दिइन्छ ।

२०. सशर्त अनुदान सुनवर्षीको बजेट तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्दा मध्यकालिन खर्च संरचना MTEF अनुसार प्रस्तुत गर्दा वार्षिक बजेट कार्यक्रम र आवधिक योजनाविच सम्बन्ध स्थापित गर्दै अनुसासन तथा अनुगमन योग्य पनि बनाउने योजना मार्फत समन्वय र सहकार्यको माध्यमबाट विकासमा अनुसासन कायम हुने भएकाले यसको प्रयोगका लागी सुझाव दिइन्छ ।

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन २०७८

सन्दर्भ सामग्री

- नेपालको संविधान २०७२
- नेपालको संविधान २०७२ को अनूसूची- ८
- सुनवर्षी नगरपालिकाको आ.व. २०७७/०७८ को नीति, बजेट तथा कार्यक्रम
- सुनवर्षी नगरपालिकाको संकलित राजश्व
- स्थानीय तहको क्षमता अभिबृद्धिका लागि क्षमता विकासका अवयवहरु
- राष्ट्रिय जनगणनाको तथ्याङ्क
- सुनवर्षी नगरपालिकाको वेबसाइट
- सुनवर्षी नगरपालिकाको ऐन, कानुन तथा निर्देशिका
- सुनवर्षी नगरपालिकाको बजेट तथा कार्यक्रम
- स्थानीय निकाय आर्थिक प्रशासन नियामवली २०६४
- जिल्लाका अन्य स्थानीय तहहरुको प्रोफाइल
- साबिकका गा.बि.स.हरुको प्रोफाइल
- सुनवर्षी नगरपालिकाको आर्थिक ऐन, २०७५
- सुनवर्षी नगरपालिकाको घ बर्गको निर्माण व्यवसायी इजाजतपत्र सम्बन्धि कार्यविधि २०७४,
- स्थानीय तहको उपभोक्ता समिति गठन, परिचालन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धि कार्यविधि, २०७४
- न्यायिक समितिल उजुरीको कारवाही किनारा गर्दा अपनाउनुपर्ने कार्यविधिका सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक,
- स्थानीय तहको प्रशासकिय कार्यविधि नियमित गर्ने ऐन,
- शिक्षा नियामावली २०७४,
- सुनवर्षी नगरपालिकामा करारमा प्राविधिक कर्मचारी व्यवस्थापन गर्ने सम्बन्धि कार्यविधि २०७५,
- सुनवर्षी नगरपालिकाबाट गरिने बजार अनुगमन निर्देशिका २०७५,
- सुनवर्षी नगरपालिकाको सहकारी ऐन, २०७४
- सुनवर्षी नगरपालिकाको आर्थिक कार्यविधि नियमित तथा व्यवस्थित गर्न बनेको कानुन, २०७४
- एफ.एम.रेडियो (व्यवस्थापन तथा संचालन) कार्यविधि, २०७४

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन ०७८

अन्य गतिविधिका झलकहरु

सुनवर्षि नगरपालिकाको नवनिर्मित प्रशासनिक भवन

नगरप्रमुखको कार्याकक्ष

सुनवर्षि नगरपालिकाको इजालस कक्ष

सुनवर्षी नगरपालिकाको
चौथौ नगर सभा
आ.व. २०७७/०७८ को निति तथा कार्यक्रम प्रस्तुति
मिति : २०७७ आषाढ १० गते
सुनवर्षी नगरपालिका
डाङ्गिनियाँ मोरङ

समृद्ध सुनवर्षीको आधार : शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि र पूर्वाधार
सुनवर्षी नगरपालिकाको
चौथौ नगर सभा
आ.व. २०७७/०७८ को निति तथा कार्यक्रम प्रस्तुति
मिति : २०७७ आषाढ १० गते
सुनवर्षी नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
डाङ्गिनिया, मोरङ

सुनवर्षी नगरपालिकाका जनप्रतिनिधिहरुको नाम र सम्पर्क नम्बरहरु :

क्र.सं.	वडा नं.	पद	नाम थर
१		नगर प्रमुख	काली प्रसाद दास
२		नगर उपप्रमुख	मञ्जु कुमारी राई
१ नं. वडा कार्य समिति			
१	१	वडाध्यक्ष	**टेक बहादुर भट्टराई**
२	१	महिला सदस्य	भूमिका दुलाल
३	१	दलित महिला सदस्य	मञ्जु विश्वकर्मा
४	१	खुला सदस्य	प्रेम बहादुर राई
५	१	खुला सदस्य	सिराज मियाँ
२ नं. वडा कार्य समिति			
१	२	वडाध्यक्ष	**प्रताप तामाङ्ग**
२	२	महिला सदस्य	सीता दाहाल
३	२	दलित महिला सदस्य	जसमतिया ऋषिदेव
४	२	खुला सदस्य	तिलकचन्द गनगाई
५	२	खुला सदस्य	विनोद कुमार राजबंशी
३ नं. वडा कार्य समिति			
१	३	वडाध्यक्ष	**टेक बहादुर बिष्ट**
२	३	महिला सदस्य	शोभा कुमारी कार्की
३	३	दलित महिला सदस्य	सम्झना विश्वकर्मा
४	३	खुला सदस्य	बज्रलाल राजबंशी
५	३	खुला सदस्य	मान बहादुर राजबंशी
४ नं. वडा कार्य समिति			
१	४	वडाध्यक्ष	**श्रवण कुमार राजबंशी**
२	४	महिला सदस्य	बासो कुमारी गोढी
३	४	दलित महिला सदस्य	मिनादेवि मोची
४	४	खुला सदस्य	शुकदेव केवरत
५	४	खुला सदस्य	ललित नारायण राजबंशी
५ नं. वडा कार्य समिति			
१	५	वडाध्यक्ष	**राजेन्द्र कुमार दास**
२	५	महिला सदस्य	सुमित्रादेवि मण्डल केवरत
३	५	दलित महिला सदस्य	गल्छीदेवि ऋषिदेव
४	५	खुला सदस्य	नजरुल हुसेन
५	५	खुला सदस्य	योगेन्द्र प्रसाद राजबंशी
६ नं. वडा कार्य समिति			
१	६	वडाध्यक्ष	**तेज नारायण ताजपुरीया**
२	६	महिला सदस्य	गायत्री कुमारी दास

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन ०७८

३	६	दलित महिला सदस्य	सन्झादेवि मल्लीक
४	६	खुला सदस्य	खड्गप्रसाद मैनाली
५	६	खुला सदस्य	रामचन्द्र केवरत
७ नं. वडा कार्य समिति			
१	७	वडाध्यक्ष	**प्रकाश यादव**
२	७	महिला सदस्य	चिन्तामणीदेवि राजबंशी
३	७	दलित महिला सदस्य	सीतादेवि ऋषिदेव
४	७	खुला सदस्य	ज्याबुल रहमान
५	७	खुला सदस्य	जनुवा प्रसाद दास
८ नं. वडा कार्य समिति			
१	८	वडाध्यक्ष	**नुरुल मियाँ**
२	८	महिला सदस्य	शिलादेवि गनगाईं
३	८	दलित महिला सदस्य	दुखिया ऋषिदेव
४	८	खुला सदस्य	कन्हा मियाँ
५	८	खुला सदस्य	कन्हैयालाल गनगाईं
९ नं. वडा कार्य समिति			
१	९	वडाध्यक्ष	**कमलकिसोर सिँह गनगाईं**
२	९	महिला सदस्य	बबितादेवि साह
३	९	दलित महिला सदस्य	उर्मिलादेवि खत्वे
४	९	खुला सदस्य	सत्यनारायण कुम्हार
५	९	खुला सदस्य	मुसताक

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन ०७८

क्र.सं.	नामथर	पद	शाखा	इमेल	फोन नं.
१	पुरुषोत्तम घिमिरे	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत		sunbarsimun@gmail.com	9852078178
२	ई. प्रदिप कुमार पंडित	सूचना प्रविधि अधिकृत	सूचना प्रविधि शाखा	ito.sunawarshimun@gmail.com	9804087947
३	प्रभुनाथ झा	व्यवस्थापक	सीप विकास प्रशिक्षण तथा विक्री केन्द्र	sm.vdcdainiya@gmail.com	9816335673
४	युवराज कोइराला	प्रशासकीय अधिकृत	योजना शाखा	yubarajkoirala06@gmail.com	9863449470
५	राधेश्याम साह	कार्यालय सहयोगी			9816357738
६	किशोर मण्डल	जनस्वास्थ्य अधिकृत	जनस्वास्थ्य शाखा	mandalkishor338@gmail.com	9842077393
७	देवेश कुमार सिंह	जनस्वास्थ्य निरिक्षक	जनस्वास्थ्य शाखा	sdevesh50@gmail.com	9852681017
८	बसन्त राजवंशी	कार्यालय सहयोगी	जनस्वास्थ्य शाखा		9868789186
९	नरेश कुमार साह	कृषि अधिकृत	कृषि विकास शाखा	sahnaresh46@gmail.com	9842447830
१०	मेलिना कार्की	ना.प्रा.स.	कृषि विकास शाखा		9814042008
११	राज कुमार खड्का	ना प स्वा प्रा	पशु पन्क्षी सेवा शाखा		9842332691
१२	दिना राम राजवंशी	अ.हे.व	पशु पन्क्षी सेवा शाखा		9807906699
१३	ई. शम्भुनाथ मण्डल	ईन्जिनियर	प्राविधिक तथा नक्सा पास		9805345189
१४	सावित्री माया मोक्तान	कार्यालय सहयोगी	आन्तरिक तर्फ		9863844000

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन २०७८

			सेवा करार		
१५	उमेश कार्की	कार्यालय सहयोगी			
१६	सुबोध दास	निजि सचिव (नगर प्रमुख)			9817348210
१७	गणेश बहादुर कार्की	कार्यालय सहयोगी			9842151785
१८	विनोद कुमार दास	ब्याक हो लोडर			
१९	चन्दन मण्डल	ह.स.चा			9863754477
२०	मनोज कुमार दास	कार्यालय सहयोगी			
२१	अशोक कुमार दास	ईलेक्ट्रिसियन			9807008117
२२	अनिलप्रसाद दाहाल	वडा सचिव	वडा नं. १ सचिव		9862741636
२३	शोभा थापा	कार्यालय सहयोगी			
२४	इन्दिरा बराल	कार्यालय सहयोगी			
२५	हरी बहादुर बराल	खरिदार	वडा नं. ३ सचिव		9842206439
२६	अम्बिका कटुवाल	कार्यालय सहयोगी			
२७	टेक बहादुर खड्का	अ.स.ई.			
२८	आनन्दी राजवंशी	कार्यालय सहयोगी			
२९	अमृत खड्का	वडा सचिव	वडा नं. ५ सचिव	Khadkamrit321@gmail.com	9816388862
३०	प्रदिप कुमार ठाकुर	कार्यालय सहयोगी			9842359979
३१	सोनम कुमारी दास	कार्यालय सहयोगी			
३२	सन्तोष कुमार सिंह	कार्यालय सहयोगी			

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन ०७८

३३	मनोज कुमार यादव	कार्यालय सहयोगी			
३४	कर्ण बहादुर सिंह	खरिदार	वडा नं. ८ सचिव		9810589944
३५	मो. जाकीर हुसैन	कार्यालय सहयोगी			
३६	पदम विनोद घिमिरे	खरिदार	वडा नं. ९ सचिव		9852029154
३७	प्रकाश कुमार सिंह	कार्यालय सहयोगी			
३८	देवेन्द्र थापा	लेखा अधिकृत	लेखा शाखा	debendra2042@gmail.com	9849658888
३९	जिवन खत्री	सहायक पाँचौ तह	लेखा शाखा		9852078175
४०	भिमा देवी भट्टराई	सह-लेखापाल	लेखा शाखा		9842097108
४१	लवकुश कटुवाल	प्रशासकीय अधिकृत	प्रशासन शाखा / राजस्व शाखा	labkatu123@gmail.com	9844836581
४२	रुद्र प्रसाद दुलाल	शिक्षा अधिकृत	शिक्षा शाखा	rupkp2@gmail.com	9842020125
४३	अनिल दाहाल	सहायक पाँचौ तह	वडा नं. २ वडा सचिव		9842507080
४४	सम्झना काफ्ले	सहायक चौथो तह			9849607737
४५	हरिलाल सिंह	वडा सचिव	वडा नं. ७		9861483214
४६	सिरप भोटिया	ईन्जिनियर	प्राविधिक शाखा (जनरल)		9849806579
४७	मोनिका कार्की	ईन्जिनियर	प्राविधिक शाखा (वि एण्ड आ)		9849014395
४८	हरि प्रसाद कट्टेल	अधिकृत छैटौं	शिक्षा शाखा		9842342480
४९	अनिल कुमार झा	पशु स्वास्थ्य	पशुपंक्षी सेवा शाखा		9842033893

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन २०७८

		प्राविधिक छैटौं			
५०	कमल भण्डारी	सहायक पाँचौ तह	वडा नं.६ सचिव		9840092862
५१	कुविर बहादुर योङहाङ	सहायक पाँचौ तह	वडा नं. ४ सचिव		9861091995
५२	हिरामान राई	सहायक चौथो तह	न्याय शाखा		9849798742
५३	प्रदिप खतिवडा	सहायक चौथो तह	प्रशासन शाखा / जिन्सी शाखा	khatiwadapradip11111@gmail.com	9852078180
५४	रंजित कुमार झा	ना.प्रा.स. चौथो			9842252313
५५	अरुणा कार्की	स.म.वि.नि.			9842126821
५६	भविन कार्की	कम्प्युटर अपरेटर	योजना शाखा	cosunawarshi@gmail.com / bhabinkarki73@gmail.com	9842557150
५७	बिजय मडल	सहायक पाँचौ तह	प्राविधिक शाखा		9861167539
५८	तमन्ना गुरुङ	सहायक पाँचौ तह	प्राविधिक शाखा		9807075454
५९	रविन कुमार यादव	सहायक पाँचौ तह	प्राविधिक शाखा		9816789777
६०	सन्तोष कुमार साह	प्रविधिक सहायक	शिक्षा शाखा		9842027671
६१	कर्णसिंह साउद	अमिन	प्राविधिक शाखा		9864768480
६२	नविन अधिकारी	अ.स.ई.			९८०५३२१९४६
६३	सन्जु श्रेष्ठ	अ.स.ई.			
६४	रिता रायमाझी	खरिदार			
६५	पूर्ण बहादुर राई	चौकीदार			

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन २०७८

६६	विनय कुमार दास	कार्यालय सहयोगी			
६७	विरेन्द्र कुमार साह	प्रेस संयोजक			9804016394
६८	पुष्पा कुमारी शाह	सामाजिक परिचालिका(वन)			9814336969
६९	दिनाराम राजवंशी	ना प स्वा प्रा			9807906699
७०	डेगराज भट्टराई	अ.स.ई.	प्राविधिक शाखा		9841563663
७१	गुलोदेवी मल्लिक	स्विपर			
७२	सन्तोष प्रसाद दास	ट्याक्टर चालक			9819344626
७३	सम्भा कुमारी सिंह	सामाजिक परिचालक			
७४	आनन्दी देवी राजवंशी	सामाजिक परिचालक			
७५	दुर्गाराज बन्जारा	रोजगार संयोजक	रोजगार सेवा केन्द्र		9842244883
७६	रामकुमार राजवंशी	अ.स.ई.			
७७	दुर्गा बहादुर थापा	ह.स.चा			9818995009
७८	गंगा बहादुर पौडेल	ह.स.चा			9842021747
७९	प्रेम कार्की	एम.आइ.एस. अपरेटर	सेवा इकाई(सा.सु तथा पंजिकरण)	pr3mcark3y@gmail.com	9842527517
८०	मञ्जय कुम्हार	एम.आइ.एस. अपरेटर	सेवा इकाई(सा.सु तथा पंजिकरण)	manjaypandit221@gmail.com	9862186514
८१	रिना राजवंशी	फिल्ड सहायक	सेवा इकाई(सा.सु तथा पंजिकरण)	rinaraj221@gmail.com	9845489260

सामाजिक परिक्षण प्रतिवेदन ०७८

निष्कर्ष :- (Conclusion)

सामाजिक परीक्षण स्थानीय पालिकाले एक आर्थिक वर्षमा सम्पादन गरेका कार्यक्रमबाट कति उपलब्धी भयो ? भनी गरिने एक प्रकारको सामाजिक उत्तर दायित्वको लेखाजोखा गर्ने पद्धति हो । यसको लागि पालिका भित्र रहेका विषयगत शाखाहरु, वडा कार्यालयका विभिन्न योजना स्थलहरु छनौट गरी विश्लेषण गरिएको थियो । विश्लेषणबाट समग्र पालिकाको सामाजिक उत्तरदायित्वको अवस्था मिश्रित पाईयो । केही आश लाग्दा उपलब्धिहरु हासिल भएको पाईयो भने केही कमीकमजोरीहरु पनि यस सामाजिक परीक्षणको क्रममा देखिए । पूर्वाधार विकासबाट प्राप्त विकासका अवसरहरुलाई आम नागरिकहरुको प्रत्यक्ष संलग्नतामा अघि वढाउन सफल भएको पाईन्छ ।

स्थानीय सरकार संचालन ऐन र आर्थिक नियमावलीलाई पूर्ण रूपमा पालना गर्दै स्थानीय विकासमा सुनवर्षी नगरपालिका मोरङले उल्लेखनीय कार्यहरूको सुरुवात गर्दै आएको छ । सामान्यतय: कार्यक्रम गर्नका लागि सर्वप्रथम योजनाको आवश्यकता पर्दछ । यसका लागि यस नगरपालिकाले टोल बस्तीदेखि नै योजनाहरूको माग गर्ने, विभिन्न आवश्यक प्रकृयाहरू पूरा गरी योजना तथा कार्यक्रमलाई नगरपरिषदबाट पारित गरेपछि मात्र कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने गरेको पाईएको छ । त्यस्ता कार्यक्रमहरू नियमसंगत ढंगमा योजना निर्माण गरी योजना अनुरूप नै संचालन गरिएका देखिन्छन् । सुनवर्षी नगरपालिकाको नेतृत्वमा नगर बिकासको क्षेत्रमा काम गर्ने स्थानीय तहहरु, विभिन्न सरकारी, गैर सरकारी तथा निजी संस्थाहरुले गर्ने कामहरुलाई एकत्रित गर्न गरेको प्रयासको कारण विकासको क्षेत्रमा काम गर्ने तहहरुको विचमा समन्वय भई दोहोरोपनलाई न्यूनिकरण गर्न सहयोग पुगेको देखिन्छ ।

यस अध्ययनबाट नगरपालिकाले आफ्नो सेवालाई अझै चुस्त, दुरुस्त पार्नुपर्ने देखिएको छ । यस नगरपालिकाका विभिन्न कार्यक्रमका लागि समयमा उपभोक्ता समिति निर्माण हुन नसक्नु साथै झन्झटीलो कानुनी प्रकृयाका कारणले परियोजनाहरु ढिलो सम्पन्न गरेको देखियो । त्यस्तै सुनवर्षी नगरपालिकाको विषयगत कार्यालयहरुले तथ्यांङ्क र सूचना अभिलेखिकरणमा एकरुपता आउन सके मात्र विकासको सुचकहरुलाई बढी परिष्कृत गर्न सकिन्छ । यसका लागि स्थानीय तह लगायत सबै विषयगत कार्यालयहरु तथा गैससहरुले अनुगमन प्रणालीलाई कार्यान्वयनमा लैजान तिव्रता दिन सिफारिस गरिन्छ । साथै सुनवर्षी नगरपालिकाले आन्तिरिक आयमा अभिबृद्धि गर्न राजश्वको दायरालाई फराकिलो बनाउनुपर्ने, वर्तमान आवश्यकताका आधारमा लगानीको सुनिश्चितताका लागि सम्भाव्य सबै साझेदारहरुलाई आकर्षण गर्ने तथा अन्तर सरकारी अनुदानको क्षेत्र फराकिलो बनाउन विषेश पहल गर्ने, अनुत्पादक खर्चमा कटौती गर्ने साथै दिगो विकासमा आधारित विकास निर्माण र सेवा प्रवाहका पूर्वाधारहरुको निर्माण र विकासलाई प्रथम प्राथमिकतामा राखेर आवधिक नगरपालिका विकास योजना कार्यान्वयन गर्न सके सुनवर्षी नगरपालिकालाई एक समृद्ध नगरपालिकाको रुपमा विकास गर्न सम्भव देखिएको छ ।

सामाजिक परीक्षणको क्रममा सुझाईएका विषयहरुलाई गम्भीरतापूर्वक लिई आगामी दिनमा कमीकमजोरी सकभर नदेखिने गरी विपन्न वर्ग, दलित वर्ग, जनजाती, महिला, बालबालिका तथा पिछडिएका वर्ग, अपांग, जेष्ठ नागरिकको उत्थानमा गम्भिर प्रयास गर्नु आवश्यक रहेको ।

सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन ०७८